

ona

Quadern de debat

Número 68 - maig 1999 - 600 pta - 3,61 euros

► Un Govern per a un nou temps

► 13-J, cita a
les urnes

A photograph of two men in business suits shaking hands in a courtyard. The man on the left is wearing a dark suit and the man on the right is wearing a blue suit. They are standing on a cobblestone path. In the background, there are stone columns, a large potted plant, and a palm tree. A metal railing is in the foreground.

Calidad en la Gestión

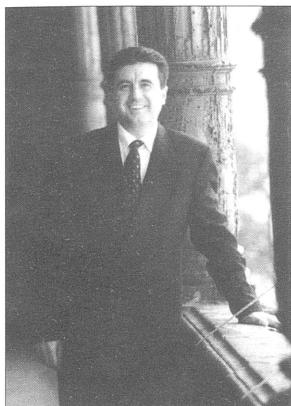
"SA NOSTRA", es una entidad de personas que trabaja para personas, gestionada bajo los principios de calidad total y orientada permanentemente hacia la satisfacción del cliente.

La confianza de nuestros clientes constituye un estímulo constante de superación. Por ello apoyamos a los sectores que generan bienestar para nuestra comunidad. Porque las Baleares son nuestra razón de ser.

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

4-5 hemeroteca i editorial

6 eleccions

L'hereu a prova.
Entrevista a Jaume Matas,
per Gina Garcías.

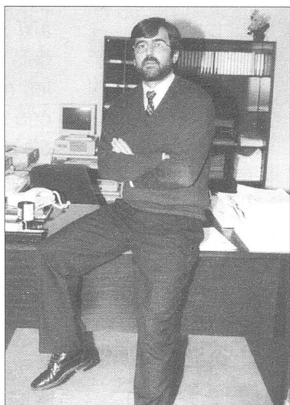
12

La cohesió social com a prioritat.
Entrevista a Francesc Antich,
per Sebastià Verd.

18

Territori i cultura.
Entrevista a Pere Sampol,
per Antoni Oliver.

24

Convocats a triar.
Taula rodona amb
Esperança Bosch, Aina
Llauger i Josep Oliver,
per Magdalena F. Mulet.

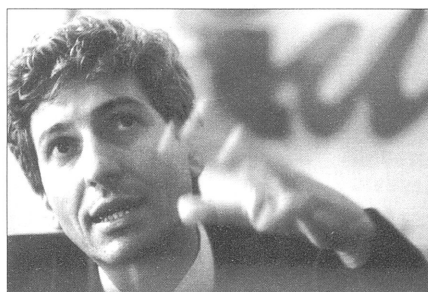
30

Mallorca versus Madrid.
Entrevista a Maria
Antònia Munar,
per Maria Ferrer.

36

Militància social.
Entrevista a Eberhard
Grosske, per Jordi
Calleja.

41 la clau d'ONA

ona Quadern
de debat

n. 68, maig 1999

Edita: Fundesba, S.L.

Directora gerent: Sinfo García Gómez.

Director: Sebastià Verd.

Consell assessor: Mateu Carrió (arquitecte), Antoni Fleixes (economista, Jaume Garau (psicòleg), Sinfo García (dir. gerent Fundesba), Pere Mascaró (economista), Francesc Obrador (tècnic turístic), Empar Rocabruna (economista).

Secretària de redacció: Magdalena F. Mulet.

Redacció i col·laboradors: Jordi Calleja, Gina Garcías, Maria Ferrer, Miquel Massutí, Antoni Oliver, Joana M. Roque i Antoni Rosselló.

Disseny i muntatge: Eparrutx, tel. 971 42 09 66 - Palma

Impressió: Imp. Homar. Tel. 971 43 08 61 - Palma

Administració i Publicitat:

Fundesba, S.L. c. Francesc de Borja Moll, 10, entresòl b.
Tel. 971 71 16 61 - Fax 971 71 91 94. 07003-Palma de Mallorca.

Dipòsit legal: PM-608-1992

Preu: 600 pessetes (3,61 euros) - Subscripció: 5.000 pta. (30,60 euros) per any (10 números)

(Miquel Massutí és l'autor de totes les fotografies no signades)

Tarja de subscripció

En

Adreça

Ciutat Tel

C/c. Banc o Caixa d'Estalvis

.....

Signatura:

Per a subscripcions, copiau aquesta tarja i adreçau-la a **Fundesba, S.L.**
c. Francesc de Borja Moll, 10, entresòl b. 07003-Palma de Mallorca, o
telefonau al 971 71 16 61 - Fax 971 71 91 94 - e mail: fundesba@jet.es

LA GUERRA

És la primera guerra en què Espanya s'ha vist implicada. És, també -com escriu el titular d'**El Día de Baleares** la major crisi militar d'Europa des de la Segona Guerra Mundial i, el que és indubtablement pitjor, la catàstrofe humanitària més grossa del darrer mig segle. S'havia dit que el segle XXI comença amb la caiguda del mur de Berlín i, si fos així, les successives guerres de l'exlugooslàvia (aquesta darrera de Kosovo amb participació directa de l'OTAN) serien les primeres del nou mil·lenni. Un nou ordre mundial és en construcció i en ell, segons han sentenciat els aliats occidentals, no hi caben les dissenyacions.

No hi ha dubte que la guerra té una justificació política: l'atac contra el règim dictatorial i genocida de Milosevic, però més enllà: què justifica les matances de civils o de civils militaritzats pel dèspota? El mateix ministre d'afers estrangers, Abel Matutes, deia no fa gaire a l'Informatiu Balear de TVE que no hi havia guerra bona i que allò que tothom demanava, i l'OTAN la primera, és un acord polític, un acord que no pot

EL CAOS AERI

La situació no és, ni de prop fer-hi, tan dramàtica com la guerra de Kosovo, la qual, en qualsevol cas, és parcialment culpable del caos aeri que durant tot el mes d'abril ha turmentat els viatgers de mitja Europa i, sobretot, els viatgers espanyols. Evidentment, hi ha moltes més culpes i, segurament, més importants. En primer lloc

l'aeroport madrileny de Barajas i, immediatament després, una companyia, Iberia, que és incapaç de solucionar els seus problemes interns. La conseqüència és una acumulació de retards i d'anul·lacions de vols, que amenacen una temporada turística que es presenta esplèndida des d'un punt de vista econòmic.

Una vaga de pilots d'Iberia va ser l'espoleta que detonà el caos. Des de la Setmana Santa, Iberia ja no tornà a registrar un sol dia de normalitat al llarg de tot el mes d'abril, tal com ens ho recorda el **Diario de Mallorca** i la perspectiva fa pensar que maig continuarà en la mateixa tònica. I és que, endemés, Barajas -per on sembla que han de passar necessàriament tots els avions- esdevé el paradigma de l'absurd centralitzador. Tot plegat fa que viatjar en avió sigui una aventura, que la mateixa companyia Iberia anunciï pèrdues multimilionàries i que el Govern balear s'hagi vist obligat a intervenir per demanar el compliment de la llei.

Els vols interinsulars són d'interès públic i, com

DINAMITA ECOLÒGICA

Després de l'aprovació de les Directrius Territorials i de la Llei general de turisme, el Govern balear necessitava escenificar el seu nou tarannà ecològic. La solució, com recull aquesta informació d'**Última Hora**, és la compra de dos hotels obsolets, que des de fa anys estaven tancats, per esser esbucats. El destí dels hotels Rembrandt i Felipe serà, ara, la dinamita i, immediatament després, es convertiran els solaris en zones verdes.

És l'inici d'un esponjament anunciat des de l'executiu per a després de les eleccions en el cas que, lògicament, el PP pugui tornar a formar govern. Els esbucaments anunciats esdevenen així no només una necessitat (la massificació dels seus entorns aconsellava la desaparició de les ruïnes) sinó part d'una campanya electoral que vol demostrar amb fets allò que s'escriu en els programes.

EL MALLORCA A LA FINAL EUROPEA

El passat 22 d'abril el Mallorca derrotà al campió de l'Eurocopa de l'any passat, el Chelsea i es classificà per jugar la final d'enguany, que serà el 10 de maig a Birmingham davant el Lazio de Roma. Així ho reflectí la premsa local, entre la qual s'hi compta el **Balears**. Mai el Mallorca no havia jugat a Europa i mai, en conseqüència, no havia arribat a una final continental, la qual cosa fa que aquest equip d'Héctor Cúper torni a fer història.

El Mallorca viu un somni. Les dues darreres temporades (passi el que passi a la final o s'acabi classificant o no per a la lliga de campions de l'any que ve) marcaran una fita que gairebé serà insuperable en el futur. Però mentre, de la mà miraculosa de l'argentí Cúper, aquests somnis esdevenen realitat, cada cop més... I l'afició reclama, lògicament, que tan extraordinari entrenador renovi. No vol despertar.

ONA no sol fer-se ressò d'esdeveniments esportius, tot i que ocasionalment aquest hagi estat un tema tractat des del seu vessant social o sociològic. En aquest sentit no hi ha dubte que la final de Birmingham serà un fenomen que mereix ja des d'ara la nostra atenció.

ser altre que la desaparició de la dictadura, perquè la democratització arribi a tots els pobles balcànics, per reconstruir la convivència perduda sobre un fonament de respecte mutu a cadascuna de les nacionalitats presents a la zona.

L'OTAN està decidida a acabar amb qualsevol intent de neteja ètnica, tot i que les riudes humanes que s'han refugiat a les fronteres de Kosovo posen en entredit la fórmula emprada per Occident. Els Estats Units, per la seva banda, no volen que cap nou il·luminat s'interposi entre Occident i la renaixença econòmica oriental, ja que, al cap i a la fi, el mercat aposta per la democràcia. És, com deim, el nou ordre que s'imposa a costa dels bombardeigs i es difon a través dels informatius de televisió i de les portades dels diaris. Una guerra per acabar definitivament el segle o, tal volta, per començar-ne un altre.

a tals, s'han de respectar. Però en el cas d'Iberia sembla que la situació s'ha desbordat de tal manera que ja no es tracta de fer o no complir la llei, sinó de ser en condicions d'exercir aquesta voluntat. El Ministeri de Foment ha anunciat mesures, però a hores d'ara, ja ningú no hi confia.

Un Govern per al segle que ve

No és cap tòpic. La majoria parlamentària que sorgeixi de les urnes, el pròxim 13 de juny, haurà de donar suport al president i al Govern que iniciarà el nou segle i el nou mil·lenni. Una circumstància del calendari que pot semblar anecdòtica, però rere la qual hi bull una realitat ben concreta: la d'una societat canviant, que ha experimentat un progrés substancial en els darrers anys i que, fet i fet, ja s'ha avançat al segle XXI des del moment que ha decidit, encara que de manera més teòrica que no real, que s'havia de posar fi al passat i, en conseqüència, iniciar el futur... En els darrers quatre anys la societat mallorquina, i per extensió la balear, en la mesura que les circumstàncies entre una illa i les altres s'assemblen, ha decidit reconduir el model de desenvolupament que ha convertit l'illa en allò que ara és, un territori turístic, que viu de cara a l'exterior i amb l'amenaça constant de perdre la seva identitat. La saturació dels estius -i la d'enguany serà encara més evident que la d'anys anteriors- ha posat de manifest l'existència de límits que, finalment, han desembocat en la recent aprovada Llei de directrius d'ordenació territorial. Ara, però, falta gestionar aquest canvi de rumb i, per tant, repensar quin model de societat volem per a més enllà del 2000.

Per això aquestes eleccions autonòmiques, municipals i, també, europees, són d'una gran transcendència per a les Illes Balears. En democràcia, i afortunadament ja hem pogut celebrar el vintè aniversari de la democràcia municipal, totes les eleccions són importants, però en aquest cas ens atrevim a dir que hi ha moltes més coses en joc de les que solen ser habituals. Si més no, en els pròxims anys, la nostra comunitat autònoma haurà de decidir, entre d'altres assumptes, sobre com ha de limitar el seu creixement quantitatiu, desenvolupant les DOT, i com ha d'integrar els nous (i els vells) corrents immigratoris per preservar la identitat de cada illa. Tot plegat, no hi

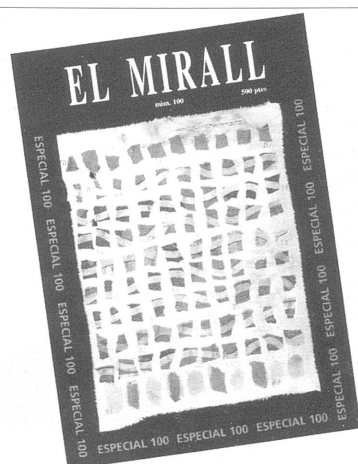
faltaran rebrots de moviments especulatius que posaran a prova la voluntat de rectificació. En aquest sentit, cal subratllar que, com a mínim, sembla que tots els partits polítics han designat o elegit candidats a la presidència de la comunitat autònoma que aposten per un canvi respecte a l'imminent passat, un canvi que per a alguns pot ser una simple evolució dels esdeveniments, un cop s'ha instaurat una mica de seny, mentre que per a altres és evident que el canvi ha de ser radical.

Des d'ONA mai no ens hem alineat amb cap postura partidista, ni ho farem ara, però no hi ha dubte que des de sempre ens hem guiat per dos objectius molt ben definits. Així, per exemple, sempre hem defensat un adequat ordenament territorial i la identitat cultural de les Illes, dos aspectes que, en realitat, formen part d'un mateix concepte de país. I, en aquest sentit, sembla que aquestes qüestions sempre han estat més presents en els sectors polítics que solem batejar com a progressistes. No obstant això, els darrers mesos ens han demostrat que també des de la dreta, o del centre-dreta, es registren nous plantejaments que, si més no, són esperançadors. Mallorca s'adapta aparentment bé davant els reptes del futur immediat, per abandonar el model d'economia absolutament especulatiu i depredador del territori que l'ha caracteritzat els darrers trenta anys, de manera que ara, com a mínim, predomina la planificació i la idea de no alterar substancialment l'entorn que al llarg de la història ha forjat la personalitat illenca. Aquest raonament ens pot dur a tenir esperança en el futur, però un cop posats els peus a terra hom pot pensar que s'ha arribat massa tard, de manera que ja no és possible un simple bany de moderació, sinó que seran precisos canvis més radicals i ràpids.

Aquest és el dilema: valorar quina de les ofertes electorals és la més adient, tot entenent que, de cara al futur, ja no hi poden tenir cabudes les polítiques excloents. Però sobretot, hom desitjaria -almenys aquest és el vot d'ONA- que el

pròxim Parlament de les Illes Balears sigui més dialogant que els anteriors i que, des del mateix començament de legislatura, se centri a debatre els grans problemes pendents de la societat. El debat territorial no ha fet més que començar i el mateix cal dir de la política turística o, en general, del nou model econòmic i social. Hi ha moltes qüestions socials i culturals que, ara per ara, només han estat tractades de passada en el Parlament o que només han servit com a instruments de denúncia i d'estratègia partidista. El Parlament balear necessita una alenada d'aire fresc que faci entrar la cultura del pacte entre totes les forces. I no obstant això, l'inici de la campanya electoral no fa preveure que aquest sigui el destí que espera a la nova cambra. Som davant una campanya especialment dura, en la qual predomina la intenció del descrèdit del contrari més que no la de demostrar la capacitat de diàleg.

És que en aquestes eleccions ens hi jugam molt. Hi ha moltes pressions soterrades i, també, molts d'interessos creats contra els quals els candidats han de lluitar, fins i tot a les seves pròpies files polítiques. Però, al cap i a la fi, aquesta és la gran festa de la democràcia, el moment en què els ciutadans han de decidir el seu futur. Llavors quedaran quatre anys en els quals la paraula serà en mans dels polítics, en funció del poder que els hagi estat delegat. Per això, des d'una revista de debat com aquesta, l'única cosa que podem fer és insistir en la necessitat de la reflexió i del diàleg. Les fites són clares: el que tenim davant és l'aposta sobre el model de convivència i de desenvolupament de les Illes que creguem més oportú a l'inici del nou mil·lenni, amb el benentès que un cop ens haguem decidit haurem d'esperar, com a mínim, altres quatre anys per poder tornar a baratar i, pot ser, llavors ja sigui massa tard.

CENT NÚMEROS D'EL MIRALL

Aquesta és la portada centenària d'*El Mirall*, el portaveu de l'Obra Cultural Balear i, sobretot, una de les poques publicacions en català que intenta sobreviure a Mallorca. És un número en el qual, com és habitual, predomina la cultura, tot i que no hi falta -per allò que dèiem abans- una entrevista a Héctor Cúper, l'entrenador que ha elevat el Mallorca a les fites més altes de la seva història. Hi ha també una entrevista al lingüista Isidor Marí i, entre d'altres, hi podem llegir un reportatge sobre els illencs més coneguts que viuen fora de les Balears.

No hi ha dubte que arribar a cent números representa molt per a qualsevol publicació de les característiques d'*El Mirall*. Per això, des d'ONA -que en sabem molt d'aquestes dificultats- hem de felicitar els companys que fan possible, mes rere mes, que aquest mirall reflecteixi la realitat d'unes illes que, dissortadament, mai no són tal com desitjariem.

El Mirall contribueix amb el seu gra d'arena perquè aquesta realitat desitjada qualche dia deixi de ser un miratge.

L'hereu, a prova

Entrevista a Jaume Matas

per Gina Garcías

Catorze peticions d'entrevista esperaven el president Jaume Matas quan vàrem tenir l'oportunitat que contestàs aquest qüestionari. En un cap de setmana entre compromisos populars, conferències al Club Siglo XXI de Madrid i anades a Formentera. És temps de voraginoses urgències, a punt d'entrar a la batalla electoral, on per primera vegada, ell és el primer protagonista. El ritme ja és veloç, la galopada ja és dislocada. I tal volta per això aquí trobam Jaume Matas en unes respostes contundents, seques, afilades com pedres fogueres, nues de l'embolcall tou i pedagògic al qual ens té acostumats en els discursos o en les declaracions als audiovisuals. I tot i que és tan dur amb els partits que se li oposen, com ho va ser Gabriel Cañellas, és també molt més dialogant. Diu que no ha estat necessari "matar el pare" per centrar la política del Govern, i l'ha vestida d'europeisme. Així i tot insinua que és aviciadura de "nou ric" el fàstic per la massificació turística, i manté altres tabús, com el d'insistir a dir "la llengua" quan parlem del "català?", "mallorquí?", qui ho sabrà? Nega la progressiva implantació del "pensament únic" a la nostra terra, tot i que podria tenir el privilegi d'encarnar-lo, si és que així es pot explicar el benigne consens entre els mitjans de comunicació cap a la seva figura. Jaume Matas ha carregat amb l'agredolça herència que li deixà un Partit Popular convuls pels casos de corrupció, i des de fa tres anys lluita per lliurar-se d'espines i sangoneres. També per convèncer-nos que és un líder. Diuen que si perd, perdrà el PP, però que si guanya, haurà estat ell, el que hagi guanyat... malgré tout.

-Quina imatge vol oferir als ciutadans?

-Cap. Jo som així. Sempre he estat així i no pens canviar. Ja sé que dins el món de la política i de la comunicació la imatge és fonamental, però això no es pot canviar.

-L'oposició ha fet burla de la seva gran afeció a fotografiar-se. I critica que la seva política és bàsicament una política d'imatge, gestual.

-Els fets són els que són: carreteres, hospitals, finançament hidrològic, règim especial, Pla Mirall, Directrius d'Ordenació del Territori, finançament autonòmic que ens va ampliar els recursos de forma important, educació, universitat, estatut d'autonomia, reconeixement de la insularitat al Tractat d'Amsterdam, Llei general del turisme, Pla energètic... La veritat és que si davant tot això, i del que em deix, només han de dir que el president es fotografia...

Jaume Matas i Palou va néixer a Palma el 5 d'octubre del 1956. Llicenciat en ciències econòmiques, va entrar a l'Administració autonòmica com a cap de servei de finançament autonòmic. El 1989 va ser nomenat director general de Pressuposts de la Conselleria d'Economia. El 1993 va ser nomenat conseller d'Economia i Hisenda. A les eleccions de maig del 1995, va aconseguir l'escó de diputat del Parlament de les Illes Balears pel Partit Popular. El juny del 1996 el grup parlamentari popular el proposà com a president del Govern balear quan el Partit Popular a les Balears i la institució autonòmica travessaven la pitjor crisi política de la seva història, derivada dels casos de corrup-

ció que enfangaren Gabriel Cañellas, que havia hagut de dimitir nou mesos abans com a president del Govern, però que conservava tot el poder dins el partit. Jaume Matas va ser designat per succeir el díscol Cristòfol Soler, que només interregnà nou mesos, i el dia de la seva investidura, el 14 de juny del 96, no li arribava la camisa al cos de patir per si aconseguiria la majoria suficient. Gabriel Cañellas l'havia fet hereu d'un govern sustentat per un Partit Popular dividit i enverinat, però, ah!, amb majoria absoluta al Parlament. El 13 de juny del 99 és la seva prova de foc, com a candidat que el PP renovi una vegada més i des que va néixer l'autonomia, el Govern a les Illes Balears.

-El seu malson és que amb vostè el PP pugui passar a l'oposició per primera vegada en la història de l'autonomia de les Balears?

-I la resta de partits poden patir el malson d'arribar a vint anys a l'oposició. En tot cas, és evident que els problemes, problemes reals, del PP varen succeir fa tres anys, un poc abans de la meua arribada al poder. Però jo assumeix el que vostè diu.

EL RISC

-Un comentarista em va dir: Si perd, perdrà el PP, però si guanya, haurà estat Jaume Matas el que hagi guanyat, perquè les desavinences internes del seu partit li fan les coses difícils. Fer-les oblidar als electors serà mèrit seu.

-Si guanyam, guanya el PP. Si perdem, perd el PP. Perquè, no s'engani, per mil motius el partit és qualque cosa més que unes persones. El PP és la representació d'una forma d'entendre les coses i per això jo estic segur que no guanyarà ni perdrà Matas. Ah, perdoni, respecte de les discrepàncies internes, no existeixen més enllà del normal, del que és raonable dins un col·lectiu viu.

-Altres ciutadans consideren que els mitjans de comunicació s'uniformen, són acrítics i que en general li són molt favorables.

-Miri: en cap lloc d'Espanya no hi ha més mitjans de comunicació que a les Balears. I cap d'ells no és públic, exceptuant Radio Nacional i Televisió Espanyola. El que fan els mitjans de comunicació és el que volen fer ells.

-A què atribueix aquest bon tractament? És, per ventura, una conseqüència de la seva política cap als mitjans de comunicació?

-Jo no tenc cap política cap als mitjans de comunicació. El meu govern actua i dóna a conèixer el que fa. I això suposa fer una publicitat per comunicar el que fem. Moltes vegades els mateixos partits de l'oposició ens diuen que no donem a conèixer el que fem. Doncs, ara ho fem... i llavors critiquen que es fa publicitat. Aquesta mateixa publicació abans no rebia publicitat i des de fa uns anys en rep. Vostè pot ser testimoni que no hi ha hagut cap condicionament. O no? Miri: això són coses habituals de la política per tot arreu.

EL PENSAMENT ÚNIC

-Ha arribat el temps del pensament únic a les Balears, que aquí es tradueix dient que el nostre és el millor món dels possibles, i que només fan falta petits ajusts per mantenir-lo?

-No és així. No hi ha pensament únic. De fet hi ha moltes formes de veure les coses. I m'agrada que sigui així. És el que pertoca en una democràcia. El que passa és que les dades són massa contundents. Ningú no pot dir ara que a les Balears no hi ha una bona situació des del punt de vista de l'ocupació; ningú no pot dir que les DOT no protegeixen 500 metres de la costa o que no impedeixen fer nuclis nous aïllats o que no limiten a un 10% en deu anys el creixement. Es poden tenir moltes opinions, però és que una llei és una llei i s'aplica. I una realitat que es viu al carrer, és una realitat que la gent toca amb les seves mans.

-Se l'acusa d'arrencar el discurs a l'oposició i, a l'hora de la veritat, cedir a les pressions de la dreta.

-Jo no volia fer-li cap mal a l'oposició. Jo he fet el que vaig prometre al meu discurs d'investidura fa tres anys. Miri: no hem pres cap mesura que no hi fos present en aquell discurs. Si es fixa, jo vaig dir que limitàrem el creixement on el vàrem limitar. En realitat, el problema és el que vostè diu: l'esquerra es va quedar sense discurs. Ah, perdoni, perdoni, em deia també que a l'hora de la veritat cedim a les pressions de la dreta. Miri, això és una de les típiques acusacions de qui no té res a dir o de qui té poc a dir. No li ho dic a vostè, sinó als que fan aquestes acusacions que, efectivament, hem sentit moltes vegades. Quant a les DOT, per exemple, jo em vaig reunir amb tots els col·lectius. La conselleria també. El GOB, el PSOE, Greenpeace, i més. I no passa res. Quan ens reunim amb els propietaris de finques, la dreta. Escolti: nosaltres tenim l'obligació de reunir-nos amb tothom. I prendre els punts que la nostra forma d'entendre la política ens permet. I això hem fet. Nosaltres hem intentat a les DOT permetre que les finques rústiques tinguin sentit econòmic. I això em sembla bé i ho defens. No he dit que puguin urbanitzar, dic que tinguin sentit econòmic. I ho defens on sigui. Qui pensi el contrari, que ho digui.

AVICIADURA DE NOU RIC

-Quan arriba l'estiu a molts de ciutadans de les Balears els vénen ganes de fugir: no podem anar a la platja, ni transitar per les carreteres ni pels carrers de la ciutat. L'equilibri que vol aconseguir parteix d'aquesta situació com a inevitable, necessària, fins i tot bona?

-Fa pocs dies, anava a Pollença amb el cotxe i sentia per la ràdio que a Cantàbria, a Màlaga, a València, i no record on més, hi havia retencions importants. Què vol dir? Vol dir que tothom té dret a anar a Cantàbria a gaudir de la natura, la qual cosa genera retencions. I molta de gent vol gaudir del nostre estiu i generen problemes. És comprensible. El que hem d'esperar és que les mesures que posen límit al creixement que hem pres funcionin. I hem d'esperar també que les polítiques més desenvolupistes -que s'han aplicat fonamentalment a Calvià i a Marratxí s'aturin. Aquest és el nostre repte. Naturalment, jo no parteix de l'afirmació que la saturació és bona, jo parteix del fet que som prop de la saturació i que vivim del turisme i que ara, quan tenim turisme, molta de gent sembla ser que té la síndrome del ric, que li emprenya que venguin els turistes. Hauríem de pensar que en vivim.

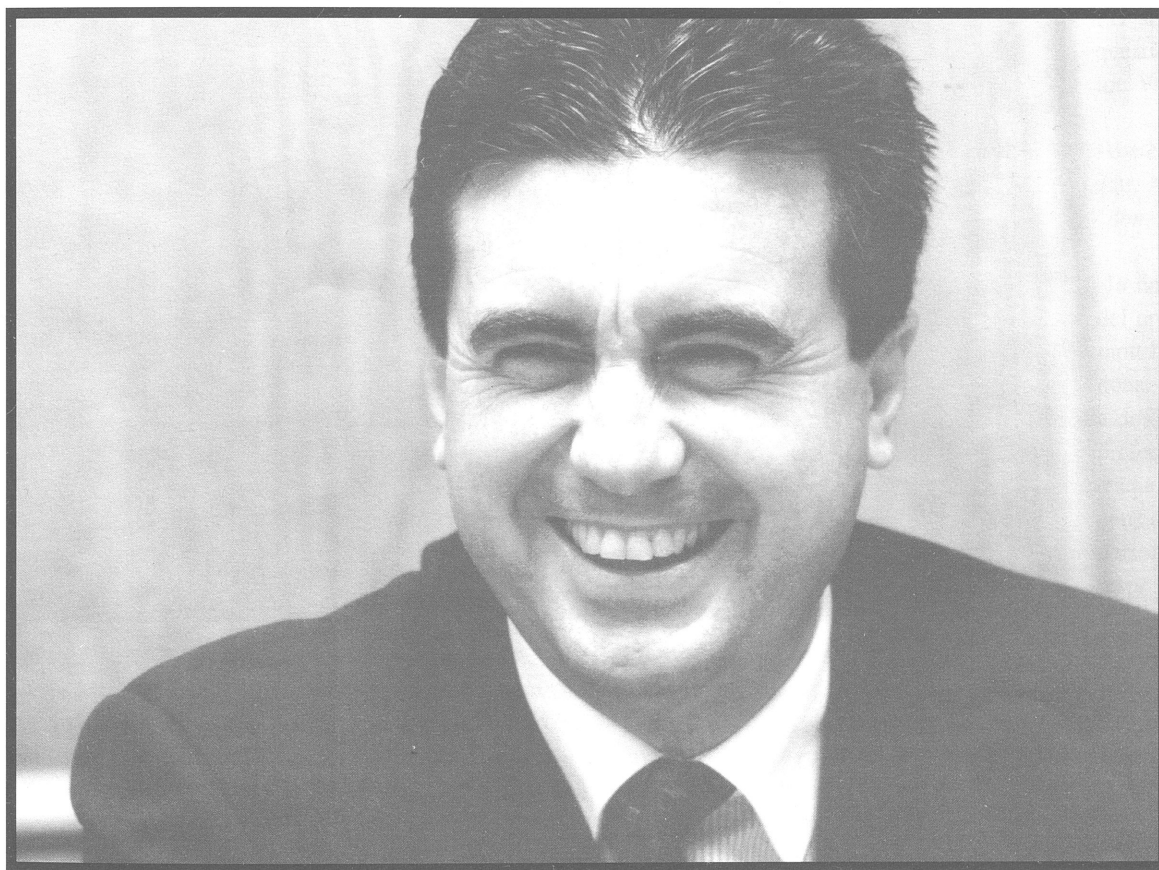
-El PP és ara un partit de centre?

-Ho ha estat sempre. El que passa és que aquí tenim una esquerra que és molt més radical que a la mitjana d'Espanya. Pensi que els mateixos que han fet a Espanya la major xarxa d'autovies, s'oposen aquí que hi hagi un desdoblament a la universitat. Vostè em dirà si és raonable? El mateix passa amb les DOT: vostè creu que el PSOE pugui oposar-se a unes mesures d'aquest tipus? Vostè pot creure que el PSOE s'oposi a la Llei general de turisme que ha estat elogiada per tota Espanya? Són coses de la política que hem d'intentar entendre.

CAÑELLAS

-Qui representarà la dreta? Li fugiran aquests vots?

-El PP. Perquè el PP és el partit de la moderació, del seny, de la prudència, del sentit comú. Aquí tenim dues alternatives: o el PP, o un conjunt de partits que no sabem quin programa tenen, perquè no coneixem quina és la suma dels seus projectes, on, per cert, fins i tot hem de contemplar la mateixa Esquerra Republicana de Catalunya. Perquè vostè sabrà que de cinc a set diputats de la cambra autonòmica, de l'esquerra, es votaran sota un programa conjunt on es troba Esquerra Republicana, un partit que ni és constitucionalista, ni és autonomista, ni és moderat. Torn a la pregunta anterior: vostè creu que a qualche altre lloc d'Espanya el PSOE pactaria anar sota el mateix programa que Esquerra Republicana?

-Ha estat necessari matar el pare, en sentit freudià, per situar-se al centre?

-Ningú no ha matat ningú. Ha estat el mateix Cañellas qui va iniciar la renovació del PP, i tothom sap que avui, si no hagués passat el que va passar, Cañellas hauria deixat el seu liderat.

-Què ha representat Gabriel Cañellas a la seva vida?

-Cañellas va representar el primer president autonòmic d'aquesta terra. Però no només a la meua vida, també a la de tothom. Va

construir una autonomia i es va identificar com ningú amb la seva terra. Tothom li reconeix aquesta capacitat per sintonitzar amb el poble.

-Ara Cañellas és un risc latent?

-Ara Cañellas és un militant del PP que dona la seva opinió on toca i que és escoltat. I el PP el respecta pel que ha aportat a la història del partit. Ja li hauria agradat a l'esquerra haver tengut un líder i no haver de cercar tantes vegades una cara nova.

EL NACIONALISME

-Pactar amb Unió Mallorquina podria ser ara més difícil que mai.

-No més que l'any 1995, quan, al Consell Insular, va ser tan difícil que Unió Mallorquina va pactar amb l'esquerra. Més difícil no serà. Però jo estic segur que no farà falta demanar suport a Unió Mallorquina.

-Quan va començar la intervenció de l'OTAN a Iugoslàvia, vostè va dir que la crisi era conseqüència del nacionalisme radical, que se sap com comença, però no com acaba. A quin nacionalisme es referia, a Milosevic o als albano-kosovars?

-A tots. El nacionalisme radical, el que pensa que la gent és bona si és de la meua ètnia i dolenta si no ho és, és un perill. El que demana primer "on ha nascut vostè" és un perill. I un perill que sabem com acaba. I el que és pitjor és quan aquestes postures són

d'Estat, quan arriben a tenir poder. Ja ho havíem vist a Vukovar, a Bòsnia i ara a Kosovo.

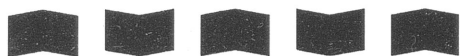
-Estendria a qualcú més aquesta apreciació?

-Sí. Vostè sap que hi ha persones aïllades per tot arreu que tenen aquesta visió. I organitzadament al País Basc existeix un moviment que actua amb aquests judicis previs. El que és fonamental és que els que tenim la responsabilitat de governar, alertem sempre la nostra gent, sobre els perills dels il·luminats, dels racismes, dels nacionalismes exacerbats.

*“Hem viscut per salvar-vos
els mots,
per retornar-vos el nom
de cada cosa.”*

Salvador Espriu

Fidels a la nostra inquietut i vocació de suport a les diferents manifestacions culturals, FECSA-ENHER patrocina la MOSTRA DE REVISTES EN CATALÀ, a la vegada que les felicita per la seva contribució a la divulgació de la nostra llengua.

FECSA-ENHER, PATROCINADOR DE LA MOSTRA
DE REVISTES EN CATALÀ

-El preocupa que no avanci, com s'ha constatat, la utilització del català?

-No hi estic d'acord. Miri: hi ha un procés clar de comunicació cada vegada més intens entre les persones i entre les societats. Fa cinquanta anys el nombre de viatges fora de les Illes o el nombre de cridades telefòniques era infinitament inferior al d'avui. Tot això ens posa més en dificultats per mantenir la nostra llengua i per mantenir-la viva. I a més, hem viscut una dictadura manifestament activa contra la nostra llengua. Fa uns dies va sortir una enquesta del CIS on es deia que és a Balears on hi ha un major ús de la llengua. I això malgrat que a altres llocs hi ha polítiques més agressives respecte a la llengua. La raó és una de la qual parlava

viscut invasions i sempre hem integrat els que han vingut de fora. I sempre hem integrat aquesta gent. No serà ara quan no ho facem.

-Vostè és fill de república que sofrí repressió, quina ha estat la seva evolució ideològica?

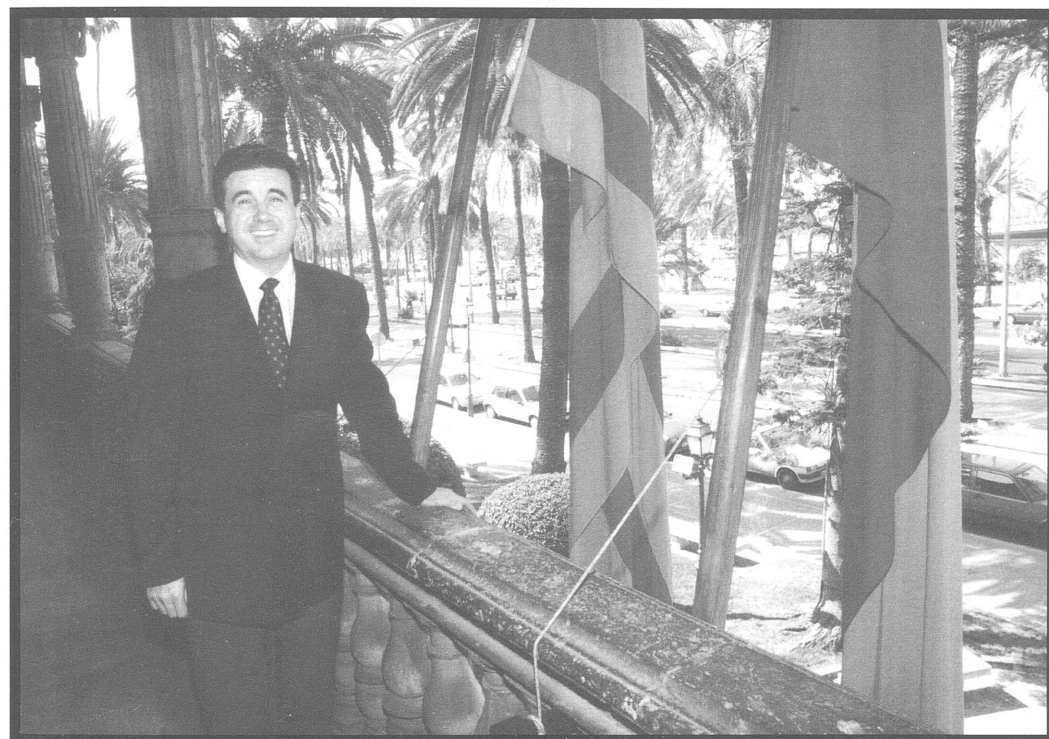
-Jo sempre he après una cosa a casa: tolerància i honradesa. La meua família no em va inculcar més que els fonaments de la política: tolerància i honradesa. I amb això jo em sent molt còmode on som ara.

-Quins són els seus moments vitals més destacables?

-Jo sempre he volgut mantenir la meua vida privada al marge de la política. No és que tenguí res d'especial, però tenc la voluntat ferma que em quedi un àmbit privat. Per això voldria no entrar en aquesta qüestió. Políticament, vostè ho sap tot. Vostè i la gent.

-Vostè diferencia i li agrada, com a J.M. Aznar, que les dones siguin "dones-dones"?

-Jo no conec aquest tipus d'opinions del president Aznar. Tampoc no sé molt bé què vol dir això de dona-dona. En tot cas, si això és contrari a dona-home, doncs, posi que prefereix dona-dona. Al marge d'aquest tipus de plantejament, jo pens que les dones i els homes són persones amb tota la dignitat i el respecte, no per ser dones o homes sinó per ser persones.

Aina Moll molt intel·ligentment: no és fent antipàtica una llengua con s'imposa; és fent-la atractiva, és amb persuasió, és donant llibertat. Per això som l'autonomia on més s'utilitza d'Espanya. Hem d'anar alerta i hem de fer esforços, sobretot a l'educació, però sempre des de la tolerància.

LA NOVA COLONITZACIÓ

-Geògrafs, historiadors, diuen que amb la venda massiva de territori als alemanys es produeix a Mallorca la més important redistribució patrimonial des de la conquesta catalana. Què n'opina?

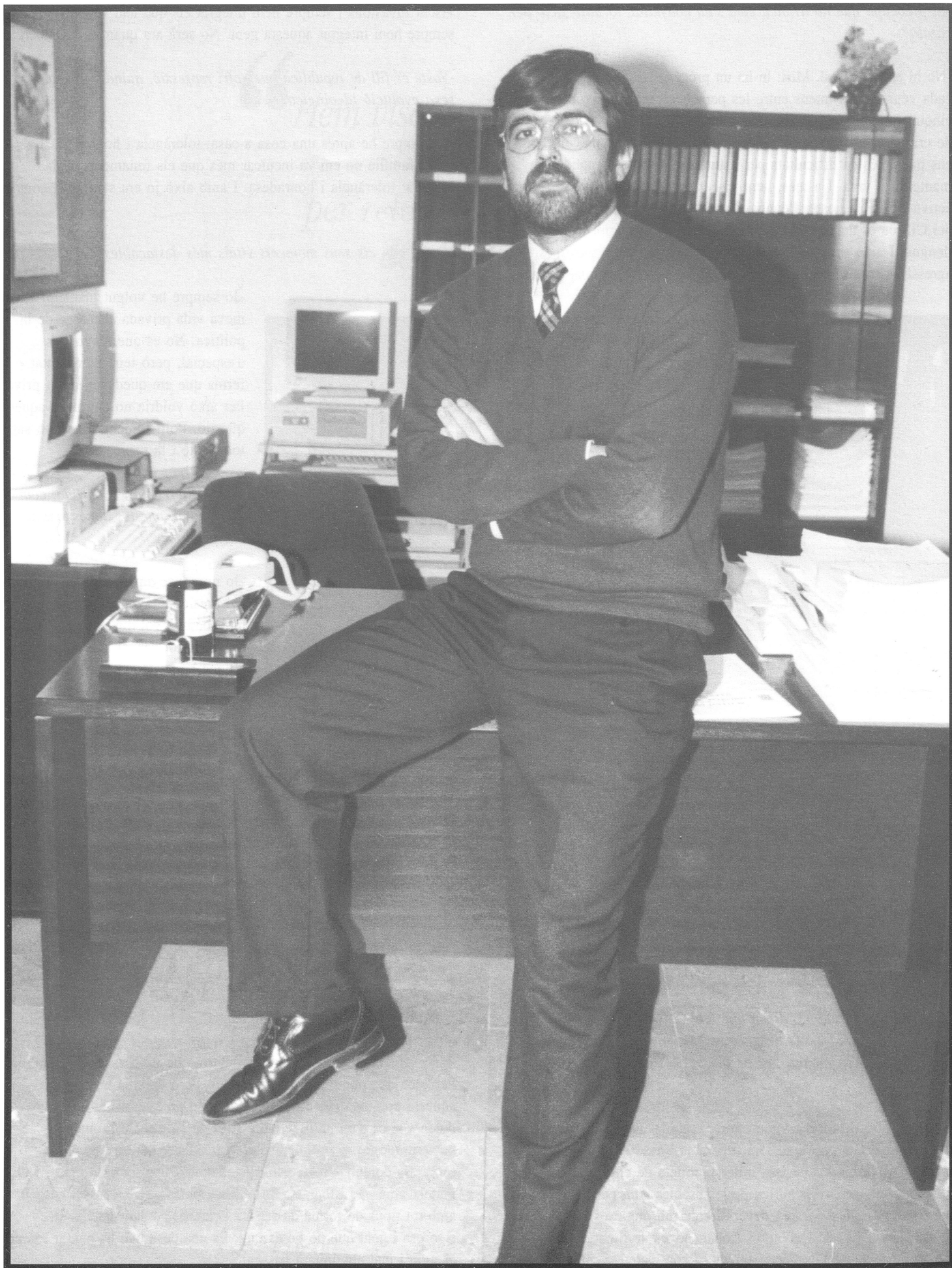
-L'any 1350 a Mallorca vivien noranta mil persones. D'elles, trenta mil eren eslaus. Avui això s'ha superat. L'any 1950 començaren a entrar a Mallorca i a Eivissa milers i milers de ciutadans peninsulars. Avui els seus fills surten de les escoles com perfectes mallorquins. L'any 1960 entraren devers trenta mil anglesos. Avui si vostè va a certes zones de Calvià, es trobarà joves de llinatge Smith que parlen perfectament la nostra llengua i són d'aquí. Sempre hem

-A altres caps de llista del seu partit se'ls veu desganats en el dia a dia, se'n van de viatge sempre que poden... Vostè, en canvi, d'on treu tanta energia?

-Jo no veig ningú desganat. Però jo no em sent especialment enèrgic. Jo faig el que he de fer i basta.

-Vostè té ara el mateix patrimoni amb el qual va entrar a formar part del Govern de les Illes Balears?

-No exactament, perquè només faltaria que no féssim uns estalvis. Però res que pugui sorprendre ningú. Però deixi'm que aprofiti aquesta pregunta per dir-li una cosa. En política no hi ha gent dolenta si és d'un partit, i bona si és de l'altre. De la mateixa manera que no es pot dir que els periodistes siguin bons i els fotògrafs dolents. Hi ha periodistes bons i n'hi ha de dolents. I el mateix amb els fotògrafs. En política passa el mateix. Hi ha gent amb tot tipus de forma de ser i, és clar, hi ha gent que és més rigorosa i gent que no ho és tant. És una cosa que ha passat sempre al món i que continuarà passant.

La cohesió social com a prioritat

Entrevista a Francesc Antich

per Sebastià Verd

Ens vàrem citar a un cafè situat prop de l'oficina electoral del PSOE, a un carrer comercial de Palma, un dissabte horabaixa, quan la tranquil·litat regnant fa que la ciutat pugui semblar fins i tot preturiística. Francesc Antich és un candidat que ve de la part forana, del Pla de Mallorca, amb una trajectòria política que comença com a batle a l'Ajuntament d'Algaida. Presumeix, per tant, de posar els peus a terra i de voler dignificar la política d'aquestes illes tornant als seus orígens, acostant la gestió als ciutadans, al mateix temps que s'avança cap a un nou model de desenvolupament que tenguí cura de conservar la identitat dels illencs. El candidat socialista no és partidari de canvis radicals, ni de tornar enrera, sinó simplement de governar. I governar, explica, vol dir saber escoltar, dialogar, i deixar que aquesta, la nostra societat, sigui participativa. Francesc Antich diu estar convençut de la victòria electoral, que aquest pic les forces de progrés podran oferir una alternativa als ciutadans de les Illes que, ben segur -diu-, estan cansats de la política especulativa i corrupta que ha vigit en els darrers lustres. Però tampoc no l'espanta la derrota, ja que creu que des del Parlament, encara que sigui des de l'oposició, com des dels consells insulars o des dels ajuntaments (per als quals reivindica les màximes competències possibles) es pot ajudar pel bon govern d'aquesta comunitat. Al capdavant, resumeix, no importa qui faci les coses, sinó que es facin, i bé.

-Els eslògans de les campanyes electorals solen ser premeditadament ambigus. En aquest cas, el PSOE n'ha triat un que particularment m'ho sembla: "aquí és ca teva". Aquí: on?, les Balears, Mallorca, el partit. On?, què han volgut dir?

-Aquest eslògan respon a una campanya que també es fa arreu de l'Estat i que obeeix més a una qüestió de partit que a la mateixa campanya electoral. És una conseqüència de l'esperit amb el qual els socialistes varen enfrontar les primàries: un procés de major obertura, un procés de transparència interna i, també, un procés de major implicació dels militants i dels simpatitzants en el partit. A les primàries no es va poder posar en marxa la participació dels simpatitzants perquè no n'hi havia cap registre, però ara, amb aquesta campanya, es vol continuar la tasca iniciada en dos temes concrets: la necessitat que el partit s'obre al màxim a la societat, i perquè aquesta participació serveixi per preparar uns programes electorals que comptin amb un ample suport social, tant ara, a les pròximes eleccions autonòmiques, municipals i europees, com després a les generals. I si nosaltres pensam que és necessari una nova manera de governar les institucions és lògic que primer comencen per ca nostra, obrint les portes i donant exemple. Els partits no poden ser una eina en si mateixos, sinó una eina a disposició de la societat. Per això "aquí és ca teva" vol dir, sobretot, que el partit és a disposició de... i, per tant, capaç de deixar-se utilitzar pels ciutadans. En definitiva, demanam als ciutadans que juguin a fer política, que no siguin passius. En definitiva, que volem gent que s'impliqui.

DIGNIFICAR LA POLÍTICA

-Ho creu possible? No li sembla que la societat pateix una forta dosi de desencís davant els polítics i, pot ser més encara, gos a dir, davant els polítics socialistes?

-Potser sí, però per això mateix ens cal obrir les portes, ben de pinte en ample, per poder alenar aire fresc per tots els costats. Precisa-

Francesc Antich i Oliver va néixer a Caracas (Veneçuela) l'any 1958. Misser de professió, ha exercit en el Patronat Municipal de l'Habitatge de Palma, del qual va ser gerent. El 1987 va ser elegit regidor de l'Ajuntament d'Algaida i el 1991 batle, càrrec per al qual va ser reelegit. El 1997 presentà la dimissió per dedicar-se plenament al Consell Insular de Mallorca, on des del 1995, any en què es forma el Pacte de Progrés és president de la Comissió de Medi Ambient.

Com a militant del PSOE ha ocupat diferents càrrecs a l'agrupació local d'Algaida i a la Federació Socialista de Mallorca. Des del 1997 és portaveu del grup socialista en el Consell Insular de Mallorca i des del 1998 del grup parlamentari socialista al Parlament de les Illes Balears.

A les primàries socialistes de 1998 va ser elegit candidat a la Presidència de les Illes Balears.

ment, una de les qüestions fonamentals del nostre programa electoral és la necessitat que tenen les administracions de ser més participatives, d'obrir-se a la societat civil, perquè així també aconseguirem més eficàcia i dignificarem el treball polític. Massa vegades hem vist que les institucions, manades pels polítics, van per un vent i la societat per un altre. Això s'ha d'haver acabat. És urgent apropar totes les energies: dignificar la vida política a través de la transparència i la coordinació amb la feina que fa la societat civil: les ONG, els sindicats, les associacions culturals, els ecologistes. Hem d'aconseguir coincidir tots en un mateix camí, la qual cosa suposa trobar els canals de comunicació adients. I un camí que dugui, també, a compartir la gestió...

-No ho sé... Els partits polítics semblen instruments de poder, simplement. I això que vostè diu, trenca amb aquesta idea.

-Sí, sí, efectivament. Aquesta és la meua intenció. Aquest és un dels punts fonamentals del nostre programa. Els partits polítics són instruments per solucionar problemes a la societat, no per repartir-se càrrecs. Si ho volem fer així, hem d'anar a cercar noves fórmules d'implicació de la societat, perquè la gent torni a creure en la política. Si volem institucions que liderin la societat, la gent s'hi ha de sentir a prop, la qual cosa ens durà de rebot a no haver de plantejar les eleccions com una qüestió de màrqueting, amb fórmules purament electoralistes que després ens transformen en un no-res. Hem de fugir de l'electoralisme, de la simple propaganda política, per donar solucions. En una paraula, el que no pot passar és el que ha succeït amb els fems a aquesta comunitat autònoma! No pot passar que perquè dues institucions siguin de diferent color polític, un problema tan important com el dels residus sòlids no se solucioni.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA

-I què podem fer?

-Hi ha d'haver llocs on també participi la societat civil, la qual cosa evitaria enfrontaments polítics, encara que només fos per vergonya. L'any passat, a causa dels fems, Mallorca va sortir a tota la premsa europea, on s'informava que aquí hi havia problemes greus amb els residus. Va ser empegueidor. Per això confio en la societat civil, com a garantia que les institucions compleixin el seu objectiu que és, precisament, servir la societat. I sense que això vulgui dir que els partits hagin de renunciar als seus programes de govern. No, tot el contrari. Això només significa unificar energies i compartir punts de vista.

-Concretament, quina és la proposta que fa el PSOE a la societat balear per a aquestes eleccions?

-El PSOE planteja una sèrie de temes prioritaris. Endemés d'implicar molt més la gent, creim que durant aquests darrers setze anys s'ha fet molt poca feina en la cohesió social d'aquesta comunitat i en relació amb aquesta cohesió hi ha unes qüestions fonamentals: cal invertir molt en educació i en formació. Així, en matèria d'educació ens preocupa fort ferm que l'escola pública perdi qualitat. Nosaltres som a favor dels concerts amb la privada, però pensam que els concerts s'han de fer en les mateixes condicions que a la pública, per evitar que aquesta es converteixi en l'escola dels problemàtics. Per tant, total suport a l'escola pública. I també total suport a la formació professional, en el benentès que moltes vegades ens fixam massa en

la formació reglada, però ens oblidam d'aquella formació que realment demanda la societat. Hi ha molta dispersió, la qual cosa fa que els resultats siguin lluny de ser els convenients. Per tant, hem d'unificar criteris, tant pel que fa a les demandes socials com a les de l'anomenada economia productiva. I, en tercer lloc, en temes de cohesió social, hem de crear una xarxa social, tan atapeïda com sigui possible, per atendre la gent gran, els joves, per evitar la violència al carrer, als col·legis... per atendre problemes tan greus com la sida, la drogodependència... i també els immigrants. A aquesta comunitat autònoma hi ha relativament poc atur. Aquesta és una realitat, però ens preocupa que únicament el 20% dels llocs de feina siguin fixos i que les contractacions majoritàries siguin per temps inferiors als tres mesos. En aquest sentit s'han de fer plans d'ocupació pactats entre els empresaris i els sindicats, s'ha de solucionar el problema dels fixos discontinus i s'han de crear els consells econòmics i socials, i fer funcionar les meses de diàleg social. També, lògicament, s'ha de posar en marxa l'agència pública d'ocupació de la comunitat autònoma... Haurem de parlar de subvencionar empreses perquè redimensionin les seves plantilles i creïn llocs de feina estables.

MODIFICAR LES DIRECTRIUS

-Veig que té el discurs ben preparat. Li confés que aquest punt de partida m'ha sorprès, perquè tal volta ens haguem avesat a un discurs més ambientalista que social. Si més no, aquesta ha estat la tònica del Parlament de les Illes Balears en el darrer període legislatiu, quan s'han aprovat lleis tan importants com les Directrius Territorials o la Llei general de turisme. Som ingenu si li dic que m'ha semblat veure-hi un retorn a la doctrina clàssica del socialisme?

-Home!, d'allò que no hi ha dubte és que per als socialistes el tema de la participació i de la cohesió social són fonamentals i, en aquest sentit, prioritaris, tot i que a la nostra societat hi ha altres qüestions que també són bàsiques i totes deriven de l'enfrontament entre una economia productiva i una altra especulativa, que és la que ha imperat durant dècades. El guany ràpid ha significat una pressió immobiliària brutal, que ha suposat un excessiu consum de territori, sense que aquest fet tengués cap rendibilitat social clara. És fonamental ordenar el territori. Hem de continuar el gran debat que la societat balear té plantejat en aquest moment i que, fins i tot, ha dut el Partit Popular a modificar els seus plantejaments. Ara el PP és més respectuós amb l'entorn...

-Creu vostè que el canvi del PP és sincer?, creu que durà endavant el canvi de model que recull el seu programa electoral?

-Crec que no hi haurà necessitat que ho demostrï o que, si més no, ho farà col·laborant amb nosaltres, perquè confio que governarem nosaltres. I això per un motiu ben senzill: jo no crec que el PP hagi capgirat la seva manera de pensar, pot ser ha avançat cap a idees una mica més progressistes, però per això mateix els electors han de confiar en el model original, que pertany a les forces de progrés i no a una còpia, a més a més una còpia llunyana, que és allò que representa el Partit Popular. El Partit Popular pot haver evolucionat, pot haver presentat lleis que es fan enfora dels seus plantejaments inicials, però després, en la pràctica quotidiana, cau en el passat i, per això, jo diria que té molt poca credibilitat. Nosaltres no hem donat suport a les Directrius, però hi veim aspectes positius que el PP podria desenvolupar. Però, per contra, el PP té en marxa un Pla de

carreteres, o millor dit d'autopistes, que és absolutament desproporcionat i que va en contra de l'esperit de les DOT. Es continuen obrint noves pedreres sense complir la llei. Veim, per tant, com el gran missatge conservador no té res a veure amb la realitat.

-Creu que les DOT són positives?

-Com li he dit, crec que tenen aspectes positius, però que poden quedar en paper banyat si les gestiona el PP. En qualsevol cas, el nou govern que surti de les eleccions les haurà de modificar. Poden servir com a norma principal, però ens preocupen molt les excepcions que hi ha al document, i que s'han anat incorporant a les Directrius durant el procés de discussió i que, per tant, s'hauran de modificar. D'altra banda, hi ha mancances, fins i tot tècniques, que allunyen les DOT de la normativa que preveia la Llei d'ordenació del territori. I, d'altra banda, pensam que han de ser els consells insulars els que redactin els plans insulars. No es pot limitar la competència dels consells, ans tot el contrari. Nosaltres són partidaris de la màxima descentralització política i administrativa.

-En línies generals, quins són els seus criteris sobre com ha de ser l'ordenament territorial a les Illes?

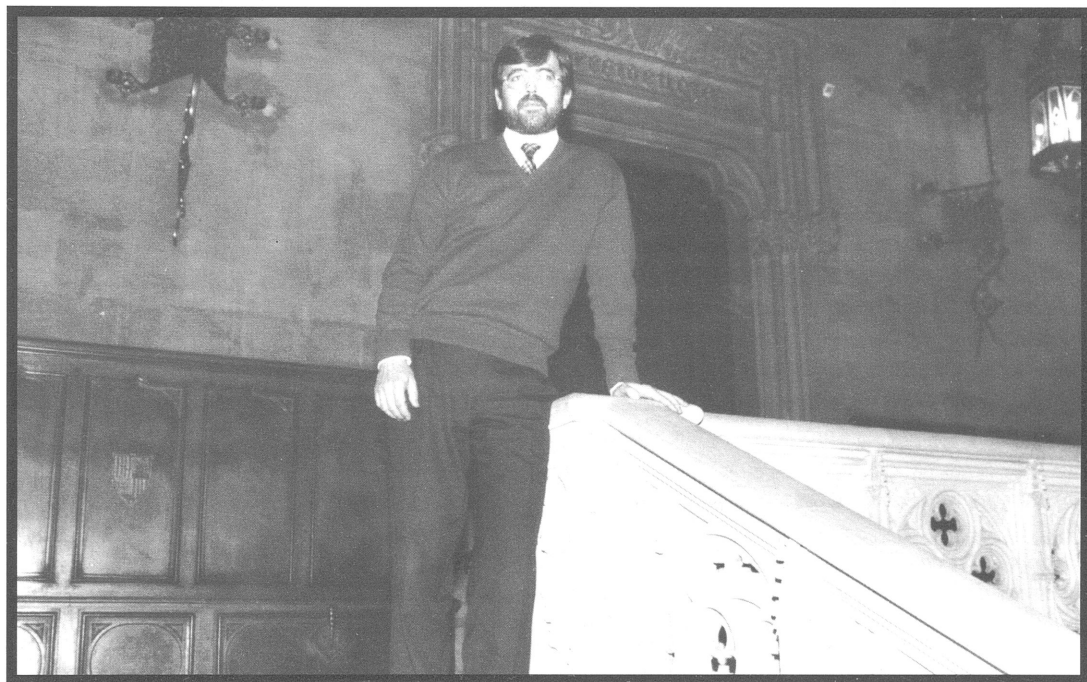
-Si parlem en termes generals, jo diria que el litoral és allò que ens preocupa preferentment, perquè és el territori més malmenat. No hi pot haver més ciment, en aquest sentit hem de ser molt escrupolosos amb aquesta zona. Hem d'aplicar conceptes com els d'esponjament i de rehabilitació, dels quals les Directrius ja comencen a fer-se'n ressò... hem d'invertir molt en aquests temes. I tot això sense oblidar un altre concepte fonamental: el de la conservació, tant de l'espai rural com del protegit. La Llei d'espais naturals va ser una bona passa, però es limità a la protecció i ara ens cal parlar de conservació, és a dir, de gestió. Una de les eines bàsiques del nou govern progressista ha de ser desenvolupar la LEN, i posar partides en els pressupostos, així com implicar el sector turístic en aquest tema, directament o indirecta. El paisatge és importantíssim per al sector turístic.

EL PLA MIRALL, FORA DEL TEMPS

-Què pot crear més llocs de feina: una bona gestió de la naturalesa o, per posar un exemple, el Pla Mirall?

-El Pla Mirall ha estat un error. No vull dir que amb el Pla Mirall no s'hagin fet obres que eren molt necessàries, sinó que ha arribat en un moment que no era oportú perquè el mercat era en plena activitat. I quan això passa no és bo que les administracions públiques fiquin quaranta mil milions de pessetes en execució d'obres públiques perquè distorsionen el mercat. Pens, per tant, que ha estat un error

pel moment elegit, però també per les formes. Les coses acaramulades no solen sortir bé. Les obres del Pla Mirall han vengut totes de cop i per això no hi ha ningú que estigui content del tot. Els constructors es queixen, perquè no tenen mà d'obra suficient i perquè tot s'encareix. Els ajuntaments, perquè no troben constructors que vulguin fer la feina. El resultat és que les obres es fan a escarada i no queden bé, de manera que ben aviat s'hauran de refer, amb tot el cost afegit que això provocarà. I d'altra banda, el Pla Mirall ha estat molt dirigista, ja que ha obligat els ajuntaments a fer un determinat tipus d'obra i tal volta no el que era més necessari als respectius municipis. No podem dirigir des de dalt els ajuntaments, sinó crear els fons de compensació necessaris per subministrar doblers als municipis i que siguin aquests els que triïn les prioritats.

-Però no m'ha acabat de contestar...

-Ho faig tot d'una... Miri: rehabilitar o embellir zones turístiques crea llocs de feina, però també ho fan les xarxes de clavegueram o de subministrament d'aigua dolça. I hi ha molts de llocs on encara no n'hi ha. És a dir, el Pla Mirall podria haver espargit els seus recursos en el temps i distribuir-los en moltes altres qüestions. També, per suposat, en la conservació de l'entorn. El sector turístic es queixa que els ajuntaments no atenen bé la seguretat ciutadana i la neteja pública, i tenen raó, però és que els ajuntaments són els germans pobres de l'Administració. Hem d'anar a equilibrar totes aquestes qüestions. I en aquest sentit no hi ha dubte que la gestió dels espais naturals pot significar molts de llocs de feina que, endemés, seran estables i no conjunturals com els del Pla Mirall.

-Parla dels ajuntaments, en general, podem dir que la candidatura socialista a la Comunitat Autònoma és una llista jove, de renovació i, particularment, municipalista?

-Sí, efectivament. És una candidatura jove, renovada i que compleix allò que vaig prometre durant les primàries: impulsar la paritat home dona, la participació dels joves i, endemés, una candidatura experi-

mentada, també als ajuntaments, i capaç de fer feina de baix a dalt, amb una representació de totes les zones de Mallorca. És allò que deia durant les primàries, que el partit necessita un bany de realitat, tocar amb els peus a terra i, també, com cal imaginar, una candidatura que intenti representar tots els corrents interns d'un partit com el nostre que, evidentment, és plural. Gent capaç de fer una excel·lent tasca social, sense per això oblidar aspectes tan essencials per a la nostra comunitat com és el turisme. Dic això perquè fins ara no n'hem parlat i perquè crec que hem de dignificar el turisme, perquè deixi d'aparèixer davant l'opinió pública com allò que destrueix, i fer feina amb els ajuntaments i amb els empresaris turístics perquè tots plegats puguin fer propostes més progressistes. Nosaltres volem empresaris que creguin en el medi ambient, i també en la formació.

UN CANVI SOCIOLÒGIC

-Ja que ho ha esmentat: creu que és possible un canvi sociològic en l'empresariat, fins al punt que voti l'esquerra?

-I per què no? No hi ha d'haver cap tipus de problema perquè l'empresari voti el Partit Socialista. Es tracta purament i simple d'afrontar les realitats. Quan ens asseim amb la Federació d'Hoteleria, amb les PIMES o amb la pagesia, observam que la gent està molt sensibilitzada en temes, com el medi ambient o la formació, i això forma part essencial dels programes de l'esquerra. En aquest sentit, el PSOE sempre tindrà com a prioritat corregir les desigualtats socials, perquè si una societat va a mil, com la nostra, és necessari que qualcú vagi recollint tots aquells que queden per les clavegueres de l'exclusió social, les clavegueres de la droga... Sincerament no veig cap problema perquè un partit preocupat per aquestes qüestions no pugui fer feina al costat d'un empresariat que jo voldria que fos cada vegada més progressista.

-Parlam de la candidatura i ens referim, sobretot a la de Mallorca. En el cas de Menorca i d'una manera especial a la d'Eivissa, es donen les mateixes circumstàncies?

-Crec que també, en el cas de Menorca, la persona que encapçala la candidatura, Joana Barceló, és una persona molt treballadora, molt versada en la realitat de Menorca. D'altra banda, la candidatura és també jove i renovadora, molt preocupada, com és evident, pel mateix esperit participatiu que té la candidatura de Mallorca, i disposada a governar el Consell de Menorca al costat de tots i cadascun dels menorquins. I pel que fa a Eivissa com vostè sap hi ha el pacte de les forces de progrés, darrera el qual belluga un moviment social importantíssim. Un pacte que ha generat la gran esperança que aquesta vegada es produirà el canvi. La societat ja s'ha adonat que és necessari baratar la manera de fer política, com ha evidenciat el mateix PP als seus canvis, encara que siguin canvis sense credibilitat i que, per això, aplanen el camí a les forces de progrés que, sens dubte, governaran les Illes a partir del 13 de juny.

-Seria trasplantable l'experiència eivissenca a Mallorca?

-Aquest és un tema que sols no s'ha posat a discussió. El cas de Mallorca és diferent. D'entrada compta amb un nombre d'electors superior i, a més a més, amb una sèrie de partits que ja estan molt consolidats. El PSM és un partit ben consolidat. El Partit Socialista també, com se suposa, més que el PSM. I també Esquerra Unida i Unió Mallorquina. Per tant aquí el pacte serà posterior, com es va fer a la passada legislatura en el Consell Insular.

-Es compta amb Unió Mallorquina?, ho dic perquè les darreres declaracions dels seus dirigents fan pensar que encara no ho tenen decidit, que tot dependrà de les ofertes i, sens dubte, en cas necessari, el PP pot fer una bona oferta.

-D'Unió Mallorquina jo només puc dir una cosa, que la feina que s'ha fet al Consell de Mallorca ha estat positiva i que, per les seves actuacions al Parlament, UM en un 90% dels casos, ha donat suport a les iniciatives dels partits progressistes i en molta menor mesura a les del Partit Popular. Per tant, cal esperar que això no canviï després de les eleccions i, en conseqüència, mostram la nostra predisposició a parlar d'un pacte, si és necessari, per poder governar tant amb Unió Mallorquina com amb la resta de forces que, des de fora o des de dins, han mantengut el Pacte de Progrés durant els darrers quatre anys. Un pacte fonamentat, és clar, en un programa de govern per definir el qual l'experiència del Consell ens haurà estat molt útil. No oblidí que quan firmarem el pacte, la dreta ens va dir que no duraríem ni uns mesos i, com s'ha comprovat, hem esgotat la legislatura amb uns resultats que són a la vista de tothom.

NECESSITAT DE PACTE

-Si en una cosa hi ha un consens general és que el canvi de mil·lenni ens ha situat davant la necessitat d'un canvi de model de desenvolupament. Ja n'hem parlat una mica, però m'agradaria que precisàs fins a quin punt els socialistes tenen present aquesta necessitat en el seu programa electoral.

-El canvi a aquesta comunitat autònoma s'ha de produir el 13 de juny, no hem d'esperar el canvi de segle, tot i que només hi hagi uns mesos de diferència. Això vol dir unes noves polítiques en totes les qüestions que ja hem esmentat: en política mediambiental, no només per xifrar uns grans nombres pel que fa a la capacitat demogràfica sinó, precisament, per configurar aquest nou model, un model que ha de tenir molt de respecte pels recursos escassos, com l'aigua i l'energia, un model que ha d'actuar amb el tractament de residus de forma totalment respectuosa amb l'entorn. Hem de crear consciència, sobretot entre les empreses, que endemés dels costos econòmics també hi ha despeses mediambientals que s'han de quantificar.

-En relació als canvis, a més a més dels sectors tradicionals i sobretot del turisme, també hem de mirar cap al sector quaternari?

-Això és evident. No podem perdre aquest tren, però encara hi ha molt a fer en els altres sectors que vostè anomena tradicionals. En aquests moments, per exemple, es parla molt de la desestacionalització del turisme. Doncs bé: hi ha molta feina per aconseguir aquest objectiu, per anar a cercar aquest turisme de temporada baixa i mitjana, que és un turisme de qualitat. I el mateix passa amb l'agricultura i amb la indústria. No hi ha dubte que l'agricultura és un element estratègic dins de l'ordenament territorial de les Illes i al mateix temps és un element d'identitat, però jo crec que no podem deixar que sigui un simple decorat, sinó que hem d'aconseguir un sector jove, preparat i competitiu. Crec que és necessària una Conselleria d'Agricultura. D'agricultura i punt. No oblidem el tema de l'aigua. Aquí s'ha fet una gran feina en depuració d'aigües, aquest és un fet que s'ha de reconèixer, però les aigües depurades es desaprofiten. Hem de posar aquesta aigua a disposició de la pagesia per, precisament, poder utilitzar l'aigua dolça per a subministrament a la població. I respecte del comerç i de la indús-

tria, exactament el mateix: necessiten una forta empenta. Cal modificar les polítiques de subvencions que no tenen un seguiment com cal per anar a programes més específics per, des de les institucions, oferir l'ajuda pertinent en formació, en recerca de mercats, en investigació... Crec que a aquesta comunitat autònoma el sector turístic és la gran activitat, però des de les institucions no podem fer parts i quarts. I és en aquest sentit que també cal tenir present el sector quaternari. Per començar cal treballar per introduir les noves tecnologies a tots els àmbits empresarials i d'una manera específica en l'àmbit dels serveis avançats. Crec que aquesta és una qüestió en la qual la Universitat ha de jugar un paper important, com a motor de moltes de les polítiques relacionades amb aquest tema. De fet crec que la Universitat s'ha d'implícicar molt més en la societat del que ho està ara, encara que per a això caldrà millorar-ne el finançament. Nosaltres tenim una gran confiança en el paper que la Universitat ha de tenir de cara al futur d'aquestes illes.

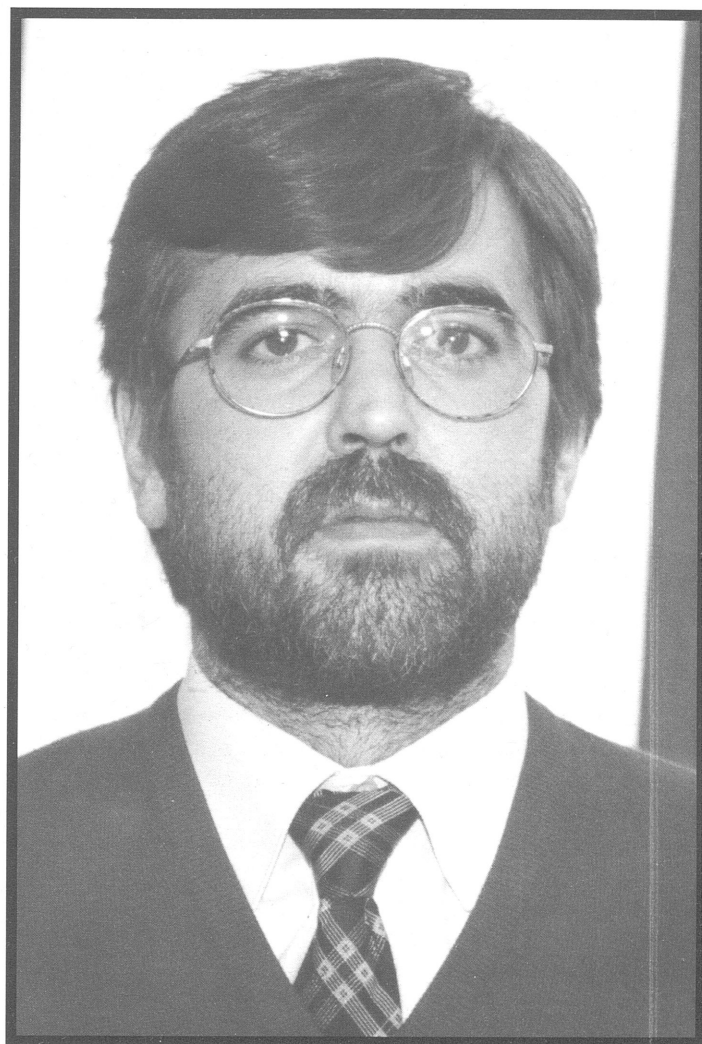
ELS NOUS IMMIGRANTS

-Vostè ha començat per parlar de cohesió social. En aquest sentit hi ha dues qüestions que em preocupen i són els dos tipus d'immigració que registren les Illes en aquests moments. Per una part el revifament de la immigració laboral, una part de la qual procedeix ja de països africans i per l'altra la immigració del Nord, la dels nous residents, alemanys o d'altres nacionalitats.

-Segurament és una preocupació compartida per molts. És, endemés, una qüestió delicada, perquè ningú no vol oposar-se a la presència d'un col·lectiu de persones que cerquen a les Illes un lloc de treball, és a dir, aconseguir allò que no poden tenir a casa seva o, a l'altre extrem, una climatologia o una qualitat de vida superior a la que disposen als seus països d'origen. El nostre model econòmic ens du cap aquí i, naturalment, aquesta pressió demogràfica externa incideix sobre la identitat cultural dels mallorquins, o menorquins, eivissencs, etcètera. Què hi podem fer? Doncs treballar en dos sentits. Per una banda amb la integració dels nouvinguts, fent-los saber que aquí es parla una determinada llengua i que hi ha uns costums que volem que siguin respectats, la qual cosa implica el compliment de la Llei de normalització lingüística. I què vol dir això?: doncs posar-hi ganes, voluntat i pressupost. Un exemple és el missatge donat pel president de l'Obra Cultural Balear a l'inici del Correllengua a Lluç, quan demanà que també els castellanoparlants s'implicassin en la conservació i potenciació de les senyes d'identitat dels mallorquins i sense que això vulgui dir renunciar a les seves. I d'altra banda, ja hem dit que la situació actual la provoca el model de desenvolupament existent... doncs per això també hem de treballar en un canvi de model, amb unes noves regles de joc que evitin un creixement demogràfic més enllà del que és raonable.

-Parla d'integració. Diuen que el seu partit té una part de l'electorat en la població castellanoparlant.

-Però això no és gens dolent. Quan parl d'integració vull dir que hem de convèncer tots els que viuen aquí que la conservació de la llengua pròpia de les Balears és una responsabilitat de tota la societat, també de la castellanoparlant que ha d'anar més enllà del simple respecte cap al català i ha d'arribar a poder fer-ne ús. Per això es necessita un gran pacte cultural entre totes les institucions, per coordinar tots els esforços. Si hi ha voluntat per part de les institucions de facilitar els camins, això no es podrà vendre per segons qui com una imposició,

com un nacionalisme radical o excloent i per tant avançarem molt. Sense dubte, el Partit Socialista, atès precisament que compta amb aquest electoral castellanoparlant al qual vostè ha fet esment, podrà fer una gran feina en aquest terreny.

-Sí, però i els alemanysparlants?

-L'altre dia, precisament, em feien una entrevista per a un magazine alemany. Em demanaven si creia que realment hi havia una integració. Jo crec que la integració ha de venir per les dues parts. Per la facilitat d'una part i per la voluntat de l'altra. No hem de deixar que els col·lectius forans es tanquin, ans tot el contrari. Hem de donar facilitats d'integració. El nostre problema és de capacitat de població no de nacionalitat dels que vénen. Tenim immigrants molt pobres que vénen del nord d'Àfrica, tenim immigrants antics i nous que han vingut de la Península a fer feina aquí, i tenim immigrants molts rics que vénen d'Alemanya i d'altres bandes. Aquesta és la nostra situació i al seu davant tenim l'obligació de ser valents i d'apostar perquè la nostra identitat no es perdi. Això vol dir actuar amb força, amb pressupost i, sobretot, amb voluntat. Si s'actua d'aquesta manera difícilment donarem passes enrera, per molt forta que sigui la pressió. Tot i que, naturalment la nostra societat sempre ha de romandre oberta a les possibles influències exteriors, ja que sempre hi haurà un cert component cultural exterior que pot enriquir la nostra personalitat.

Territori i Cultura

Entrevista a Pere Sampol

Per Antoni Oliver

Pere Sampol, candidat del Partit Socialista de Mallorca (PSM) a la Presidència de la comunitat autònoma, creu que s'ha d'ordenar un model territorial que aturi el creixement de forma efectiva. També el preocupen els problemes derivats de la venda de la terra, la desculturització de les Illes Balears i el gran dèficit en ensenyament universitari. Proposa un gran pacte amb les forces progressistes per intentar solucionar aquestes qüestions de forma satisfactòria. També creu que s'ha de canviar l'actual relació entre el poder i els mitjans de comunicació i fer-la més transparent.

-Quina valoració fa de la gestió de Jaume Matas?

-Ha suposat un continuisme del model implantat per Gabriel Cañellas al llarg dels primers setze anys. És un model econòmic que es fonamentava bàsicament sobre la progressiva urbanització del territori, s'ha fomentat l'economia especulativa, enfront de l'economia productiva. Aquests anys darrers la situació encara s'ha agreujat més des que Jaume Matas accedeix a la Presidència del Govern. Encara que ha fet molts d'esforços per convèncer l'opinió pública que hi ha un gir del PP cap a la protecció del territori, la realitat indica que aquesta protecció únicament ha estat l'instrument d'una campanya mediàtica impressionant. Tant les Directrius d'Ordenació del Territori com la Llei general de turisme lluny de promoure mesures efectives de protecció del territori o de reducció de l'oferta turística, al final, han provocat un major augment de l'activitat urbanística. El fet de no prendre unes mesures preventives efectives ha disparat els projectes urbanístics. Aquests dies veiem que alguns d'ells s'aproven a municipis del Partit Popular. Tampoc la Llei general del turisme no respon a les expectatives ni a la propaganda oficial perquè no es redueixen places i tampoc no és veritat que per donar una plaça turística d'alta se n'hagi de donar una de baixa, la realitat és que amb la llei aprovada un hotel de cent places es pot convertir en un de

dues-centes a qualsevol lloc de Mallorca i l'hotel antic es pot reconvertir en un bloc de pisos o apartaments.

-És a dir, que no canvia res?

-Això és tremendament perillós, perquè endemés d'estendre el creixement turístic i urbanístic a zones de l'illa que en aquest moment encara no estan edificades, pot degradar les zones turístiques per dos motius. En primer lloc perquè en treure l'activitat turística de zones consolidades pot perjudicar tota una oferta complementària muntada al voltant dels hotels. D'altra banda, mitjançant la conversió d'hotels en blocs d'apartaments s'introdueixen uns usos residencials a zones turístiques, amb demanda de blocs d'apartaments i amb unes prioritats de la població que s'hi instal·la molts distintes de les de la població turística. Crec que això és el resultat d'una política totalment improvisada, d'un president no jove, sinó tendre, que està obsessionat per la imatge pública i que s'ha volgut presentar davant la societat com una persona que ha fet un gir cap al centre, i al final està provocant uns efectes totalment contraris a les seves suposades pretensions inicials.

-I del Pla Mirall, què me'n diu?

-A tot això, s'ha d'afegir que en un moment absolutament eufòric de l'activitat privada promou la major inversió pública de la història d'aquesta terra, ens trobam amb una economia absolutament desbocada. El sector de la construcció que ja estava sobredimensionat, fins i tot Gabriel Cañellas, abans de les eleccions del 95 ja va dir als constructors que havien de començar a pensar en alternatives per continuar posant rajoles, ha aconseguit que el sector estigui absolutament desfermat. Per utilitzar un símil, Jaume Matas és una persona que cavalca i amb la boca diu "ou", però amb les corretjades i amb els esperons castiga el cavall que de cada vegada es desboca més.

EFFECTES SOBRE L'ECONOMIA

-Quins efectes pot tenir aquesta política a curt termini?

-El tema és de sentit comú. No fa falta ser

Pere Sampol i Mas (Montuïri, 1951). Enginyer tècnic en electrònica. Regidor de l'Ajuntament de Montuïri (1983-1993) i president de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Montuïri (1983-87) i del Patronat de Música. Des de 1991 és diputat al Parlament de les Illes Balears pel Partit Socialista de Mallorca (PSM) i portaveu del Grup Nacionalista. Ha estat secretari general del PSM (1996-98). A l'actualitat és vicepresident del Consell Insular de Mallorca (1996).

economista per veure que en un moment de bonança econòmica les administracions públiques han de ser cautes amb les inversions. Qualsevol persona amb un mínim de sentit comú ho veu. Què ha provocat? El Pla Mirall i el Pla 10, que és un conjunt d'obres de diferents conselleries que s'han de pagar en deu anys, doncs han provocat un encariment dels materials, de les obres i una altra qüestió d'efectes imprevisibles que és una nova onada immigratòria que no respon a migracions naturals, sinó a inflar artificialment la nostra economia.

-Quines conseqüències creu que pot tenir aquesta immigració?

-Fa planejar unes incògnites. D'una banda hi ha el tema social que a mi em preocupa moltíssim. Segurament ha de venir una regressió o un reajustament de l'economia i moltes d'aquestes persones quedaran sense feina, unes amb una precarietat important, perquè moltes d'elles no tenen assegurances o han tengut uns contractes molt precaris. D'altra banda hi haurà uns efectes sobre la despersonalització del nostre país. Si ja teníem dificultats per integrar col·lectius d'immigrants ubicats a barriades de Palma, a zones costaneres, o dificultats per integrar els immigrants centreeuropeus a altres zones, aquesta nova onada de treballadors nord-africans provoca uns guetos culturals que donaran pas a diferents comunitats amb interessos contradictoris si no es poden integrar. A mi tot això em preocupa.

-Quines alternatives ofereix a aquesta política?

-El PSM ha configurat tot un projecte alternatiu a aquesta política del PP. Naturalment l'aspecte bàsic i fonamental d'aquesta alternativa és la protecció del territori. Evitar la proliferació de nous nuclis urbans, contenció de la construcció a fora vila, i, sobretot, regulació de tot el tema de segones residències com a activitat turística. Avui l'augment de places turístiques no es produeix per l'increment de l'oferta hotelera, sinó per l'oferta turística de segona residència, sigui amb blocs d'apartaments o residències unifamiliars. Per tant, la mesura més important és prendre la decisió política de protecció del territori. Aquesta mesura tindrà unes conseqüències en el sector de la construcció que s'ha de reorientar cap a la rehabilitació. La gran part de recursos econòmics que avui es destinen a promoure l'obra nova, s'han de canalitzar cap a la rehabilitació, no només amb subvencions directes, sinó amb mesures fiscals. També s'ha de col·laborar amb els ajuntaments per tal d'abaratir la rehabilitació. Paral·lelament s'ha de donar una alternativa al món agrari. Si llevam el valor especulatiu a la terra, si la terra ha de deixar de ser considerada un solar, per tenir vocació de bé productiu, naturalment li hem de procurar rendibilitat. Aquí hi ha d'haver un pla estratègic de dinamització del món agrari i ramader.

-Pot concretar més aquest pla?

-S'han de promoure aquells cultius que poden tenir rendibilitat. S'han d'exigir excepcions a la Unió Europea pel nostre fet insular, perquè deixi sembrar aquests cultius que poden ser productius, dins una línia de promoure productes transformats i d'alt valor afegit. Seria la línia de les denominacions d'origen, de qualitat controlada. Veig un gran futur a tot el mercat de productes agroalimentaris a partir de la utilització de tot el potencial que ofereix el turisme, encara que això pugui semblar una paradoxa. Això significa una reorientació de la promoció turística. Hem de reduir les puntes de turisme de sol i platja dels mesos d'estiu, aquesta oferta s'ha de reduir i, d'una forma prudent, s'ha d'augmentar el turisme d'hivern, basat en una oferta de turisme cultural, de natura, esportiu. Això obligarà a impulsar polítiques de protecció del patrimoni històric i artístic, cultural, en la línia que ja hem iniciat des del Consell de Mallorca de senyalització de determinades rutes prehistòriques, promoció de rutes dels vins, etc. A mesura que captem un turisme cultural, que cercarà uns nous

valors i segurament tindrà també un poder adquisitiu més elevat, guanyarem un potencial consumidor dels nostres productes agroalimentaris, artesans, manufacturats. És a dir, que lluny de voler substituir el turisme com a activitat principal, precisament, veig en el turisme un potencial per promoure el que sempre hem defensat, que és la necessària diversificació econòmica.

EL PROBLEMA ENERGÈTIC

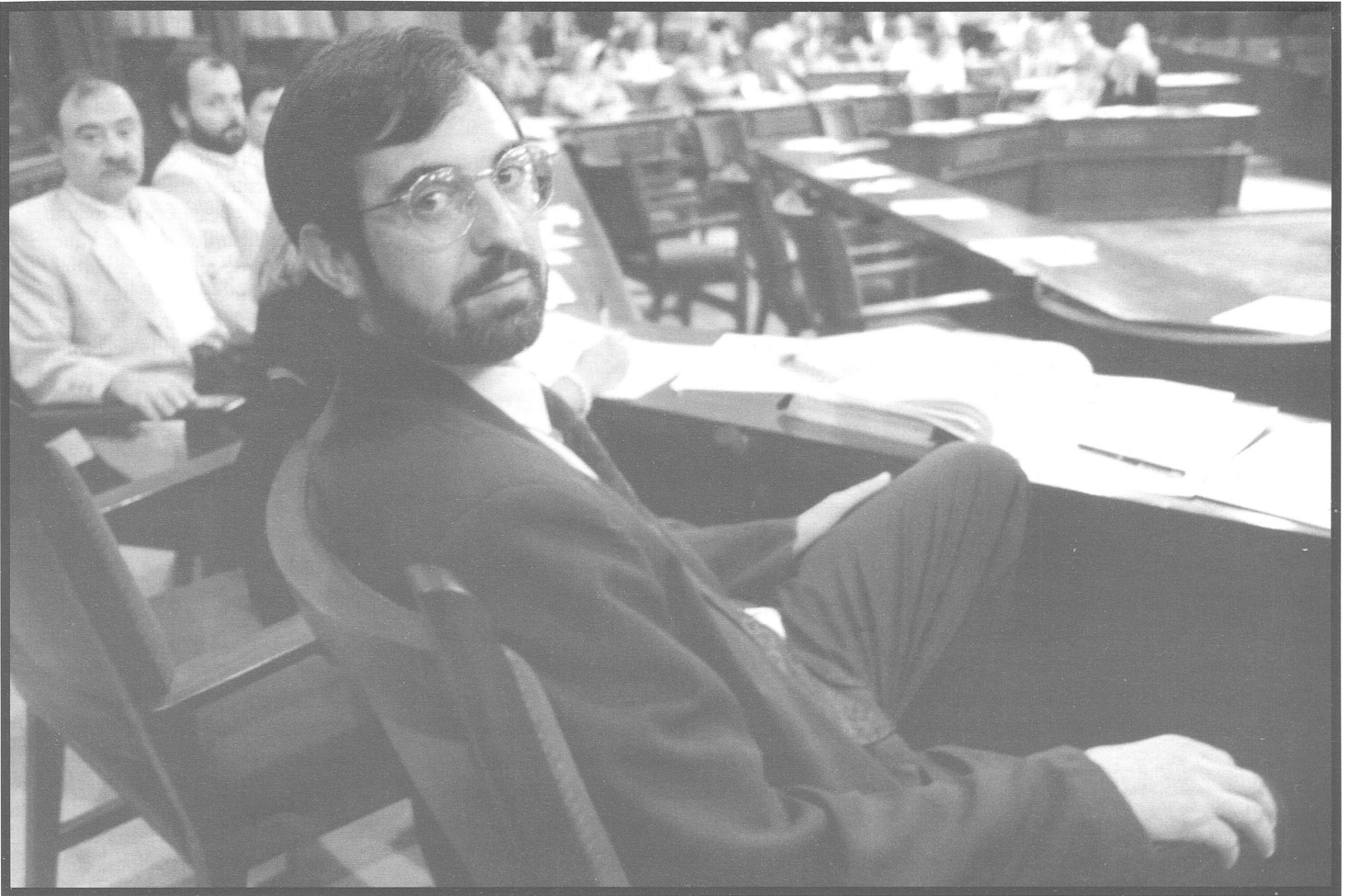
-Un tema que no està resolt és el de l'energia. Ara es parla d'una macroplanta de gas. Quina alternativa presenten vostès?

-Aquí GESA fa uns anys, segurament perquè és una empresa vinculada a ENDESA, va fer una opció estratègica equivocada pel carbó en es Murterar, a un moment en què els països europeus que no tenien dependència del carbó optaven pel gas natural. Això ha condicionat la política energètica d'aquesta terra. Vàrem debatre ja fa temps la qüestió energètica a un dels nostres congressos i l'opció va ser clara. S'ha d'actuar sobre la demanda per reduir el consum, i impulsar totes les alternatives que facin davallar aquest consum i s'han de potenciar les energies alternatives. Aquí som una de les regions europees amb més hores d'exposició solar i, per tant, l'energia solar fotovoltaica s'ha de promoure com un objectiu bàsic. L'energia eòlica aquí tenia una gran tradició, amb els molins que no han evolucionat, però s'ha d'intentar potenciar aquest sistema per obtenir energia. Ara, a mitjan termini aquestes energies alternatives no podem substituir l'energia convencional i hem optat pel gas. No per un gasoducte, sinó pel transport de gas líquid. Mallorca està dins les rutes dels vaixells que transporten el gas líquid i seria un dels sistemes més econòmics. Tenint en compte un altre objectiu que és que el fet d'anar substituint, progressivament, el carbó per petites centrals de gas líquid també permetria estendre les xarxes de gas natural a totes les poblacions, i substituir sistemes combustibles que ara s'utilitzen que són més contaminants, més cars o més incòmodes. No sabem, d'altra banda, on s'instal·larà aquesta planta de gasificació, el Govern dona pals de cec en aquest sentit. Sembla que el port de Palma ha de ser el lloc més adequat.

POLÍTiques EDUCATIVES

-Anem al tema de l'educació. Quina política educativa proposa?

-Jo he vist durant molts d'anys, al pressupost de la comunitat autònoma, partides destinades a experimentar un model educatiu propi i, a la fi, el model no ha existit. Em preocupa que el Partit Popular, tant al Govern de la Comunitat Autònoma com al de l'Estat duguí una línia de promoció de l'ensenyament privat en detriment de l'ensenyament públic. Per suposat que no estic en contra de l'ensenyament privat ni del concertat. Pens que els centres concertats han d'acceptar el model educatiu que emani del Parlament de les Illes Balears a través de la política educativa que faci el Govern. I a més ha de tenir un model educatiu arrelat al país. Això significa que la llengua pròpia, la llengua catalana ha de ser preminent en tot el cicle educatiu amb un objectiu molt clar, que tota persona que surt del primer cicle educatiu ha de dominar el català i el castellà, els dos idiomes oficials d'aquesta terra. El mateix de cara a la Universitat. El problema, tant a l'ensenyament universitari i com al no universitari és que el Govern ha acceptat unes competències molt mal dotades econòmicament. Avui el dèficit per alumne és importantíssim respecte al que s'inverteix al conjunt de l'Estat. A l'ensenyament no universitari el dèficit és de 70.000 pessetes anuals per alumne i a l'ensenyament universitari de 40.000 pessetes anuals. En el cas de la Universitat, el problema encara és més dramàtic, perquè ens trobam amb una universitat que ha de créixer, tant en nous estudis com en edificis. I hem de tenir en compte que el càlcul de pessetes/alumne és per a una població universitària de catorze mil alumnes, i que per

equiparar-nos a la mitjana d'universitaris per habitant, Balears hauria de tenir trenta mil universitaris i que aquest dèficit de quinze mil universitaris suposa un dèficit intel·lectual que no pot assumir cap país. Com a opció estratègica de futur un dèficit intel·lectual tan gran és un problema molt greu. A part d'això la nostra universitat és de les darreres quant a recursos públics destinats a investigació. Sense investigació no hi ha bona docència i tampoc no hi pot haver bona comunicació entre la universitat i l'empresa. Tots aquests grans entrebancs seran difícils de corregir, perquè s'hauran de treure recursos econòmics d'altres programes per dedicar-los a l'ensenyament.

-Com enfoquen el tema del transport, autopistes, carreteres, etc?

-Una de les curiositats de tot aquest debat territorial que hi ha hagut és que les Directrius d'Ordenació del Territori, únicament han arribat a fer urbanisme i no han planificat les infraestructures. Unes directrius d'ordenació haurien d'ubicar les infraestructures sanitàries, educatives, instituts, universitat i haurien de preveure l'evolució econòmica de les distintes comarques per, en funció d'això, preveure les necessitats de comunicació d'aquestes comarques i, a partir d'aquí, fer un pla de carreteres i de transport. Ens tornam a trobar amb el problema electoral. El PP té una opció de quatre noves autopistes: Llevant, Alcúdia, Andratx i Universitat. El que passa és que amaga aquesta opció, perquè és impopular, perquè les enquestes li demostren que això fa perdre vots, però si guanya les eleccions, aquesta és l'alternativa. Nosaltres ja fa uns mesos que vàrem presentar un pla integral de transport que significaria tenir bones carreteres, però no autopistes, sinó carreteres més amples i segures, que eliminassin els punts negres i amb la potenciació del transport públic. Afortunadament conservam vies desafectades i seria relativa-

ment senzill recuperar la línia fèrria fins a Manacor i fins a Artà. Això té un objectiu molt clar: fa cinquanta anys el tren a Mallorca unia els centres d'activitat econòmica que, aleshores, eren Palma, sa Pobla, Lluçmajor, Felanitx i comarques. Avui aquests centres d'activitat econòmica s'han desplaçat a les zones turístiques. Un pla de transport ferroviari hauria de consistir a unir els centres d'activitat econòmica actuals. És a dir, unir la badia de Palma amb la badia d'Alcúdia, Pollença i la badia de Cala Millor i la platja de Palma amb l'aeroport. A més a més hi ha un estudi de FEVE de l'any 91 que va preveure la possibilitat d'enllaçar l'actual traçat, la via del tren de Sóller per Son Sardina fins a la Universitat. Això estava quantificat en dos-cents milions de pessetes, és a dir, que seria relativament senzill enllaçar Palma amb la Universitat per tren. Aquesta és una opció estratègica que es pot adoptar i també s'han de donar incentius al transport públic per carretera i al transport urbà. La intenció és molt clara: reduir el nombre de cotxes que circulen per les nostres carreteres i per Palma. Tenim una ciutat i unes poblacions que no estan preparades per a aquesta saturació de vehicles i per moltes autopistes que facem només s'agreuja el problema.

-Una autopista crea un flux més gran de trànsit que una carretera.

-Diuen els experts que és el sistema per arribar més aviat al primer embotellament, diuen els experts. Això no vol dir que la carretera de Manacor no s'hagi d'eixamplar i posar en millors condicions. Però el gran problema són els accessos a la ciutat i naturalment el transport per tren significa una qualitat de vida extraordinària. Augmentes les freqüències, la seguretat. Hem plantejat una alternativa al Conveni de carreteres. Dels 57.000 milions de pessetes que preveu el conveni de carreteres, es podrien dedicar 39.000 milions a la millora de carreteres, a reobertura i modernització de la xarxa ferroviària, 7.000

milions, i encara en quedarien devers 10.000 per promoure el transport públic.

ALEMANYS

-I el tema dels alemanys?, de la compra de terra i d'immobles per part d'estrangers?

-No parlaria d'alemanys, sinó de la introducció d'hàbits urbans al sòl rústic, és a dir, de la conversió constant de la terra en solar. Això és fruit del model de Cañellas que ha continuat Matas, per convertir Mallorca en la segona residència d'Europa i això significa vendre solars als europeus. Avui la terra no s'amida en quartons o quarterades, sinó en metres quadrats, com si fos un solar i això el que ha fet ha estat disparar l'especulació i provocar un encariment dels immobles, siguin urbans o rústics, per elevar-los a uns preus inassequibles per a la gran majoria de ciutadans de Balears.

S'ha d'esser a la Unió Europea amb totes les conseqüències. Som un europeista convençut, tot i que en parlar d'Europa, aquest model europeu no és el meu. Però crec en Europa i si hi ha una comunitat dins l'Estat espanyol que sigui Europa és les Illes Balears. Tot i això, no podem quedar indefensos davant aquesta situació de compra massiva de terrenys. Presentarem una llei al Parlament que, per cert, va ser vetada pel Govern, per facilitar l'accés a la propietat dels residents de les Illes Balears. Som conscients que qualsevol mesura que es prengui no pot discriminar ningú per la seva nacionalitat. Aleshores les mesures que prenem són extensives a qualsevol ciutadà de la Unió Europea, únicament amb una condició, que experts en dret comunitari ens han dit que és correcta i que és fixar un mínim de residència a les Illes Balears. Inicialment la mesura que preveïem era rebaixar l'impost de transmissió als residents que tinguessin un mínim de cinc anys de residència i pujar-lo als no residents, això significava, a la pràctica abaratir en un 12% una finca rústica en cas que la compràs un pagès o un habitatge en el cas que fos una primera residència d'una persona que viu a les Illes, enfront al no resident. Es poden prendre altres mesures d'aquest tipus, des de restringir subvencions per rehabilitació o per adquirir habitatge. En definitiva, perseguim una qüestió que es pot entendre fàcilment a la Unió Europea i és que aquesta especulació que s'ha produït a les Illes Balears, no pot deixar els residents en una situació d'inferioritat, perquè, a més a més, no hi ha el mateix poder adquisitiu entre els ciutadans d'altres estats de la UE i els de les Illes Balears. Tot ciutadà de la UE resident més de cinc anys a les Illes Balears es beneficia d'unes mesures fiscals i econòmiques que posen en marxa les diferents administracions i els ciutadans no residents veurien com la tributació augmenta d'una forma considerable, sigui un ciutadà de centre Europa o de Valladolid.

LA VENDA DEL TERRITORI

-Aquest fenomen que bàsicament afecta els alemanys podria pertorbar la identitat de Mallorca, encara que el contacte amb altres cultures sempre és positiu.

-A mi no em preocupa beure de distintes fonts culturals, al contrari, crec que és positiu i enriqueix una societat, sempre que aquesta societat estigui ben vertebrada, amb unes arrels ben fortes. El problema és quan ens trobam amb una desculturització, una societat desvertebrada, provinciana, que mira tot el que ve de fora amb admiració i amb un complex cap a allò que li és propi. Afortunadament aquesta situació canvia, però quan es donen aquestes condicions és quan es produeix una substitució cultural, una colonització. Nosaltres som en perill de caure en una colonització econòmica i cultural, a partir que perdem el control dels nostres mitjans de producció, a partir que cultures més potents que les nostres substitueixen la nostra cultura. Per tant, s'ha de dur a terme una gran tasca

d'integració de tots els col·lectius. Fa uns anys era més fàcil, perquè el col·lectiu d'immigrants provenia del sud d'Europa. Ara s'han d'afegir uns ciutadans rics de centre Europa i uns ciutadans més pobres del nord d'Àfrica, amb una cultura molt diferent, amb una altra religió i, aleshores, això pot provocar encara més divorci. Podria passar el pitjor: que es formassin diverses comunitats culturals distintes, sense cap nexa comú entre elles, amb unes diferències socials importants. La nostra proposta és que tothom tenguí una cultura i una llengua de referència, les nostres, i que aquestes han d'esser la cultura i la llengua de relació i, a partir d'aquí, es produeix la integració. Si no s'integren els pares s'han d'integrar els seus fills. Possiblement no aconseguirem la integració de la primera generació, però sí de la segona. Els fills dels immigrants han de sorgir de l'ensenyament parlant correctament català i amb un coneixement profund de la nostra realitat cultural, econòmica i social.

-Com es planteja el "dia després de les eleccions"?

-La situació política segurament provocarà que cap força política no tenguí majoria absoluta a les principals institucions. Aventur que el PP perdrà la majoria absoluta al Parlament i que la perdrà també als consells de Menorca i d'Eivissa i que tornarà a perdre la de Mallorca i que perdrà també la majoria absoluta a ajuntaments importants com Palma, Manacor, Lluçmajor, i tal vegada Inca. Es pot produir un canvi polític importantíssim que obligarà a pactes polítics molts diversos. Entre totes les forces polítiques alternatives al PP, altres vegades amb acords bilaterals, etc. Crec que serà una situació, políticament complicada, però ideal per arribar a un gran pacte que inclogui totes les institucions. És a dir, que per primera vegada en la història ens podrem trobar amb la possibilitat de pactar unes polítiques que s'han d'impulsar des de totes les administracions, començant pels ajuntaments, seguint pel Consell Insular i acabant pel Govern balear i el Parlament. Naturalment pens en mesures d'ordenació del territori, un model econòmic que faci veritat el desenvolupament sostenible, la planificació dels recursos culturals, que no han d'implicar únicament el Govern, sinó totes les administracions. Tenc una gran esperança que aquest pacte polític es pugui dur endavant i sembla que l'únic partit que fins ara s'ha autoexclòs d'aquesta possibilitat és el Partit Popular. El fet és que partits que tenen una concepció tan distinta en matèria d'ordenació del territori com PSM, PSOE, UM i EU, hem estat capaços de posar-nos d'acord en uns mínims per protegir el territori, però és que el PP és molt lluny d'això, té un model totalment diferent, basat en la progressiva urbanització del territori. Què passarà dia 14 de juny? Totes les forces polítiques ens haurem d'asseure i, no només parlar del Govern, sinó parlar d'un model per al conjunt de les Illes Balears, tot partint dels ajuntaments. Serà un gran canvi polític que ha de descansar en una nova manera de fer política, amb més honestat, transparència i participació.

-Estarien disposats a arribar a un pacte per controlar la despesa propagandística i més control del Govern?

-El fet és que això ja ve implícit. Quan un govern està format per més d'un partit polític, automàticament s'introdueix un marcatge que fa molt difícil que els governants facin mangarrufes. Ara, hi ha uns temes que s'han d'abordar. Crec que la despesa pública destinada als mitjans de comunicació ha de servir per estimular aquests mitjans perquè progressivament incorporin la nostra llengua i, en certa forma, donar més informació que no propaganda.

-Creu que hi pot haver el perill que el govern que venguí continuï la mateixa política del PP de "comprar" els mitjans de comunicació a base de publicitat. És a dir, que el que venguí digui "doncs si així funciona, no toquem res"?

-El PP ha creat una certa dependència dels mitjans de comunicació. Els comptes dels resultats de les empreses de comunicació depenen en gran part de la propaganda oficial, no sé si alguns hauran pogut defensar més la seva independència, ara em consta que hi ha hagut un veritable marcatge i una pressió sobre els mitjans que el Govern considerava que no els defensava prou, per dir-ho d'alguna manera.

Una de les alternatives que ja hem posat en pràctica al Consell de Mallorca ha estat promoure les col·laboracions amb els mitjans de comunicació mitjançant una convocatòria pública. Presideix la Comissió de publicitat del Consell i a part de mostrar a l'oposició totes les campanyes que es fan, el que varem fer va ser informar tots els mitjans de comunicació que sortia una convocatòria i que presentassin projectes de col·laboració. Això significa que si la convocatòria és pública els mitjans optaran a la publicitat institucional tant si escriuen bé o malament del Govern.

Únicament la publicitat respondrà a uns criteris objectius d'informació als ciutadans. Però crec que hem d'anar un poc més

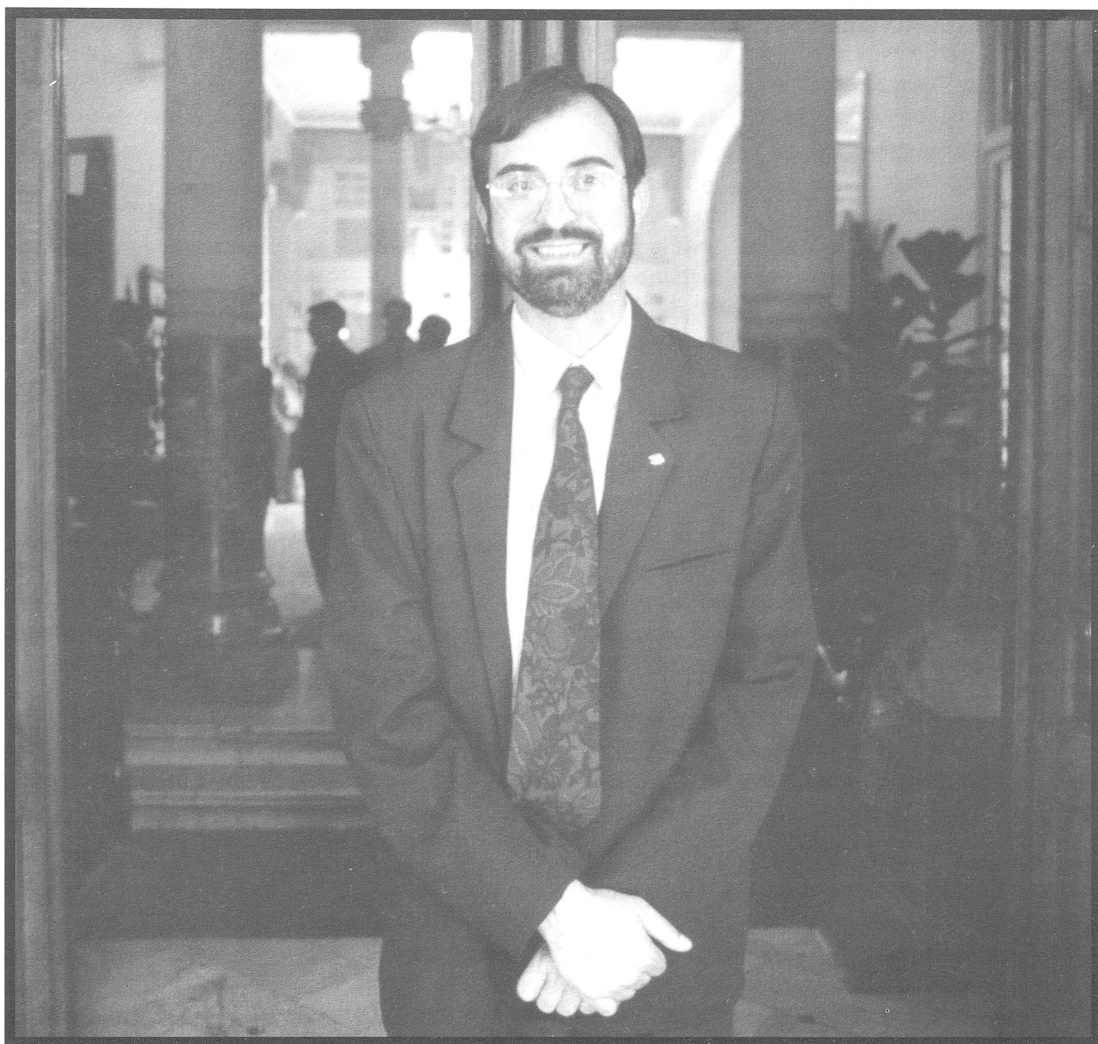
lluny. Hem de dedicar recursos públics als mitjans, però a canvi que s'impliquin no només en la difusió i informació de les línies programàtiques que interessin als ciutadans, sinó que també els hem d'implantar amb el tema de la normalització lingüística. Si els mitjans de comunicació no evolucionen progressivament cap a la incorporació de pàgines, hores d'emissió en català, no aconseguirem que l'ús social de la nostra llengua es normalitzi. En ràdio hi havia més hores d'emissió en llengua catalana l'any 1976 que ara, totalment segur. Hi ha hagut un retrocés brutal.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

-Creu que els polítics podran resistir les pressions dels mitjans de comunicació?

-Si contractes una pàgina li és igual dir blanc o negre.

-No dic això, el tema és que les empreses periodístiques ara ho tenen

molt bé amb les institucions. Els polítics que venguin podran resistir la pressió, perquè no canviï aquest model?

-S'haurà d'arribar a un acord. Però insisteix que amb els recursos públics més que pagar una servitud dels mitjans, se'ls ha d'estimular perquè incorporin la llengua catalana als mitjans. Una subvenció condicionada, on la condició no és obtenir favors polítics o fer callar la crítica pública, sinó incorporar la llengua catalana. S'han de mantenir els recursos dirigits als mitjans, però s'han d'implantar amb l'ús de la llengua.

-Què ha gastat el Govern actual en propaganda?

-Es parlava que el 1998 eren 1.400 milions. Comptarem dia 14, però anirà més enfora que això. En els dos anys de Govern, s'hauran gastat més de 3.000 mil milions de pessetes en propaganda i publicitat, enganyosa en molts de casos, perquè la publicitat de les DOT és enganyosa. Fins i tot s'atribueixen un gol del Mallorca.

Taula rodona amb **Esperança Bosch** (presidenta del Lobby de Dones), **Aina Llauger** (secretària general del GOB) i **Josep Oliver** (president de la CAEB)

Convocats a triar

per Magdalena F. Mulet

Com a portaveus de diferents col·lectius ciutadans, els nostres convidats no es decanten per una o altra opció davant les eleccions, la qual cosa seria, si més no, políticament incorrecte, emperò sí que aprofiten el moment per fer un repàs als principals conflictes que es planteja la societat mallorquina de cara a la propera legislatura. La situació de la dona, les qüestions ambientals i el creixement, harmònic, però creixement, d'aquesta societat, són respectivament els afers prioritaris de cada un d'ells, però també analitzen a aquestes pàgines el perill de la despatrimonialització de Mallorca, la situació dels nous immigrants del nord d'Àfrica o el trasbals que pot suposar per a la nostra cultura la presència massiva d'immigrants del nord, sobretot alemanys, a la nostra illa. Tot això, són, segons ells, qüestions que qualsevol partit polític haurà d'incloure no només a les seves promeses electorals, sinó també als seus projectes de feina d'aquí a l'any 2003, perquè això sí, tots coincideixen a afirmar que els polítics han d'aconseguir entusiasmar novament la ciutadania amb fets i han de procurar una vida pública més participativa.

ONA: *En sortir publicat aquest número d'ONA serem a punt de la convocatòria electoral. Al marge de la seva opció política, què esperen dels que hauran de governar? Quines són al seu parer les principals tasques amb què es trobaran els polítics que entraran al segle XXI?*

Oliver: Abans de començar a parlar d'allò que esper o no dels polítics que sortiran de la voluntat del poble el proper dia 13 de juny, jo voldria fer una consideració de caràcter més general per felicitar-nos una vegada més d'aquesta possibilitat de triar, de decidir lliurement qui volem que ens governi. I d'altra banda a un moment que la política no gaudeix de gaire popularitat, jo vull fer un elogi de la tasca política i dels polítics que, apriorísticament, mereixen la meua consideració i del meu respecte. Fer de polític és una feina important per a la societat, que qualcú ha de fer en democràcia, i això sovint s'oblida. I aquesta seria una primera reflexió que sembla òbvia, però que crec que al moment actual és necessari de fer.

ONA: *Podem, doncs, començar per aquí, pel desprestigi actual de la política...*

Bosch: La nostra comunitat ha estat monocolor, i per tant a aquestes pròximes eleccions si hi ha un canvi de govern haurem de donar un vot de confiança als que entrin. I jo crec sincerament, ja que la pregunta inicial era què esperam de les eleccions, doncs això: que hi hagi un canvi i una alternança. Perquè si bé és veritat que poder triar és prova del bon funcionament de la democràcia, més ho serà encara que hi hagi un canvi. Perquè molt de temps d'un mateix partit al Govern no crec que sigui bo per a ningú.

I des del punt de vista feminista, que supòs que és el que més conec i pel qual avui he estat convocada a aquesta taula, vull dir que a aquestes llistes que ara ens han presentat els partits hi percep un avanç important. Tots els partits han hagut de reconèixer, i traduir a les llistes, que és necessària la democràcia paritària i que ja no es poden presentar sense aquest requisit. Encara que alguns han hagut de fer vertaders esforços per incloure dones als primers llocs!,... però ja va bé.

El concepte de democràcia paritària enriqueix el de democràcia en general. Ara aquesta major igualtat de nombre s'ha de traduir en una nova manera de fer política que també sigui paritària, perquè si les dones són incloses per passar a fer política com els homes malament anam.

Per tant la nostra esperança és que guanyi qui guanyi, igual que ara han inclòs aquestes dones a les llistes, en ocupar els càrrecs sigui per fer una política igualment progressista i enriquidora que reflecteixi aquests canvis.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Llauger: A mesura que parlàveu, anava pensant diferents coses, i en primer lloc vull dir que tot i que evidentment també veig positiu que hi hagi eleccions, tal volta perquè per la meua edat jo quasi sempre he viscut en democràcia, trob que bé, és positiu, però que també hi ha elements de preocupació en el fet que la gent, els ciutadans en general, només participin una vegada cada quatre anys per triar, com deia Oliver, i que per contra la vida associativa, d'organitzacions civils, etc., de cada vegada sigui més minsa, en una societat massa individualista i que participa

poc en les decisions de la seva comunitat. Participar no pot esser només votar i s'ha de participar en la vida col·lectiva per anar superant nivells de la nostra història democràtica, i malauradament no és així, perquè el nivell d'implicació és molt baix. Quant a la reflexió inicial, jo crec també sincerament que estaria bé que es recuperàs el prestigi de la política, i no només dels polítics. Perquè avui quan hom vol insultar-te, ara per exemple al GOB, ens diuen "feis política". Evidentment, política és un terme grec que reconeix la participació en la vida pública, i política des d'aquesta perspectiva n'han de fer els ciutadans, des d'associacions i grups. No fa falta presentar-se a les eleccions, a aquesta societat la gent pot opinar des d'altres plataformes. I la recuperació del prestigi de la política correspondrà als que ara surtin d'aquestes eleccions, facin la política que facin i guanyi qui guanyi, crec que els podem demanar la recuperació del prestigi del que fan.

Bosch: Ara aquests dies de campanya ja poden començar a treballar en aquest sentit, perquè les campanyes de vegades són combats de boxa.

Crec que és cert que hi ha manca d'entusiasme per la participació pública, però tampoc no sé quan n'hi ha hagut massa més...

Llauger: Tal volta a la transició.

Bosch: Bé, però aquella va esser una època especial i esperem que irrepetible. Tant de bo poguéssim tenir les ganes i la il·lusió de la transició en una època normalitzada.

En tot cas, perquè la ciutadania pugui engrescar-se en la participació política farà falta que els mateixos polítics posin els mitjans, a través del foment de la participació en associacions, entitats, etc., i això vol dir infraestructura, suport econòmic i facilitats. Avui malauradament no és així, l'associacionisme no gaudeix de cap ajut per part de les institucions, i a més, els mateixos partits polítics no fomenten la participació. Són una mena de grups tancats que s'ho fan i s'ho mengen. Aquest punt també podria esser un oferiment dels programes electorals: l'afavoriment de l'associacionisme de tot tipus, i com no?, de dones també.

Quant al prestigi, vull matisar, perquè prestigi no ha de voler dir supèrbia. Esser polític hauria d'esser una feina al servei dels ciutadans, i de vegades sembla al contrari. Un polític ha de poder dir, "jo vull esser candidat, perquè en tenc moltes ganes", i avui sembla que encara és un favor que fan i que s'han de fer pregar.

Llauger: Però avui ens qüestionam per què un ciutadà que té una feina i una vida pot voler presentar-se a unes eleccions, i encara ens demanam quins interessos pot tenir. Això és el que pensen els ciutadans: "i ara aquest, per què es deu voler presentar?"

Oliver: Qui va a la política ho fa voluntàriament, i sovint sembla que no és així, els polítics no transmeten això. A més, si algú no hi va voluntàriament més valdria que no hi anàs.

Bosch: És saludable que qualcú per ganes de servir la seva societat vulgui esser candidat, i que a aquest fet no se li vegin intencions ocultes.

Oliver: La política és una tasca prestigiosa en el bon sentit de la paraula, a més avui és una funció retribuïda. I si ara no es percep

així és per una perversió, conseqüència de moltes coses que han passat.

Crec també que pot esser una qüestió de prestigi, perquè no hem d'oblidar que si algú és batle, per posar un exemple, és perquè ha estat elegit per la majoria dels electors, i això és un prestigi i una satisfacció.

Aquí també he sentit que una alternança seria "bona", però jo crec que això és una afirmació que no es pot fer. Crec que es pot dir "a mi m'agradaria més una alternança", però en si mateixa no és ni bona o ni dolenta, és senzillament la voluntat dels que voten i s'ha de tenir un respecte molt profund pel que diuen els ciutadans a les urnes.

Bosch: Evidentment partim del respecte més absolut cap al que voten els ciutadans, però tot i això jo crec que sí que és bo que hi hagi alternança, perquè hi pugui haver un sanejament del procés democràtic, perquè qualsevol partit que es manté molts d'anys al poder cau amb més facilitat en tics i possibles mals funcionaments.

Oliver: En aquest cas el millor seria limitar el temps de participació en els alts càrrecs de la política.

Bosch: També és una manera de regular.

Oliver: A més, a vegades, aquesta alternança és més formal que no real, perquè a la història més recent ho hem vist a Europa, a Itàlia, per exemple, hi ha alternança, però de què? Avui es coal·liguen amb un i demà amb l'altre, i al final són sempre els mateixos, i sembla una suma de conveniències.

CAPACITAT DE PACTE

Bosch: Jo no crec que una suma sigui dolenta, perquè la capacitat política al meu parer també té molt a veure amb la capacitat de negociar, d'escoltar i d'arribar a acords, i per tant aquests governs que sorgeixen per la integració de diverses formacions en realitat són governs en els quals hi ha més gent representada i en els quals els acords que es prenen han d'esser necessàriament el fruit d'un consens i, com a mínim, el resultat d'un treball en equip.

El joc de pactes no és en si mateix dolent. Clar que a un moment determinat pot esser excessiu, per una debilitat del govern. Però en tot cas jo crec que les majories absolutes poden esser a la llarga pitjors que les majories pactades, on les coses com a mínim s'han de treballar més.

Llauger: Afavoreixen el consens i el debat.

Oliver: Com a mínim hi ha més gent representada, és cert. Però si partim del principi que les coses s'han de fer bé, la garantia d'un pacte no és major que la d'una majoria, si té una oposició bona, ferma i neta. No hi hauria d'haver tanta diferència.

Bosch: Però això seria si partíssim de la situació ideal que les coses s'han de fer bé i malauradament no sempre és així, com s'ha vist a la història més recent del nostre país. Sabem que els humans no som perfectes i per tant els polítics tampoc, per tant com més mecanismes de control hi pugui haver, doncs millor.

DEMOCRÀCIA PARITÀRIA

Oliver: Per tornar al tema del feminisme. Vull dir que a mi que hi hagués un govern on la majoria fossin dones no em sembla rebutjable, en absolut.

Bosch: A mi em semblaria molt bé, però no importa passar pena ara per ara!

Llauger: Fins ara hi ha hagut governs tots d'homes i també semblava bé...

Oliver: Això de les quotes als partits s'ha complert amb escreix. A més, la nostra comunitat sempre ha estat un matriarcat i per tant les dones sempre han tengut poder.

Bosch: Per favor, però això només ha estat així a l'àmbit domèstic, no al públic. En tot cas ara no discutim això.

Llauger: El terme i la pràctica de quotes només pot esser quelcom transitori. Perquè com a dona ningú no vol esser dona quota. Eren necessàries perquè han permès que moltes dones entrassin a la política i a la vida pública, ja que d'altra manera no hi haguessin tengut accés. Ara els correspondrà a elles demostrar que valen i mantenir-s'hi.

A aquestes eleccions algunes llistes són un poc forçades, hi compareixen dones per veure qui en posa més i a llocs més destacats.

Bosch: Però això des dels col·lectius per als quals aquesta ha estat una reivindicació des de fa molts d'anys important, té una lectura positiva, perquè que a aquestes eleccions hagin hagut de fer carreres per posar dones vol dir que han de donar resposta a una demanda i a una sensibilitat de la societat, i això en si és bo. Abans ningú no les hagués trobat a faltar les dones. Han hagut d'assumir que una formació política ha de tenir necessàriament una representació femenina paritària.

Per a mi d'entrada i a priori totes les dones que formen part d'uns primers llocs de llistes a aquestes eleccions mereixen la meua confiança, perquè per esser-hi han hagut de lluitar el doble que qualsevol home. Ara, llavors en sortir, hauran de demostrar com qualsevol altra persona que era encertat que hi fossin.

I llavors, no basta una qüestió de nombre, sinó que aquesta presència femenina s'haurà de traduir en una política realment igualitària. I per aquest camí d'aquí a poc temps no farà falta parlar de paritat, però ara encara sí, i en aquest camp crec que aquestes llistes demostren un avanç.

Oliver: Dones que valguin pot haver-n'hi més que homes.

Bosch: Sí, però de moment no sabem on són. Perquè les reunions es fan a les nou del vespre que és l'hora de donar sopars i banys als infants. I perquè la participació pública pugui esser igualitària, i que tothom des del mateix punt de partida i segons els seus mèrits i vàlues pugui arribar s'ha de produir un gran canvi dins l'esfera privada, un canvi, d'altra banda, que també s'ha d'impulsar des de l'esfera pública, integrada fins ara només per homes. I és necessari organitzar-se de tal manera que es pugui compaginar món privat i món públic.

Oliver: És cert, i s'haurà de posar al contracte matrimonial.

Bosch: Hi haurà d'haver un nou contracte social, perquè crec que les dones tal i com es planteja ara no estaran gens interessades en la pervivència del matrimoni.

Oliver: El que passa és que els partits no fomenten la participació, ni de dones... ni d'homes. I amb això torn a la participació de la qual parlàvem: si no hi ha als partits unes bases, no pot haver-hi a les cúpules el reflex d'aquesta progressió de les dones en la vida social i política.

Llauger: És veritat que des dels partits, per tornar a la qüestió política que ens ha reunit, no es fomenta la participació ni de dones ni d'homes. Allò més desitjable seria que a les pròximes eleccions, d'aquí quatre anys ja hi hagués dones als partits polítics i que no fos necessari fer les corregudes d'ara per incloure-les a les llistes. Encara que més val corregudes que no que no n'hi hagi.

En tot cas, i torn al principi, crec que s'ha de prestigiar la feina dels polítics, perquè avui a molts d'àmbits són suspectes.

Oliver: Per prestigiar-la s'ha de conèixer la seva feina.

ONA: Vistes les llistes, vostès han notat canvis?

Bosch: La participació de dones de la qual parlam n'és un.

QÜESTIONS AMBIENTALS

Llauger: Jo crec que és un fet, com a mínim canvi de cares. Ara si hi haurà canvi de polítiques no ho sabem. Des del punt de vista del GOB, on no ens pronunciem per cap partit, el que sí voldríem és que aquest canvi de cares es traduís en un canvi de polítiques, i en concret de polítiques ambientals, aquest serà un dels temes més importants a la propera legislatura. Perquè en qüestions mediambientals i d'urbanisme s'ha arribat a límits.

Oliver: S'ha perdut molt de temps en aquest aspecte.

Bosch: I s'han fet coses molt malament.

Oliver: En tot cas, el que es fa des d'una economia de subsistència no és el mateix que podem fer o que estam en capacitat de fer ara des d'una economia planificada, i per tant no es pot retreure el que es va fer en el passat. De fet, una de les màximes preocupacions de tots els programes és les qüestions ambientals. Avui vivim una època de bonança europea que fa que la pressió

Esperança Bosch.

sobre el nostre territori sigui molt forta i s'han de preveure directius perquè no ens fugi de les mans aquest creixement que en si mateix no és dolent si es fa des d'una economia planificada amb unes regles del joc conegudes i iguals per a tots. Perquè, tornant als polítics, no es poden usar els electors per fer o deixar de fer. Avui a la nostra comunitat hi ha una consciència molt elevada quant als temes ambientals, i no s'ha de confondre la gent i fer passar per preservació certs tipus de construccions horitzontals, per posar un exemple.

Llauger: Construcció encara que sigui horitzontal no serà mai preservació.

Oliver: Vull dir amb això que es plantegen les qüestions ambientals en termes molt confusos, i això tampoc no afavoreix gens el debat.

Crec que és bo que tots, i el món empresarial en concret, donem una bona resposta a les qüestions ambientals, perquè el territori és

estret i hem de continuar vivint d'aquest territori i en aquest territori.

Llauger: Els empresaris avui van per davant dels polítics. Però el que jo voldria d'aquestes eleccions és que els ciutadans comprenguessin que ens hi jugam molt, i no són paraules. El medi ambient no són aquells arbres d'enfora que s'han de protegir, medi ambient és tot: és l'aire que respiram i l'aigua, i és la nostra economia i la nostra qualitat de vida, perquè aquesta massificació progressiva ja no és possible.

DE LES PARAULES ALS FETS

Oliver: El tema és molt complex, perquè quan parlam d'aturar creixements també hem de dir a què ens referim, si parlam de moderar els creixements, què volem dir, creixements demogràfics?, de parcel·lació?, d'urbanització?... no hi ha cap partit polític que digui que no pot venir la gent, ningú no diu que siguem massa.

Llauger: A Balears la demografia no és el problema, parlam de presència de persones a l'illa. I ara amb la desestacionalització encara pitjor perquè els recursos no es poden regenerar.

Oliver: Bé, però quan i com direm basta? On direm "ara ja no n'hi caben pus"? Al moll?, a l'aeroport? Com es farà?, perquè tothom parla, però quina és la concreció. No hi ha cap partit que ho concreti.

Llauger: Si s'atura la construcció d'habitatges i l'ampliació del port i l'aeroport, ja està. És oferta i demanda.

L'ALTRE CREIXEMENT

Bosch: Al marge que sigui o no sensat aquest creixement que va lligat a una societat rica, també hem de parlar, i no ho hem fet fins ara, que tot i ésser una comunitat rica tenim un creixement de bosses de pobresa cada vegada més important, perquè la nostra societat cada vegada és més insolidària. Si parlem de creixements, ja que feim un repàs a tots els temes més importants de la nostra comunitat, també ens hem de referir a la immigració que ve del sud, sense les més mínimes garanties, ni de feina ni d'habitatge, ni de res, la qual cosa genera unes demandes que una societat rica ha de poder solucionar.

Oliver: D'acord, però què hem de fer, no els deixam entrar?, com ho farem?

Bosch: El boom de construcció ha generat unes falses expectatives a una gent que ve i a la qual hem de donar resposta. Si no és així els venem, en certa manera, una mentida.

Oliver: Això ho hem d'analitzar: quan diem "els venem una mentida" què volem dir?, perquè les economies de tot el món tenen alts i baixos i la mà d'obra, sobretot la menys qualificada va on hi ha feina, i llavors se'n torna perquè en acabar-se la feina aquí n'hi haurà a una altra part. I això sempre és així, uns s'establiran i s'integraran i altres se'n tornaran, com férem els espanyols d'Alemanya.

Bosch: Però la bossa de marginació augmenta.

Oliver: Aquests "marginats" de Mallorca estan millor que als seus llocs d'origen, i tot i que és penós, aquesta gent aquí té una millor vida que a ca seva.

Llauger: Però la comparació no ha d'ésser aquesta, sinó veure com estan aquí en relació a nosaltres. En això radica la justícia social. No hem de justificar-nos tot argumentant com estarien a ca seva.

Oliver: D'acord, però el que vull dir amb això és que el tema és molt més complex i no es pot simplificar. Aquesta gent que ve a treballar l'acceptam no per altruisme, sinó per una necessitat de feina que algú ve a cobrir. Això pot dubtar-se que sigui bo, tal

Aina Llauger.

volta valdria més que no venguessin, però en tot cas, no poden simplificar-se les argumentacions... altres temps no hi havia permisos perquè venguessin. I què és pitjor?

Bosch: Els temps canvien i les situacions socials també. És cert que hi ha hagut altres moments en els quals hi hagué corrents migratoris, però ara és diferent, perquè hi ha més desigualtats socials, perquè les tensions han augmentat i la nostra comunitat que s'omple la boca de dir que és una de les més riques d'Espanya, ha de poder donar resposta a tot el tema de la marginació, i a una mà d'obra que ve a la desesperada i a la qual es tracta de manera indigna. I això és una problemàtica la solució de la qual ha d'incloure un programa electoral. Aquests treballadors que vénen, encara que aquí estiguin millor que als seus llocs d'origen, estan molt malament i s'abusa de la seva condició i de la seva manca de drets. D'això n'han de parlar els polítics.

Oliver: Cap empresari que sigui tal no abusa d'això... és cert que els treballadors s'aferraran al que hi ha, però és

que l'empresari no vol això, però hi ha lleis d'oferta i demanda al mercat laboral.

I també és veritat que molta d'aquesta gent viu de forma miserable, perquè tot el que guanyen ho envien fora i no gasten res. Com feien els espanyols que anaven a Alemanya altre temps. A més vull dir que avui aquesta immigració es "veu" molt perquè és de color, però aquest tipus de treballador sempre, em refereixo a les darreres dècades, ha existit a Mallorca. Ara constatar un fet no vol dir, evidentment, de cap manera que puguem abusar-ne.

IMMIGRANTS DEL NORD

ONA: *I els immigrants del Nord?, posen en perill la nostra pervivència com a cultura?, els nous residents...*

Oliver: En una Europa unida haurem d'acostumar-nos a aquesta mobilitat, com passa a Amèrica de Nord.

ONA: *Però a Amèrica per sobre de races i procedències tots se senten americans. Tots parlen una llengua i tenen una cultura.*

Oliver: Però Mallorca no és Amèrica, parlem d'un territori petit, i els llocs petits tendeixen a la diversitat, això en biologia està ben comprovat. Tal volta sigui el mateix en aspectes culturals. A Mallorca no tenim aquest orgull que senten els americans, que fins i tot es vesteixen de texà. O les alemanyes que per anar a missa els diumenges es posen el vestit regional, això és un reflex del seu orgull i aquí no hi és.

Bosch: Però la identitat cultural no és precisament vestir-se de pagès. Hi ha tot l'aspecte lingüístic i cultural que hem de saber preservar i fomentar, no es tracta de practicar el ball de bot, hi ha coses més profundes que perillen.

Oliver: No ho crec, Mallorca sempre ha estat la terra d'invasió i de passada, i no n'han destruït mai l'esperit.

ONA: Però, no són ara els processos més accelerats?

Oliver: Els mallorquins tendrem la capacitat d'assimilar aquesta població i en dues generacions seran mallorquins. A més el nou fet europeu ens ha de fer deixar de pensar en "local". D'altra banda, és normal que les colònies d'estrangers que viuen aquí es reuneixin i tinguin els seus costums. Si vint-i-cinc mallorquins se'n van a viure a un mateix lloc d'Alemanya, probablement es reuniran i menjaran sobrassada i organitzaran matances... de fet hi ha Cases Balears arran del món, ara el Govern de les Illes Balears, avui que parlem de polítics, les potencien, és el mateix, i és molt humà.

Bosch: Jo crec que segurament a Alemanya no en podríem fer, de matances. De ben segur hi ha una normativa que ho impedeix. En tot cas, bromes a part, s'han de respectar les diferents identitats.

Llauger: A més, així com ho planteja Oliver no és la qüestió. Evidentment és de ben nascuts tenir enyorament per la terra, el problema no és que es vegin per fer un cafè junts, sinó que han de respectar la terra, la llengua i la cultura on s'haurien d'integrar. De fet, certament ells no fan res reprovable i si hi ha un problema som nosaltres que el tenim, perquè de cada vegada posam més oferta al mercat, en detriment de la nostra supervivència, perquè ens despatrimonialitzen i venen tot el que no podem tornar a comprar.

Oliver: Els alemanys, com abans els anglesos o els francesos, no s'enduran res. Aquesta terra quedarà aquí.

ONA: La terra no se l'enduran, però, poden endur-se l'anima?

Oliver: No ho crec.

Josep Oliver.

ONA: Per acabar voldríem fer una darrera repassada. En sortir la revista serem a poques setmanes de les eleccions, quina és la seva impressió i la seva aspiració, com a ciutadans i com a portaveus dels diferents col·lectius que representen?

Bosch: Per englobar el que hem dit i des de la meua parcel·la, el més important per a mi és l'avanç que s'ha fet en l'elaboració de les llistes de la democràcia paritària. Quant a després de les eleccions, el que voldria és que aquesta major presència de dones a les llistes es tradueix en una nova forma de fer política, de canvi real de fer política igualitària en tots els camps, i ésser capaços d'aprofundir en aquest concepte, tant des del punt de vista dels mateixos partits com dels programes que ofereixen a la ciutadania, aquest és un camí necessari.

Llauger: En la meua opinió ara és el moment de demanar als ciutadans que votin amb responsabilitat, perquè encara que sempre

sigui així, en aquesta ocasió és molt important veure com es governa en els pròxims anys, perquè ens hi jugam molt, sobretot en els temes de medi ambient, i medi ambient és moltes coses. A mesura que avança el temps, de cada vegada les coses poden ésser més irreversibles i a la propera legislatura s'han de resoldre temes crucials com són ara el pla energètic, de l'eliminació dels residus sòlids, el futur dels nostres recursos, l'aplicació de les DOT, l'aprovació o no de nous espais protegits. I als partits polítics els demanaria que es prenguin aquests temes molt seriosament i que mirin què prometen durant la campanya per després poder-ho complir. La gent del carrer està cansada de sentir promeses i si després no es compleixen, això resta credibilitat a la vida política.

Oliver: Jo crec que els que surtin per governar aquestes illes haurien de tenir molt en compte que encara necessitem créixer, d'una forma moderada i pausada, però sobretot s'ha d'aconseguir un creixement que permeti mantenir els llocs de feina i millorar la vida social i continuar éssent una comunitat que tingui capacitat de poder-se preocupar de totes aquestes coses, perquè quan l'economia no ho permet, lamentablement no es pot fer front a necessitats ambientals, perquè per poder vetllar pel medi i tot això hem de generar recursos.

Mallorca versus Madrid

Entrevista a Maria Antònia Munar

per Maria Ferrer

Si en política és certa la dita que, encara que sigui malament, el millor és que parlin de tu, en el cas de Maria Antònia Munar, aquest objectiu està aconseguit. És una de les polítiques de Balears més conegudes pels ciutadans. Als darrers anys, pel seu càrrec com a presidenta del Consell Insular de Mallorca, però abans, també, per ser una de les primeres dones que entrà a un món on encara, malauradament, manen més els homes. Munar és una de les poques batllesses de l'illa al capdavant d'un ajuntament, en el seu cas el de Costitx, des de les primeres eleccions democràtiques, ara fa vint anys. Però potser el que més crida l'atenció de la gent és la seva capacitat de supervivència, que potser no es qüestionaria si fos un home, al llarg de tots els esdeveniments polítics que han passat ella i el seu partit des de llavors. Perquè per seure a un consell de Govern de Gabriel Cañellas i presidir uns anys després un govern amb els partits de l'oposició s'ha de ser d'una pasta especial. Ella potser ho és. Presumida, amb sentit de l'humor i espontània, Munar repeteix com a candidata a la Presidència del Govern amb Unió Mallorquina, el proper dia 13 de juny.

Maria Antònia Munar nasqué a Barcelona l'any 1955. Els seus pares eren mallorquins, amb fortes arrels al seu poble natal, Costitx. Doctora en dret per la Universitat de les Illes Balears, començà la seva carrera política com a candidata a la batlia de Costitx, l'any 1979. Eren les primeres eleccions democràtiques i fou elegida. Ha estat en el càrrec fins avui, i es torna a presentar a les eleccions de juny. Dos anys després, fou representant de tots els municipis de menys de 5.000 habitants dins el Consorci de Contribucions de Balears i fou designada membre de la Comissió Provincial d'Urbanisme, en representació dels batles de Mallorca. Quan es va crear la primera mancomunitat, la del Pla, en fou elegida presidenta en dues ocasions. L'any 1983 obté per primer cop un escó al Parlament, on és elegida presidenta de la Comissió d'Assumptes Institucionals i

vicepresidenta de la d'Educació i Cultura. L'any 87 repeteix escó i durant la legislatura és nomenada consellera de Cultura, Educació i Esports del Govern de Gabriel Cañellas, com a conseqüència de l'acord entre el seu partit, Unió Mallorquina, i el Partit Popular. Continua al càrrec després de les eleccions de maig del 1991, però el pacte amb el PP entra en crisi i surt del Govern el setembre de 1992. La crisi es reproduceix en el si del propi partit, que celebra el Vè Congrés l'abril del 1992, on és elegida presidenta. Després d'encapçalar la candidatura, la darrera legislatura, Maria Antònia Munar ha ocupat la Presidència del Consell Insular de Mallorca, fruit d'un pacte amb el PSOE i el PSM. Repeteix com a candidata a la Presidència del Govern, el proper dia 13 de juny.

-Hi ha diferència entre la posició d'Unió Mallorquina a les passades eleccions, quan les enquestes no li donaven molt bones perspectives, i aquestes, en les quals es troba vostè a la presidència del Consell Insular de Mallorca. Com viu i valora la diferència entre tots dos moments?

-Aquesta diferència de perspectives es tradueix que, per primer cop des de fa molts d'anys, els mallorquins i les mallorquines veuen possible un canvi de color polític al Govern, que passi del centralisme del Partit Popular a un govern nacionalista per defensar els seus interessos, i això és molt engrescador. La gent d'Unió Mallorquina està més il·lusionada i motivada per la feina que mai i això es deixarà veure el proper dia 13 de juny. Al marge d'aquest nou estat d'ànim, els objectius d'UM continuen sent els mateixos: aconseguir que Balears recuperi el lloc que li correspon, tant en matèria

financera, perquè no és just que les Illes siguin la comunitat més rica i en canvi comptin amb les pitjors infraestructures i serveis, com en el seu pes polític al si de l'Estat.

-Tothom mira UM com el partit que ha decidit al Consell Insular i com el que pot decidir al Parlament. Quina valoració fa de l'experiència d'aquests anys a un govern amb partits d'esquerra?

-El més important d'aquests darrers quatre anys és que Unió Mallorquina ha demostrat a tothom que és capaç de governar. Quan vàrem signar el Pacte de Progrés, pocs creien que els integrants del govern del Consell (UM, PSOE i PSM) continuaríem junts fins al final de la legislatura, i aquí som encara. Però és que, a més a més, ho hem fet bé. Hem dut endavant projectes difícils i ambiciosos, ens hem constituït en veu unànime per reclamar al Govern de la comunitat

totes les competències que pertocquen al Consell i que encara no han estat cedides. També hem deixat clar que aquestes competències han de venir ben dotades. No volem tasques hipotecades d'entrada i per aquest motiu refusarem les d'Agricultura.

PACTES

-Aquesta experiència l'apropa més a aquests partits d'esquerra però a un possible pacte postelectoral?

-És evident que aquesta experiència conjunta de govern ha acostat les nostres sensibilitats, ens ha fet veure que, malgrat les nostres diferències ideològiques, és possible continuar fent feina pel bé de tots els mallorquins i mallorquines. No obstant això, és absurd fer ara, abans de les eleccions, prediccions de futur. Parlar de pactes postelectorals i de repartiment de càrrecs suposa una pèrdua d'energies, que ara hem de concentrar en la campanya electoral. Jo ja he dit en altres ocasions que seran els diferents programes els que determinaran un potencial acord amb UM per formar una majoria estable a la comunitat autònoma.

-I amb el PP, com veu la possibilitat de pactar després de les eleccions? Tan difícil com ho va ser l'any 95 per al Consell de Mallorca?

-No volem tancar les portes a cap negociació. Repetesc que nosaltres estam disposats a parlar amb tothom. Ara bé, és cert que Mallorca, les Balears en el seu conjunt, necessiten un equip de govern renovat en la seva totalitat, integrat per gent il·lusionada, no cremada per la corrupció i les bregues internes. Les Illes volem un govern capaç de defensar els nostres interessos, no un govern fermat de cap i peus a Madrid i sense autonomia ni capacitat d'acció.

-Es torna a veure com a consellera a un govern en aquest cas presidit per Jaume Matas? Com recorda aquella època en què vostè era al capdavant de la Conselleria de Cultura?

-Primer de tot, he de dir que hem d'esperar que els ciutadans parlin el proper dia 13 de juny, a les eleccions. Després, amb els resultats a la mà, són els partits polítics els que parlaran entre ells. Aventurar ara que d'aquest o d'aquell partit serà el president, o d'aquell serà el conseller, és un poc perdre el temps i l'orientació. Ara bé, també resultaria estrany que, quan molta gent del PP i l'entorn del Govern no veu que Jaume Matas pugui ser president del Govern a partir de juny, sigui la presidenta d'un altre partit la que digui que sí abans de les eleccions. Per tant, després de juny, tots els partits parlarem entre nosaltres per assegurar un govern estable i fort per a la propera legislatura, amb el programa a la mà. Els càrrecs que ocupin uns o altres no serà el tema principal dels pactes. Quan UM hagi de parlar amb el PP, haurà de ser amb la direcció estatal: de direcció nacional a direcció nacional, perquè és l'única garantia vàlida de tenir interlocutors vàlids que compleixin els acords. I com a punt important per arribar a un pacte, la millora del dèficit fiscal de les Illes amb Madrid, amb la recuperació de la major part dels 20.000 milions de pessetes que cada any se'n van i no tornen. D'altra banda, pens que cada persona té el seu moment a la vida. I a mi em va correspondre ser consellera del Govern en una determinada etapa. Va ser una època molt intensa, en la qual fèiem coses importants sobre assumptes que tenien una gran repercussió social: cultura, esports, normalització lingüística, residència de la Universitat, patrimoni històric, arqueològic, restauració de monuments, el model educatiu propi de les Illes Balears, que contemplava l'impuls al coneixement i l'ense-

nyament del català i de les llengües estrangeres, la creació de la Comissió Interdepartamental de la Dona, amb la finalitat d'impulsar polítiques d'equiparació entre dones i homes... Vàrem fer moltes coses i molt profitoses, tant que avui encara són utilitzades pel Govern.

CAÑELLAS, L'AUTÈNTIC LÍDER

-Quina valoració fa de l'etapa de crisi del PP balear i de la marxa de Gabriel Cañellas?

-Com a persona i com a polític, Cañellas va ser l'autèntic líder del Partit Popular de Balears i va marcar tota una època. La seva marxa ha deixat un buit de liderat en el si del PP. Per tant, parlem d'una crisi que encara no ha estat superada. En el moment en què José María Aznar obligà Cañellas a deixar la presidència del Govern, el PP va caure en una disgregació interna que encara dura, quan sorgeixen famílies en lluita per mantenir-se al poder. No m'agrada parlar dels problemes interns d'altres cases, però la veritat és que aquesta situació ha repercutit negativament en l'acció del Govern, perquè va ocasionar canvis a les conselleries i va retardar la seva tasca. L'actual president de Balears va ser posat en el càrrec pel mateix que va cessar Gabriel Cañellas, perquè no hem d'oblidar que la delegació del PP a Balears obeeix les ordres de la seva central a Madrid, i per això és difícil que Matas tenguí el suficient liderat i autoritat per imposar-se i acabar amb la disgregació del seu partit a les Illes.

-Quin és el missatge principal amb el qual UM va a les properes eleccions de juny?

-Unió Mallorquina vol recordar a tots els ciutadans de Mallorca que ara és el moment de votar els seus representants directes i que, per tant, no es tracta de triar Borrell o Aznar. Aquestes són les nostres eleccions i per això és fonamental que tots els balears tinguin en compte el paper dels partits nacionalistes, i en concret d'Unió Mallorquina, en la defensa dels seus interessos. La important tasca que han desenvolupat a Catalunya, Canàries o al País Basc els partits nacionalistes governants ha demostrat que aquests són els únics capaços de reivindicar a Madrid allò que és de les seves comunitats i que les ramificacions dels partits centralistes no tenen cap autonomia. Ara és l'oportunitat d'Unió Mallorquina per fer valer els interessos de Balears davant el Govern Central. UM es compromet a exigir que part de tots els doblers que es recaptin a Balears retornin a les Illes. Només al 1998, l'Estat va recaptar a les Balears 270.935 milions de pessetes, tres vegades el pressupost del Govern de les Illes Balears. D'aquests doblers, 170.000 milions varen anar a parar a altres comunitats en concepte de solidaritat. Això significa que per cada 100 pessetes que l'Estat recapta a les Illes, només 34 són revertides aquí com a despesa o inversió. Nosaltres no volem evitar la necessària solidaritat amb les altres comunitats espanyoles, però no hem d'oblidar que si poguéssim disposar dels recursos financers que aquí es generen, podríem equiparar les pensions per jubilació dels nostres majors o les prestacions socials dels nostres treballadors fixos discontinus. Per aquest motiu, la demanda a l'Estat de la gestió integral dels recursos econòmics generats a Balears, un acord fiscal bilateral que inclogui el traspàs a la comunitat de tots els impostos no cedits -IRPF, Impost de Societats, IVA i Impostos Especials- i la gestió autònoma de l'Agència Tributària, serà un dels principals eixos de la nostra actuació si tenim responsabilitats davant Madrid i Brussel·les.

SUSPENSIÓ URBANITZADORA DEL CONSELL

-Aquesta legislatura ha estat marcada per l'aprovació de les Directrius d'Ordenació Territorial. UM ha votat en contra al Parlament. Quins canvis creu necessaris en aquesta llei?

-Les esmenes introduïdes per UM a aquesta llei es fonamenten bàsicament en la falta de legitimitat del Govern Matas per redactar, a corre-cuita i de qualsevol manera, unes directrius de tal transcendència per a la nostra comunitat. Em refereixo al fet que no sembla oportú presentar al Parlament, per la via d'urgència, la tramitació d'aquesta llei en el darrer tram de la legislatura. Hagués estat més sensat mantenir la suspensió urbanitzadora del Consell Insular i fer tot el procés legislador una vegada passades les eleccions. Els principals punts que s'han de canviar a les DOT són els que fan referència a l'eliminació de competències dels consells insulars en la matèria. M'explic: la Llei d'ordenació territorial de Balears preveu que els plans territorials parcials, els plans directors sectorials i els plans d'ordenació del medi natural, puguin ser elaborats pels respectius consells insulars. En canvi, les DOT només atribueixen aquestes competències al Govern de les Illes Balears. D'una altra banda, les DOT marquen un ordre de prioritats en la redacció dels plans territorials que deixen Mallorca, l'illa més afectada i preocupada alhora pels problemes urbanístics i mediambientals, en darrer lloc en l'elaboració d'aquests plans. Hi ha un altre capítol de les DOT, que sotmet a un informe i dictamen vinculants, elaborats pel Consell Consultiu i per la Comissió de Coordinació de Política Territorial, la suspensió d'instruments de planejament general. Així, la capacitat de suspendre dels consells insulars queda una altra vegada relegada. També vull destacar que les DOT s'han redactat sense comptar amb les memòries i els indicadors de sostenibilitat. Aquestes eines, que surten d'un laboriós treball de camp, són fonamentals per saber on volem arribar, ja que defineixen un horitzó poblacional i d'ús del territori determinats. Però en lloc d'encarregar l'elaboració d'aquests indicadors prèviament a la redacció de les DOT, el Govern redacta primer les DOT i marca un termini de tres mesos per dissenyar les memòries i els indicadors. Així, les DOT es converteixen en un xec en blanc per dictar després els límits que es vulguin.

-El text va provocar una primera reacció negativa entre la gent del camp, a la part forana. Agricultors i propietaris de finques rústiques se sentien perjudicats per una llei que consideraven massa intervencionista. Algunes d'aquestes persones, com Nicolau Tous o Montserrat Galmés, són properes a Unió Mallorquina. Comprèn vostè les seves reivindicacions?

-Entenc que els grans propietaris estiguessin nerviosos davant la incertesa que els va provocar els continus anuncis del Govern, que no s'arribaven a concretar en la llei definitiva. És normal que en aquells moments els fes por un conjunt de normes anunciat de forma estrident com a ultraconservacionista i limitador de les actuacions urbanístiques. Però després, el PP ha anat matisant i suavitzant el contingut de les DOT, i els ha explicat que la capacitat limitadora de les directrius dependrà molt del seu desenvolupament posterior. En tot cas, l'existència d'una política de veritable impuls a l'agricultura d'aquestes illes, que frenàs la seva decadència i la fes rendible, hagués evitat els nervis dels terratinents i dels agricultors.

IVA ECOLÒGIC, NO ECOTAXA

-Creu vostè que una bona fórmula per finançar la protecció del medi ambient és cobrar una taxa als turistes, com s'ha proposat des d'alguns sectors?

-Cobrar una "ecotaxa", com és coneguda popularment aquesta taxa, suposa un risc difícilment mesurable, ja que l'increment de la pressió fiscal podria provocar la pèrdua de competitivitat de les nostres empreses turístiques davant d'altres mercats. Ara bé, d'una cosa no hi ha dubte: totes les línies d'accions futures que pretenguin preservar el medi ambient i el territori tindran un elevat cost econòmic. Per això sorprèn que cap de les propostes de l'actual Govern del Partit Popular no hagi estat quantificada i que, per tant, no s'hagi explicat als ciutadans com es finançaran. Però nosaltres sí, hem cercat una alternativa a l'ecotaxa per finançar la protecció de l'entorn, i l'anomenem l'IVA Ecològic. Es basa en l'aprofitament de l'IVA generat per les empreses del sector turístic balear per al finançament de totes les mesures que tinguin per objectiu la protecció de la nostra terra. Això no implicaria la creació d'un nou tribut sinó l'aprofitament d'un impost existent i la reinversió, aquí, d'uns doblers que ara se'n van a Madrid. La Comunitat Autònoma administraria la part corresponent a l'IVA recaptat per l'Estat a les empreses que desenvolupen la seva activitat dins el sector turístic: hotels, agències de viatges, empreses de transport aeri, marítim i terrestre, bars, restaurants, comerços de les zones turístiques, empreses de subministrament i d'altres negocis relacionats amb el sector. UM ha calculat en més de 18.000 milions de pessetes, el doble de la quantitat que es recaptaria amb una ecotaxa de 1.000 pessetes per visitant, la recaptació de l'IVA entre les empreses turístiques. Aquests doblers anirien dirigits a l'adquisició de noves zones d'especial interès ecològic i a finançar desclassificacions, operacions d'esponjament, neteja i regeneració de costes, infraestructures que pal·liessin l'actual problemàtica energètica (dessaladores, depuradores, energies alternatives, etc.), inversió en solucions per a l'eliminació de residus sòlids, manteniment i millora de les actuals zones protegides i dels parcs naturals, reforçament de la xarxa pública de transport, implantació del Fons de Compensació Intermunicipal per tal de compensar els desequilibris dels pobles no turístics, finançament de la recupera-

ció de béns d'interès cultural i del nostre patrimoni, repoblació i neteja dels boscos, inversió en campanyes de mentalització i conscienciació dels ciutadans i vigilància i seguiment d'activitats generadores de contaminació acústica i mediambiental, entre moltes d'altres actuacions.

-És suficient el sistema d'intercanvi de places que estableix la Llei de turisme per aturar el creixement?

-Totes les actuacions que limiten el creixement urbanístic de Balears han de contemplar-se des d'una perspectiva global i dissenyar-se de forma coordinada entre les diferents àrees de govern. Per tant, considerar l'intercanvi de places (donar de baixa una plaça per construir-ne una de nova) com a únic instrument per aturar el creixement del turisme a l'estiu no és suficient i ha d'anar acompanyat de la limitació de les segones residències, per exemple, junt amb campanyes decidides per desestacionalitzar l'activitat turística, actuacions d'esponjament i elevació de la qualitat de les instal·lacions i els serveis turístics, així com potenciar altres sectors d'activitat econòmica, com la indústria, el comerç i l'agricultura.

EL BESSÓ DE LA VENDA DE TERRES

-Passarà factura l'etapa que vivim de venda de propietats de mallorquins, sobre tot rústiques, als ciutadans estrangers? Creu que és un fenomen preocupant?

-La problemàtica que suposa la venda de terres a estrangers està estretament lligada a la manca de rendibilitat de l'agricultura. I

aquest és el bessó de la qüestió i aquí és on s'ha d'incidir: donar rendibilitat al camp. Si el pagès pogués viure de la seva terra, s'evitaria la venda massiva a estrangers. Ara bé, la política del Govern durant setze anys ha creat un estat d'escepticisme i de resignació entre els agricultors. El Govern ha deixat enfonsar l'agricultura. No ha estat capaç de defensar el fet diferencial de l'agricultura insular, amb els entrebancs que això suposa: rendiments baixos, encariment de productes que són necessaris i dificultat de comercialització. Unió Mallorquina té molt clar que l'agricultura i la ramaderia són claus en el manteniment d'un adequat equilibri territorial, social i econòmic, i per això no ens fa por parlar d'ajudes directes a l'agricultura mallorquina, com a sector productiu i com a activitat de manteniment del medi ambient i del paisatge. Només hem de fer una reflexió: si l'agricultura europea ha rebut durant quaranta anys milers de milions en ajudes directes, és just que el pagès mallorquí pugui gaudir-ne. Però això necessita d'una voluntat política decidida per defensar aquest fet davant Madrid. UM assumeix aquest compromís.

-Com analitza les propostes que fins ara coneixem (dur gas natural amb vaixell i construir una planta de regasificació a la costa mallorquina) del Pla energètic de Balears?

-El gas natural sembla una de les millors opcions per garantir el futur energètic de les nostres illes, ja que és una de les fonts energètiques que millor relació ofereixen entre baix impacte ambiental, preu i qualitat. No obstant això, em preocupa l'impacte que podria tenir tota la infraestructura necessària per a la seva recepció, transformació i distribució, especialment pel que fa referència a la construcció

PASSEIG DEL BORN PALMA

DEL 28 DE MAIG AL 6 DE JUNY DE 1999

XVII FIRA DEL LLIBRE

GOVERN BALEAR

Consell Insular de Mallorca

Ajuntament de Palma

ORGANITZA

GREM LLIBRETERS MALLORCA

FIRES I CONGRESSOS de BALEARIS, S.A.

d'una gran planta de regasificació i d'altres sis petites plantes generadores. En aquest sentit, estic totalment en contra de la seva edificació a zones verges, perquè ja en queden ben poques a Mallorca. En tot cas, pens que el Govern hauria d'enllestir, el més aviat possible i amb el màxim consens social possible, el Pla energètic per a les Illes, i deixar de llançar "globus sonda" per obtenir titulars als diaris. La via de subministrament del gas natural que es triï finalment haurà de valorar en primer lloc la qualitat mediambiental del projecte per damunt del seu preu, sense que els criteris economistes determinin la seva forma, i haurà d'anar acompanyat de la potenciació d'altres energies alternatives reciclables i no contaminants. Quant al finançament d'aquesta alternativa energètica, Balears hauria de comptar amb fons estatals i subvencions de la Unió Europea.

-UM sempre ha estat bel·ligerant en qüestions com la conservació de la llengua. Quin és avui l'estat de salut del català a les Balears?

-S'ha avançat, però encara queda molt a fer en la normalització de l'ús social de la nostra llengua i en el foment de l'autoestima i del respecte. Sense oblidar les característiques pròpies de cada contrada de Mallorca, és precís que, com a mínim, el català estigui en igualtat de condicions amb la llengua oficial de tot l'Estat espanyol. A l'àmbit de l'Administració estatal a les Illes, la llengua de les Balears encara es troba marginada, com als segells, impresos, contractes, factures, paper d'Estat, etc., i és necessari potenciar la seva introducció.

MALLORCA EUROPEISTA

-Quin és el paper del nacionalisme a l'Europa que entrarà al nou segle?

-Així com Espanya és, cada vegada més, un estat d'autonomies, Europa es configura com a continent de regions i nacionalitats. L'Europa de les regions és un concepte ja ben entès a tota Europa. En el nostre cas, voler el millor per a Mallorca, defensar, reivindicar i promocionar la seva identitat, i voler que els mateixos mallorquins i mallorquines decideixin el seu futur per ells mateixos, és perfectament compatible amb la supranacionalitat europea. Mallorca, més que d'altres comunitats de l'Estat, és profundament europea i europeista, ja que des de fa anys té lligams econòmics i socials amb Europa.

-En aquest sentit, quina serà la proposta d'UM per a les eleccions europees? Es repetirà la coalició de les passades eleccions?

-UM vol que, en el si del Parlament europeu, pugui tenir lloc la defensa dels interessos de les nostres illes, especialment en allò que fa tenir veu i vot a l'Eurocambra. Amb aquest objectiu, UM es presenta a les eleccions en coalició amb el Partit Nacionalista Basc, i esperem obtenir el mateix rendiment que la passada legislatura,

quan, a través de l'eurodiputat Josu Imaz, avui conseller d'Indústria del Govern basc, es varen defensar a Estrasburg diverses propostes d'UM. Unió Mallorquina també té molt clar que les Illes han de tenir presència a la Comissió Europea i als grups de treball, quan els assumptes que es tracten afecten els nostres interessos, com ara insularitat, turisme, agricultura.

REFORMA DE LA CONSTITUCIÓ

-Aquests darrers anys, arran dels esdeveniments del País Basc, de l'anomenada Declaració de Barcelona i d'altres situacions, s'ha obert un debat sobre el paper i les reivindicacions dels partits nacionalistes dins l'Estat espanyol. Creu vostè que el debat és necessari i potser fins i tot bo per al nacionalisme, per fer-se entendre millor? Com reacciona vostè quan sent parlar dels perills de desintegració de l'Estat o de la manca de solidaritat entre les diferents comunitats autònomes?

-Com he dit abans, Espanya és un estat plurinacional, que es troba en ple procés de cessió de competències des de l'Administració central cap a les administracions autonòmiques. És normal que, en aquest procés, sorgeixin veus, dins el nacionalisme espanyol, que vegin en això la desintegració d'Espanya, o una amenaça per a la que consideren la seva nació. Emperò, crec que assistim a un canvi de model, i no a una ruptura o desaparició. Aquest model encara està en evolució, i possiblement necessiti de la reforma de la Constitució per arribar a la seva maduresa. Consider que la Constitució resta oberta, ofereix encara moltes possibilitats que s'han de desenvolupar. Quant a la solidaritat, és clar que un estat de les autonomies sempre haurà de contemplar mecanismes, perquè les comunitats amb menys recursos puguin comptar amb els serveis i les infraestructures que les seves poblacions necessiten. El que és il·lògic és el que passa ara, quan una de les comunitats més riques, les Balears, té pitjors serveis i infraestructures que les més pobres d'Espanya.

Militància social

Entrevista a Eberhard Grosske

per Jordi Calleja

Té la convicció que formarà part d'un govern progressista després del dia 13 de juny. Per a Eberhard Grosske, coordinador d'Esquerra Unida des de l'any 1990, la candidatura d'EU/ Els Verds serà l'alternativa elegida per un sector important de la població balear preocupat pel medi ambient, la justícia social, la lluita contra la corrupció i la defensa dels interessos de la comunitat autònoma. La proposta d'aquesta coalició és el treball d'un grup de gent relacionada amb el moviment sindical, veïnal i mediambiental. Grosske denuncia la precarietat laboral de les Empreses de Treball Temporal i defensa de la llei de les 35 hores setmanals, creu que s'han de prendre mesures per frenar el model de desenvolupament urbanístic que defensa el govern conservador, i es presenta com el cap de llista d'un partit format per militants socials. EU/Els Verds reivindica el seu paper dins l'espai polític balear.

-Quin balanç fa Esquerra Unida de la darrera legislatura?

-Ha estat la legislatura de la decadència de l'imperi. Hem viscut l'etapa final de l'imperi canyellista, que va començar amb la caiguda de l'emperador arran del cas túnel de Sóller, en el qual vàrem tenir un paper important, com el mateix Cañellas va reconèixer en el moment de la seva dimissió. Després tota la legislatura ha estat absolutament marcada per aquest fet. El que hem vist és un procés de divisió interna important dins el Partit Popular de Balears que, mancat del liderat indiscutible de Cañellas, s'ha fragmentat, i ara presenciam, com passa sempre en processos d'aquestes característiques, un intent desesperat per part de Jaume Matas de "canviar alguna cosa perquè res no canviï". Matas dóna continuïtat a l'imperi Cañellas en base a una sèrie de reformes que en qualsevol cas no alteren les característiques fonamentals d'aquesta darrera etapa de setze anys de govern conservador. Jo crec que l'intent de Jaume Matas serà de curta durada perquè s'acabarà dia 13 de juny quan el PP perdrà les eleccions.

-En el cas d'Esquerra Unida s'han viscut quatre anys de molta intensitat després d'obtenir un 6'5% dels vots a les darreres eleccions. Per una banda ha governat al Consell Insular amb un Pacte de Progrés que en ocasions ha obligat els partits progressistes a la renúncia d'alguns dels seus objectius. També s'ha parlat d'una debilitació de l'oposició al Parlament fruit d'aquest complicat exercici de govern. Com valora el paper del seu partit dins el panorama polític balear?

-Jo crec que Esquerra Unida ha entrat amb força a les institucions de les Illes Balears i s'hi ha notat la seva presència. Hem aportat un discurs nou, molt clar en els temes socials, ecològics, d'honestedat i de lluita contra la corrupció i també de defensa dels interessos de les Illes Balears pel que fa

al règim especial i a l'Estatut d'Autonomia. Crec que hem fet un discurs que no ha passat desapercbut. En el tema del Consell Insular crec que hem tengut una prova de foc. Era una situació complicada i difícil de gestionar i hem tengut molt de sentit de responsabilitat. No hem fet dues coses que des de diferents àmbits polítics se'ns demanaven: d'una banda no hem tocat el Pacte

Eberhard Grosske va néixer a Palma de Mallorca el 20 de maig de l'any 1955, fill de pare alemany i mare mallorquina. Llicenciat en història per la UIB, on va exercir com a professor, va treballar també com a funcionari de l'Ajuntament de Palma. És coordinador d'Esquerra Unida des de l'any 1990. Diputat al Parlament de les Illes Balears i conseller al CIM. La seva gran afició és la pintura i ha fet alguna exposició de caràcter benèfic.

de Progrés per les seves insuficiències, no hem dificultat la seva governabilitat, per donar peu a una situació pitjor que hauria permès governar el PP en minoria. Tampoc, però, no ens hem convertit en l'escolar del Pacte de Progrés i hem optat per seguir el criteri del sentit comú, de pensar en les solucions millors dins el possible i en aquest marc fer valer el pes d'EU. Hem jugat un paper important, però no pel fet del pes conjuntural que ens donava el fet de ser un partit que podia decidir, sinó pel pes que va donar-nos l'electorat amb els seus vots. Hi ha també una aportació important d'EU a la cultura política. A vegades es pensa que els partits que tenen el poder de decidir tenen importància pel fet de ser la balança, però això és una perversió democràtica, el pes de ser el que decideix amb el seu vot és el que dóna l'electorat. Hem aconseguit que el 6'5% de l'electorat que va confiar amb nosaltres fos present al Consell. Hem aconseguit coses importants com l'1% de solidaritat, quan fa uns anys es discutia fins i tot el 0'7%, s'ha aprovat un reglament de subvencions i de participació ciutadana, que tot i els emperons del PP democratitzarà la institució, perquè s'apliquin uns criteris objectius i s'ha començat a fer disciplina urbanística dins del CIM, no tanta com voldríem, encara que fins ara mai no se n'havia fet. És un balanç de llums i ombres el del CIM, i nosaltres estam contents d'haver contribuït a dibuixar alguns dels llums que s'han encès en aquesta institució.

-Quins són els objectius electorals per al pròxim 13 de juny. Quin creu que serà el pes que tendran els partits majoritaris i quin paper podran jugar grups polítics com EU?

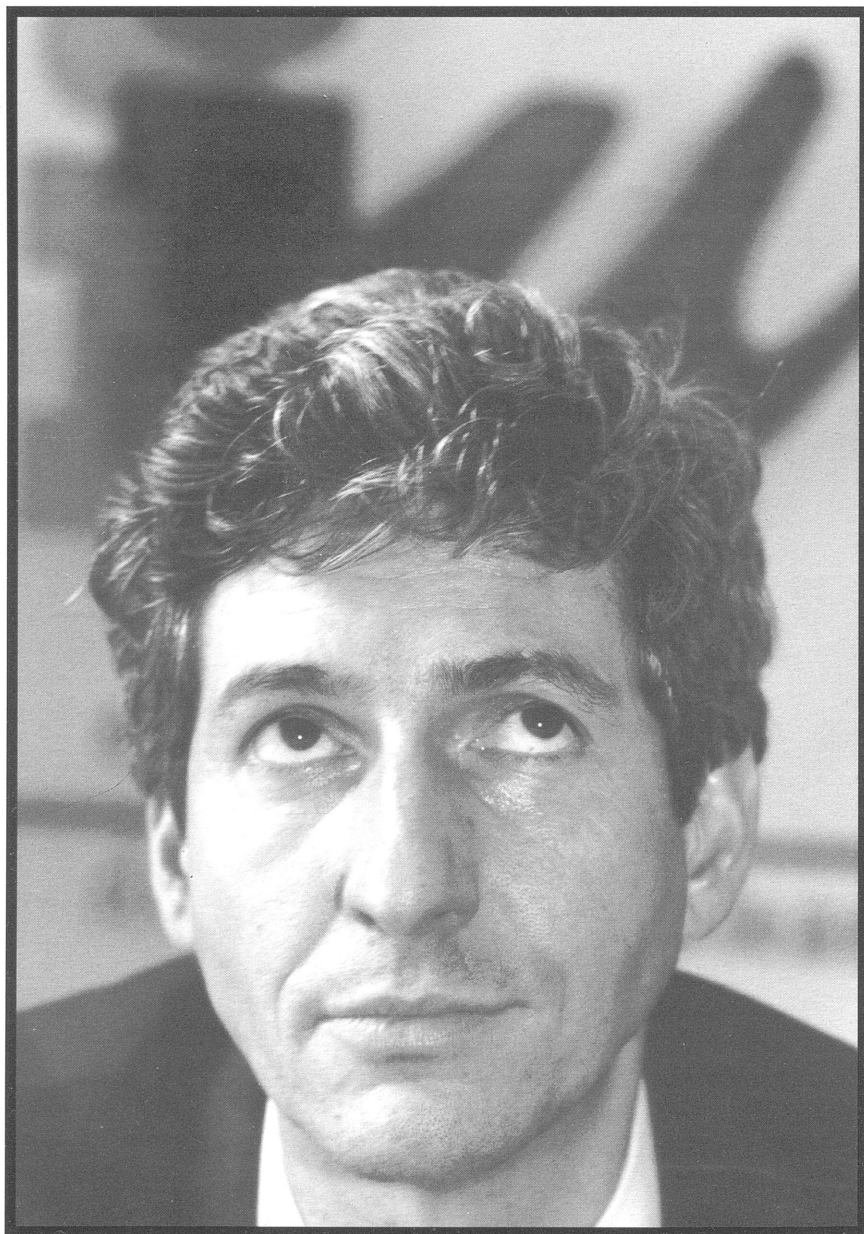
-Esquerra Unida es presenta a aquestes eleccions amb un missatge únic però a tres àrees diferents. A Eivissa i Formentera formarem part d'una candidatura ciutadana progressista que aglutina tota l'esquerra pitiüsa, a Menorca ens presentem tots sols i a Mallorca en coalició amb Els Verds. No crec que es produeixi cap trasbalsament electoral en aquestes eleccions exceptuant a Eivissa i Formentera, on sí que hi haurà un canvi important ja que amb el pacte que s'ha signat hi haurà un diputat d'EU, on no n'hi ha hagut cap fins ara, i sobretot hi haurà un important avanç de l'esquerra. A Menorca jo crec que el PP perdrà un diputat en benefici del PSIB/PSOE i a Mallorca, on el PP ja no té majoria des del 95, no crec que hi hagi canvis importants. Viurem un deteriorament del PP, el PSOE té dificultats a nivell d'Estat, però jo no esper grans canvis. Estic convençut que EU/ Els Verds incrementarà la nostra representació parlamentària i no només revalidarà els bons resultats del 95 tant a nivell autonòmic com a nivell local. Aspiram a sumar més d'un 8% dels vots per tenir un tercer diputat, ja que sumant els vots d'EU i els d'Els Verds l'any 95 són un 9'5%. Per altra banda, vull destacar que ens presentem amb una voluntat clara de ser coprotagonistes de la nova etapa política que esperam s'obre el 13 de juny i en la qual volem participar.

-Com valora la coalició d'Esquerra Unida i Els Verds?

-Crec que és important, perquè no és una coalició de fortuna, conjuntural o electoralista per treure més vots, sinó que respon a una coincidència pràctica en les polítiques institucionals i de mobilització social. Jo crec que aquesta coalició pot aspirar a aglutinar tots aquells i aquelles que tinguin clar que el canvi de l'any 99 no ha de ser només un canvi de polítics, sinó també un canvi de polítiques, que s'ha de fer un esforç important per protegir el nostre territori, per preservar la nostra qualitat de vida... És un canvi que es facilitarà si el PP abandona el Govern, però que pot tenir molts de matisos. Els escenaris posteriors a dia 13 de juny són molt plurals i perquè dins aquesta pluralitat s'escollin amb força les polítiques socials i mediambientals s'ha de donar suport a EU/ Els Verds, i això ho entendre un segment important de l'electorat.

PROGRAMA SOCIAL

-Els eixos centrals del missatge d'Esquerra Unida/ Els Verds en el

seu programa giren sempre al voltant d'un compromís amb la societat i amb el medi ambient que cada dia sembla més arrelat dins la cultura política del futur...

-El missatge de la coalició EU/Els Verds té quatre punts bàsics. Primer, corregir un model de desenvolupament que és insostenible en el temps perquè ens duu, tal com l'han dissenyat els conservadors, a un deteriorament progressiu de la qualitat de vida i dels nostres recursos naturals. A la nostra comunitat no podrem mantenir el nivell de generació de riquesa amb un sistema productiu que deteriora el medi ambient i la qualitat de vida. Si destrossam els nostres paisatges i la nostra riquesa natural perdrem el turisme i hauré acabat amb "la gallina dels ous d'or". Això s'ha de corregir, la qual cosa vol dir no permetre un creixement quantitatiu de l'oferta turística, que la legislació actual encara permet, i no consumir més territori per incrementar l'oferta turística.

El segon gran eix és el tema social. Aquí tenim un model de desenvolupament que a curt termini genera més riquesa que a altres comunitats, però que és un model socialment molt injust. Està basat en mà d'obra poc qualificada, estacionalitat, precarietat de la col·locació i per tant salaris baixos i per tant pensions baixes. A més, hi ha hagut un càstig evident per part de l'Estat central a les Illes Balears que s'ha materialitzat en inversions en la sanitat i en l'ensenyament en detriment d'aquells sectors socials més desfavorits que són els que necessiten més aquestes polítiques educatives i sanitàries per part dels poders polítics. Això s'ha de corregir amb un règim especial així com toca que permeti reequilibrar sectorialment la nostra economia, que permeti surar la nostra indústria, la nostra agricultura, crear col·locació estable... Això fa necessàries polítiques potents de col·locació i polítiques socials més actives en matèria d'ensenyament, de sanitat, de serveis socials, d'assistència a persones de la tercera edat i persones amb discapacitats. La gent amb recursos econòmics té moltes maneres de solucionar els problemes, però la gent sense recursos no ho pot fer sense l'ajuda de les institucions.

El tercer punt és l'honestedat, la transparència, la lluita contra la corrupció, però no només contra la que vulnera el Codi Penal o el Codi Civil, sinó també contra la petita corrupció. Parl del clientelisme, de l'amiguisme en les contractacions i subvencions, de l'intent de manipulació en els mitjans de comunicació i d'altres mals vicis que s'han de deixar enrere.

El darrer punt del programa és el de la defensa dels interessos de les Illes Balears. Volem un Estatut que com a mínim ens equipari a les comunitats de la via 151, que revalorí el paper dels consells, i volem un règim especial que subvencioni el transport de mercaderies, no només el de passatgers, i que suposí un compromís del govern de l'Estat en les inversions de les Illes Balears i en el suport de les seves estructures.

-Hi ha una part important de l'electorat potencial d'Esquerra Unida/ Els Verds integrat dins dos sectors que han cobrat protagonisme en aquesta darrera legislatura. Per una banda els joves que accedeixen per primera vegada al competitiu món laboral i per l'altra la incorporació definitiva de la dona treballadora a l'esfera pública per reclamar d'una vegada la igualtat d'oportunitats...

-És un fet sociològicament constatable que cada vegada és més important el pes de la joventut al nostre partit tant en afiliació, com per ser el segment d'edat on més arrelen els nostres missatges polítics. Els joves han d'estar molt d'acord amb una força política que s'oposa radicalment a les Empreses de Treball Temporal i al calvari amb què s'ha convertit l'accés al mercat laboral per una política de flexibilització del mercat que només denunciem nosaltres. Per altra banda, crec que la discriminació de la dona és una cosa massa forta i arrelada a la societat per canviar en poc temps, tot i que la situació tendeix a millorar. Aquesta discriminació ja no es planteja a nivell jurídic, però sí moltíssim a nivell laboral, tot i no ser legalment possible, a nivell cultural i a nivell quotidià i per tant hi ha una gran feina a fer en aquest sentit.

EL MERCAT LABORAL

-El mercat laboral de les Balears és un mercat de contrasts, carregat de possibilitats, però també de situacions difícils. Què s'ha de fer per equilibrar la balança?

-Fins avui a nivell mediàtic i institucional s'ha donat una gran importància al tema territorial i mediambiental, i el tema social a passat a un segon terme. Això ens preocupa molt i volem denunciar que a una comunitat amb fama de benestant el món del treball és un món particularment martiritzat. Hi ha un retrocés clar dels drets socials dels treballadors, es produeixen abusos contínuament a les empreses, el treball és precari, hi ha una economia submergida que subjectivament implica el mateix treballador, però que objectivament converteix el treballador en una mena d'esclau, que treballa sense contracte i sense drets socials. Davant això, nosaltres proposam una mesura que és el repartiment de la feina, la llei de 35 hores que promovem a nivell d'Estat i que és a l'avantguarda de les propostes europees en matèria de col·locació. La gent ha de ser conscient que amb l'increment de la productivitat dels darrers decennis és impossible que tothom pugui fer les mateixes hores que fa vint anys. La prova és que l'atur ja no està estretament lligat al creixement econòmic i resisteix conjuntures econòmiques molt favorables. Avui tenim creixements econòmics importants arreu d'Europa i l'atur no davalla per sota determinats nivells. Ja no són suficients les polítiques expansionistes a nivell econòmic sinó que és necessari anar a una reducció de la jornada laboral i a un repartiment del treball. Evidentment hem de retornar al mercat laboral però en un sentit invers a l'actual. La reforma del mercat laboral no ha davallat l'atur sinó que ha incrementat la situació laboral precària. Som en contra del sistema d'ETT, perquè s'ha convertit en una fórmula que permet abusos per part d'empreses que incorporen estructuralment els treballadors temporals per substituir el que haurien de ser contractes fixos. La batalla per la col·locació és clarament estatal però des de la comunitat autònoma s'han de fer moltes coses, s'ha de fer un Consell Econòmic i Social, restablir el diàleg social amb els sindicats, s'ha de fer un servei públic d'ocupació, s'ha de fer una política de subvencions a les empreses, però no a fons perdut com es fa ara. Una política d'ajut als sectors econòmics, però associada a la creació d'ocupació, perquè si no, no feim res socialment útil.

-Fins ara hem parlat del panorama autonòmic, quin pensa que serà el paper futur d'Esquerra Unida a nivell nacional?

-És una força en creixement que ha millorat sempre els seus resultats electorals. Ha superat ja la crisi interna del 1997 i ocupa un espai clar a l'esquerra del PSOE, que aglutina un sector important de la societat, i que és una força plena de futur. És un partit incòmode a nivell d'estat, perquè qüestiona temes sensibles a l'opinió pública. EU qüestiona la intervenció a l'antiga Iugoslàvia, EU va dir en el seu moment que l'entrada de l'estructura militar de l'OTAN vulnera el referèndum de l'any 1986, EU té una actitud clara i valenta en el tema de la corrupció i de la guerra bruta contra ETA, EU aposta per un estat federal que ni és el neocentralisme del PP i del PSOE, ni aquesta negociació privilegiada bilateral que defensen algunes forces nacionalistes de Catalunya o del País Basc, EU va denunciar les reformes del mercat laboral que ens han convertit en un país amb una precarietat molt superior a la mitjana europea... Som una força molt incòmoda i contínuament des dels mitjans de comunicació s'anuncia el nostre enterrament. Crec que aquesta força política també ha comès errors, però és necessària dins el panorama polític, perquè evita una visió simplista de molts de temes socialment importants.

-Què destacaria de les llistes electorals del seu partit a les eleccions de dia 13?

-La novetat fonamental és la coalició amb Els Verds a Mallorca, la qual cosa durà cares noves a les llistes. Hi ha un canvi també a la candidatura a l'Ajuntament de Palma amb Margalida Thomàs. Però el més important és que continuem essent gent molt aferrada al terreny, al moviment sindical, al moviment ecologista, al moviment veïnal, és a dir, gent bregada dins la batalla social. No és una llista de militants estrictament polítics, sinó de militants socials que s'han fet políticament amb el contacte directe amb els problemes del carrer. Aquesta és la nostra principal característica.

-Com valora l'etapa de Jaume Matas com a president del Govern de les Illes Balears. Creu que han canviat molt les coses en les relacions de les Balears amb el Govern central?

-El govern del Partit Popular a nivell estatal des de l'any 96 i la coincidència de color polític amb el Govern no s'ha notat a les Illes

Balears en un sentit positiu. El president Matas dirà que ara tenim l'INSERSO, la Universitat, l'ensenyament... Tenim exactament el que, dins el model autonòmic, que comparteixen PP i PSOE a nivell d'Estat, tenen les autonomies del 143. El que ha de tenir la Rioja, Castella la Manxa, Múrcia, Extremadura o Cantàbria. Tenim el que hem de tenir i no hem aconseguit ni una cosa més, com sí ho han fet altres comunitats autònomes que tengueren el mateix punt de partida com València, Aragó o Canàries que s'han espavilat més que nosaltres. Per altra banda, el règim econòmic i fiscal especial per a les Balears ha estat una catàstrofe i s'ha reduït només a descomptes per a passatgers, una mica incrementats respecte de la situació anterior. I fins i tot per als passatgers marítims entre illes ha hagut de posar doblers la comunitat autònoma, la qual cosa és un ridícul. Vendran més ministres, però res no canvia. També hi ha el tema del conveni de carreteres que il·lustra aquesta discriminació. Que fóssim l'única comunitat autònoma de l'Estat on no es fessin inversions en carreteres era perquè el president de la comunitat autònoma anàs a Madrid a cremar-se com un bonze. Aquest famós conveni no és cap trofeu de guerra, sinó l'acabament d'una situació injusta.

-La darrera pregunta és obligada. Quin panorama espera després de les darreres eleccions del segle XX?

-Un de ben diferent. Esper que dia 13 de juny sigui el moment del canvi polític. Que hi hagi una majoria política de forces d'esquerra i que Esquerra Unida i Els Verds tenguem un pes important en el Govern de la comunitat autònoma i que puguem incorporar les nostres propostes i la nostra visió de les coses a l'acció futura de govern.

La Clau d'ONA

PER ENTENDRE EL PRESENT, PER OBRIR EL FUTUR

Els darrers dies cap a la nova legislatura

(pàg. II)

L'Església alerta sobre la pèrdua d'identitat dels mallorquins

(pàg. III)

IMEDOC acorda crear una assemblea d'illes de la Mediterrània

(pàg. VI)

Els darrers dies cap a la nova legislatura

Les Illes Balears viuen una intensa activitat política. Iniciada la campanya electoral, totes les mirades s'han posat a les urnes del 13-J, que marcaran l'inici d'una nova legislatura política en la qual la nostra comunitat autònoma ha de definir el seu model de convivència de cara a l'inici del pròxim mil·lenni. PP versus Pacte de Progrés són les alternatives més probables en unes de les eleccions més obertes de la jove història democràtica de les Illes.

ONA

Les eleccions autonòmiques a les Illes Balears mai no han anat

sobrades d'electors. Les diferències que han permès formar les majories sempre han estat relativament curtes, una situació que el pròxim 13-J es pot tornar a repetir. Els comentaris polítics juguen amb dues hipòtesis possibles. Una: que el PP aconseguixi renovar la majoria absoluta, gràcies al bombardeig mediàtic del candidat

Jaume Matas i a la crida política d'un president Aznar al qual la conjuntura econòmica ha estat especialment favorable. L'altra, traslladar el Pacte de Progrés al Consolat de la Mar, la qual cosa podria situar Francesc Antich a la presidència del Govern i Maria Antònia Munar mantendria el Consell Insular. Però si la primera possibilitat implica que el PP superi el seu llistó, la qual cosa sembla bastant improbable, la segona ha de comptar, precisament, amb la fidelitat d'Unió Mallorca cap el centre-esquerra, una qüestió que no ha quedat clara fins a aquest moment.

L'única cosa certa és que, un cop més, UM té moltes papere-tes per situar-se com a partit frontissa. El seu eslògan "Ara toca

Mallorca" no pressuposa cap decisió, sinó que és obert a totes les possibilitats amb l'únic compromís d'obtenir la millor tallada política possible. Davant UM, els dos grans rivals, PP i PSOE, han introduït molts de canvis a les llistes del Parlament. En el cas de Mallorca, sembla que Matas ha aconseguit pacificar el partit a pesar de, o grà-

cies a, la dimissió de Cañellas a causa de les directrius territorials, però no passa el mateix a Menorca o a Eivissa on el president ha hagut d'enviar dos membres del seu govern, Guillem Camps i Josep Juan Cardona, a posar ordre. Tot plegat fa que els resultats siguin una incògnita a totes les circumscripcions electorals, inclosa Formentera i, sobretot, Eivissa com el pacte de l'esquerra que va dur Pilar Costa al Senat intenta repetir la jugarà al Consell Insular.

UM COM A FRONTISSA

Al davant del PP, el PSOE intenta presentar-se com una alternativa dialogant, que vol obrir les institucions a la participació de tots els ciutadans i que compta, *avant match*, que tant Unió Mallorca com la resta de partits del Pacte de Progrés li donaran suport. El PSM hi sembla disposat, però confia a aconseguir un creixement prou important com per fer-se mereixedor de la batalla de Palma i d'algunes conselleries. El mateix passa amb Esquerra Unida que continua desconfiant de Maria Antònia Munar, la qual cosa impedeix, ara per ara, assegurar que la coalició postelectoral pugui fer-se realitat.

En qualsevol cas tots, uns -com el PSM, de manera més directa a través del seu eslògan "És temps de canvi"- aposten pel canvi, un canvi que contemplen, com és evident, des de posicions ben diferents però que, alhora, coincideixen en l'argumentació que les Balears urgeixen baratar el seu model de desenvolupament. Un model que s'ha de dissenyar tot comptant amb totes les institucions polítiques i, molt particularment, amb els con-

sells insulars i els ajuntaments, que en aquestes eleccions també registren canvis de candidatures prou importants.

I TAMBÉ LES EUROPEES

I, a més a més, en aquesta ocasió les eleccions municipals i autonòmiques coincideixen amb les europees, un fet que pot tenir repercussions importants a les Illes on una xifra aproximada de cinc mil residents comunitaris s'han mostrat decidits a participar. Cinc mil vots poden ser decisius quan en altres consultes electorals la diferència que separava el centre-dreta del centre-

esquerra no era superior als deu mil. Tal volta per això el PP ha situat en el segon lloc de la candidatura al Consolat de la Mar a Francesca Bennassar, que en els darrers quatre anys s'ha fet conèixer com una hàbil europarlamentària i que, com a tal, pot ser coneguda pels residents estrangers.

L'Església alerta sobre la pèrdua d'identitat dels mallorquins

El sínode de l'Església de Mallorca ha finalitzat amb l'aprovació de tots els nuclis de treball, entre els quals destaca el que fa referència al turisme i a l'efecte negatiu que té sobre la identitat dels mallorquins. Igualment, en un altre document, l'Església ha demanat perdó als xuetes per la discriminació que han sofert.

ONA

Els treballs del sínode, aprovat a la darrera assemblea sinodal celebrada el passat mes d'abril, inclouen una denúncia relativa al turisme i a la seva influència negativa sobre la identitat dels mallorquins. Així es parla de "l'amenaça que suposa per a la cultura i la llengua pròpies de les Illes". Segons l'Església la situació és alarmant i s'ha agreujat en els darrers anys per l'arribada massiva de nous residents, sobretot alemanys, que tindrà unes conseqüències que "encara no s'han dimensionat bé". En un altre ordre de coses, l'Església també ha aprofitat l'ocasió per demanar perdó als xuetes per la persecució i la discriminació que han hagut de patir al llarg de la història.

L'Assemblea sinodal del passat abril va finalitzar tres anys i mig de feina que han volgut aturar la creixent pèrdua d'influència de l'Església a la societat mallorquina. Els documents han estat aprovats per almenys dues terceres parts dels membres, la qual cosa demostra el pes que aquestes opinions tenen en el conjunt dels creients que han participat en el sínode la cloenda oficial del qual tindrà lloc el dia 21 de maig a la Seu de Palma.

EL TURISME I LA IDENTITAT

El document que fa referència al turisme explica que cal veure aspectes positius en aquesta activitat, com és la qüestió de l'obertura cap a l'exterior i la possibilitat d'entrar en contacte amb altres cultures i valors, així com, sobretot, per la seva repercussió a l'economia. No obstant això, el turisme també té aspectes negatius pel que, s'hi diu, "pot suposar d'erosió dels signes d'identitat del nostre poble, la rebaixa de certs valors religiosos i morals, de degradació de l'ecologia, d'expansió del materialisme, el consumisme i l'hedonisme". També es refereix al món laboral i tot i agrair al turisme que hagi creat molts de llocs de feina en destaca la inestabilitat.

En qualsevol cas, els documents del sínode inclouen altres referències a la pèrdua d'identitat dels mallorquins al marge del turisme. Així es parla de la pressió dels mitjans de comunicació escrits o difosos en llengua forana, de la globalització de les comunicacions i de les diferents formes d'immigració presents a Mallorca, totes aquestes circumstàncies a les quals s'ha d'afegir la "infravaloració social de tot allò que és nostre". Tot plegat fa que, segons els documents del sínode, hi hagi obstacles molt seriosos perquè la llengua catalana pugui sobreviure a Mallorca a llarg termini, i això a pesar de les forces polítiques nacionalistes emergents.

SOBREVALORACIÓ DE L'OCI

L'Església fa un repàs a la situació, parla dels excessos del capitalisme i d'una "sobreevaluació de la societat de l'oci" i, finalment, no oblidat que al costat dels immigrants rics que vénen del nord d'Europa, també hi ha una immigració empesa des del Sud per la necessitat, una immigració a la qual —s'hi diu— "s'ha d'acollir i integrar". En aquest sentit es demana que s'intensifiquin els treballs per donar suport a aquests col·lectius i, també, als marginats que queden exclosos del desenvolupament econòmic.

ELS XUETES I EL PERDÓ

D'altra banda, el sínode també s'ha volgut pronunciar sobre els xuetes, un tema que fins ara havia estat pràcticament tabú. Els documents aprovats manifesten que "l'Església lamenta i reprova tota forma de discriminació i opressió que faci referència a la raça, al sexe, a la llengua o a la religió, com a radicalment contrària a l'evangeli. En conseqüència demana perdó als descendents dels jueus conversos per la discriminació que han patit secularment al

Sense identitat.

si de la comunitat cristiana". El text afegeix, endemés, que la voluntat de l'Església és impedir i denunciar qualsevol rebrot que sorgeixi en el futur per revifar aquesta "taca obscura de la nostra història". Segons el canonge Pere Llabrés, aquesta petició de perdó arriba tard, però "més val tard que mai".

REESTRUCTURACIÓ DE L'ESGLÉSIA

L'Assemblea sinodal va finalitzar amb la intervenció del bisbe, Teodor Úbeda, qui agrai l'esforç de participació i d'organització que ha suposat la celebració del sínode. Igualment va anunciar una pròxima reestructuració de la cúpula dirigent de l'Església mallorquina. El fins ara vicari general, Joan Bestard, es trasllada a Roma i el substituirà l'actual rector de Capdepera, Andreu Genovart. Igualment, el rector de Porreres, Bartomeu Tauler, es farà càrrec de la vicaria episcopal de Palma i Jaume Alemany, rector de Bunyola, de la vicaria de la part forana.

Hom ha volgut veure en aquests canvis i en el desenvolupament del sínode una presa de postura de la diòcesi de Mallorca cap als sectors més progressistes de l'Església, a diferència del que passa a molts d'altres indrets.

El caos envaeix l'espai aeri

Els problemes s'arrossegaven des de fa mesos i fins i tot anys, però mai fins ara no havien semblat tan difícils de resoldre. Una vaga de pilots tot coincidint amb la Setmana Santa ha fet que Iberia hagi cancel·lat molts de vols, entre els quals alguns amb destinació o origen a les Balears. La protesta ha estat unànime i, fins i tot, el Govern balear ha amenaçat a llogar avions pel seu compte. Tot plegat ha evidenciat una manca de planificació del transport aeri, el qual és essencial per a les Illes.

S.V.

L'espai aeri ha esdevingut un autèntic caos, que afecta directament els aeroports de les Illes Balears, tot i que l'origen dels mals sembla residir a Barajas. L'aeroport madrileny és la porta d'entrada al Tercer Món aeronàutic i les conseqüències les paga la resta de l'Estat, tot i que la culpa no és només seva: la companyia Iberia és un excel·lent aliat del desastre, així com, amb menor mesura, una organització internacional, l'Eurocontrol, que no acaba de posar ordre sobre el cel d'un continent que, a pesar dels seus esforços unitaris, és un autèntic trencaclosques administratiu.

Tot plegat fa que viatjar en avió s'hagi convertit en les darreres setmanes en una aventura inadmissible per a una comunitat insular, com la nostra, on gairebé no hi ha cap alternativa per al transport aeri.

Per això el Govern balear es va veure forçat a protestar enèrgicament contra la companyia Iberia per exigir el compliment de la llei: els vols interinsulars són d'interès públic i no es poden anul·lar unilateralment, és a dir, a conveniència d'una companyia que no sap ser a l'alçada de les circumstàncies. Però no ens enganem: l'actitud de l'executiu balear és conjunturalment correcta davant una nova crisi del transport aeri, ja que defensa els usuaris d'un transport que és es-

encial per a la comunitat autònoma, però no per això se'l pot considerar totalment innocent davant els problemes de fons. Si més no, després d'aconseguir la declaració d'interès públic, que va ser un èxit polític indiscutible, va romandre plegat de mans sense completar la feina.

UN PLA DE TRANSPORTS

És evident que no es pot deixar que qui interpreti aquest "interès públic" sigui una companyia que és en fase de privatització i que, endemés, sembla administrada des de Madrid per una colla d'incompetents. El Govern balear té una gran assignatura pen-

dent: un pla de transport integral que dibuixi les reals necessitats de comunicació dels habitants d'aquestes illes al marge del trànsit implícitament turístic. Ja fa temps que s'hauria d'haver aprovat la plantilla de les necessitats (rutes, vols, places a disposició...) per superposar-hi les programacions de les companyies i veure si aquestes atenen adequadament el servei públic. L'actitud amenaçadora del portaveu del Govern, quan avisa de la possibilitat que el Govern posi en marxa els seus propis avions, hauria d'haver estat prèvia, des del mateix moment de la declaració, i sense confiar en un grup, Iberia, que ha donat mostres reiterades de desconsideració cap a les Illes Balears.

En qualsevol cas, cal dir que en aquest caos aeri hi ha molts d'elements en joc, cadascun del qual té un tractament diferenciat. Hi ha un espai europeu que precisa una reestructuració, l'execució de la qual -més les restriccions provocades per la guerra de Kosovo- causa problemes en les connexions internacionals. Hi ha, també, un conflicte latent amb els controladors europeus que, en el cas de França i Itàlia, és un focus de conflicte permanent per al trànsit d'Europa cap a les Balears, però en qualsevol cas -en aquests moments- els principals culpables del caos són AENA, l'organisme que controla els aeroports espanyols que és incapaç de posar ordre a Barajas, un aeroport que s'ha volgut convertir en el centre de les comunicacions de tot el país en detriment d'altres alternatives que segurament serien més convenients. Tot plegat fa que qualsevol petita incidència en el sistema arribi a provocar retards incommensurables. És com a una autopista amb gran densitat de trànsit, on un petit incident, quasi imperceptible en el moment que es produeix, pot arribar a col·lapsar la via a mesura que es van acumulant les retencions. El cel europeu i en aquest cas concret l'espanyol és com una autopista que en un dels seus caps té un centre absolutament saturat, Barajas, que ha fet materialment figa a causa de la darrera vaga dels pilots d'Iberia.

UNA POLÍTICA MÉS ACTIVA

En aquesta circumstància sembla que els illencs no tinguem més remei que esperar que la situació s'aclareixi per si mateixa, la qual cosa resulta enormement difícil en aquests moments en què s'inicia la temporada alta de turisme que, un cop més, incrementarà el trànsit d'avions cap a Son Sant Joan. Però no n'hi ha prou amb el conformisme, sinó que, mentrestant, cal exigir al Govern balear -ja que al cap i a la fi és el que ens representa davant l'Estat i els organismes internacionals- que dugui les seves protestes més enfora. En aquest sentit, és bo pensar que l'Administració autònoma pugui responsabilitzar-se de la gestió dels aeroports, tal com ja s'ha demanat per part d'algunes comunitats autònomes com Catalunya i les Illes Balears, però també que es faci el pla de transport abans esmentat. Un tema d'aquesta transcendència obliga a tenir un coneixement real de les necessitats, així com l'agilitat suficient per fer front a les conjuntures desfavorables. El món de l'aviació és terriblement competitiu i, endemés, cada pic més liberalitzat. Mentre Iberia abandona progressivament la seva responsabilitat històrica amb les Balears, altres companyies privades la reemplacen en el servei, fins al punt que molts dels vols interiors abandonats per la companyia de bandera poden trobar en els "hubs" (centres de redistribució aèria) alemanys una adequada alternativa. Però, com deim, fa falta que algú i aquest ha de ser el Govern- presenti el pla teòric que, en definitiva, ens ha d'emparar i de garantir les comunicacions aèries, sota l'actual caos celeste.

Son Sant Joan.

- CONJUNTURA -

Les Illes Balears registren creixements de consum elèctric per sobre del 14%

El consum elèctric s'ha disparat de bell nou. L'any passat va situar-se per sobre del 8% i en el primer trimestre d'enguany ha registrat increments superiors al 14%. No obstant això, el president de GESA confia que no hi haurà problemes de subministrament. GESA va celebrar la seva darrera junta general d'accionistes, prèvia a l'absorció per ENDESA.

ONA

El consum elèctric ha crescut durant el primer trimestre d'enguany per sobre del 14%, un percentatge rècord que se situa per damunt del 8% de mitjana de l'any passat. El president de GESA va fer conèixer aquestes dades a la conferència de premsa prèvia a la darrera junta general de l'elèctrica balear que, com se sap, ha estat absorbida per ENDESA. La situació creada per l'increment del consum no és òptima, però Bartomeu Reus confia que no hi haurà problemes de subministrament. Si més no, el Pla energètic del Govern està pràcticament redactat i aviat es podrà començar la realització de les infraestructures necessàries, un cop s'ha apostat pel gas natural.

DEU MIL MILIONS DE BENEFICI

GESA va obtenir 10.750 milions de benefici net en el passat exercici, després de registrar uns ingressos d'explotació de quasi 64.000 milions i d'haver invertit 6.979 milions. Ara, un cop realitzada la fusió de les diferents empreses del grup a ENDESA es crearà una nova societat, anomenada GESA1, que a efectes pràc-

tica continuarà les passes de la seva predecessora. Segons Bartomeu Reus, l'operació és beneficiosa per als accionistes de GESA ja que s'integren a una de les principals multinacionals del sector, la qual disposa d'uns actius de set bilions de pessetes. En el canvi els accionistes de GESA han rebut trenta-set accions d'ENDESA per cada deu de GESA a més de 555 pessetes en efectiu.

ALIANCES ESTRATÈGIQUES

Cara al futur, GESA1 continuarà radicada a les Illes Balears, i ampliarà les seves funcions a altres àrees del sector públic no específicament elèctriques. Ja ara està implicada en el tractament de residus sòlids a través de TIRME i s'han fet estudis per poder ser presents també en el subministrament d'aigua dolça, per a la qual cosa s'associarà amb Aigües de Barcelona.

Aquesta no és l'única aliança estratègica. A les darreres jornades energètiques europees celebrades a Palma, ja es va fer conèixer la creació d'una empresa mixta entre el Govern de les Illes Balears, Gas Natural i GESA. I a la conferència de premsa, Bartomeu Reus ha anunciat la intenció de l'elèctrica de participar a la gestió aeronàutica. Segons el president de GESA, la companyia està en condicions de poder oferir el seu servei a les institucions de les Illes si, com sembla, s'autoritza la descentralització dels aeroports.

GESA instal·larà cent plafons solars a les pistes poliesportives de la UIB

El conveni signat pel rector de la UIB i el director de GESA Diversificació S.A. evitarà que s'emetin a l'atmosfera 71.420 kg. de CO₂ a l'any.

La UIB i GESA signaren un acord de col·laboració a favor de la preservació del medi ambient. A través de la seva filial GESA Diversificació, l'empresa continua apostant per les energies renovables mitjançant la comercialització d'aquelles aplicacions que ja s'han demostrat viables i rendibles per a l'usuari final. Entre elles s'hi troben les instal·lacions d'energia solar fotovoltaica i les d'energia solar tèrmica, per a la producció d'aigua calenta sanitària o per encaletir piscines.

En aquest acord ambdues institucions mostren la seva voluntat d'incorporar energies netes al Campus Universitari, i s'hi contempla la instal·lació d'energia solar tèrmica per a l'aigua de les piscines poliesportives de la UIB, mitjançant un camp col·lector de cent plafons amb una superfície de captació de 213 metres quadrats.

Signatura del conveni per Llorenç Huguet, rector de la UIB i Fernando Bescós, director de GESA Diversificació S.A.

IMEDOC acorda crear una assemblea d'illes de la Mediterrània

Els tres presidents en el Consolat de Mar.

Els presidents de les Balears, Còrsega i Sardenya varen firmar a Palma el Manifest d'IMEDOC que traslladaran a les més altes instàncies estatals d'Espanya, França i Itàlia i, endemés, als organismes de la Unió Europea. Aquest manifest marcarà l'activitat del **lobby mediterrani** durant el pròxim any que coincideix amb el mandat de les Balears.

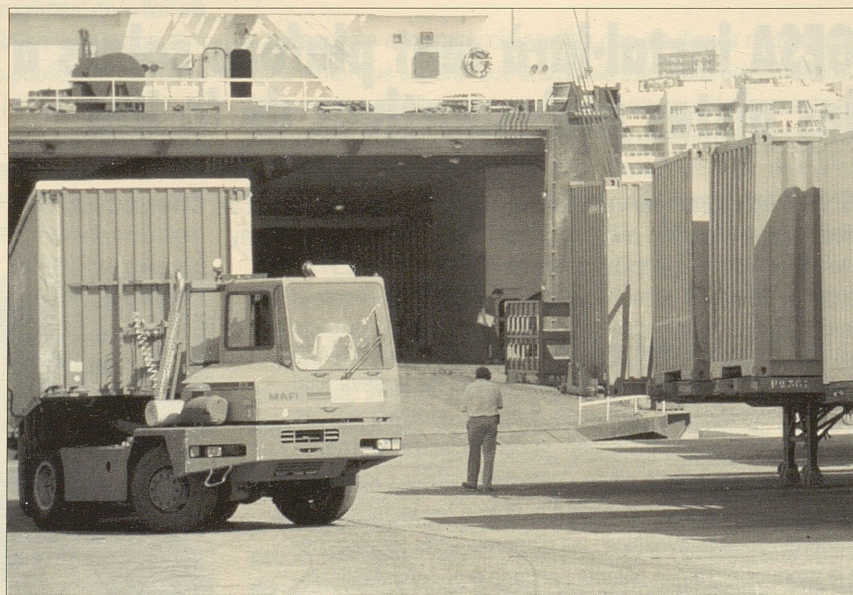
Una de les propostes del manifest és la creació d'un delegat polític del qual dependran les secretaries tècniques que fins ara funcionaven a cada una de les regions insulars que formen part de l'IMEDOC. Però, sobretot, l'objectiu principal és promoure una assemblea d'illes de la Mediterrània per debatre els problemes relatius a la insularitat i cercar-li solucions.

Fins ara IMEDOC s'ha limitat a defensar els interessos dels seus membres davant els respectius estats i de la Comissió Europea, i ha aconseguit èxits importants com són l'elaboració de l'informe Viola i el reconeixement de la insularitat inclòs en el tractat de la Unió. Ara, però, les regions insulars de la Mediterrània occidental consideren la necessitat d'ampliar la seva activitat i fomentar una assemblea en la qual hi participi la resta d'illes europees mediterrànies, com Sicília, la petita illa de Lampedusa i les illes gregues, sense descartar la participació d'altres illes com Malta i Xipre, que gaudeixen d'estat propi, o les illes de la costa croata.

En tot això hi ha una dada fonamental. Fins ara les úniques illes que quedaven excloses de la major part de programes comunitaris eren les Balears, però segons la nova regulació també en podrien quedar al marge tant Còrsega com Sardenya, que són els socis de l'IMEDOC, la qual cosa exigeix tractar el tema de la insularitat en un plànol més extens. Una assemblea d'illes demostraria com cada territori insular té problemàtiques diferents, però amb unes característiques comunes, precisament la insularitat, que fa que la planificació dels grans temes continentals no s'adaptin a les realitats insulars.

El Govern balear negocia amb l'Administració central la inclusió de les Illes en el mapa d'ajudes de la Unió Europea

En virtut del Règim Especial de les Balears i el reconeixement de la insularitat del tractat de la Unió, el Govern demana la incorporació de les Illes al mapa d'ajudes europees que permetrà accedir al finançament previst a l'Agenda 2000.

Subvencions per al transport marítim.

ONA

El conseller d'Economia i Hisenda, Antoni Rami, es va reunir amb el secretari d'Estat de Pressupostos, José Folgado, per continuar les negociacions destinades a aconseguir la inclusió del màxim nombre de zones de les Illes Balears en el nou mapa d'ajudes de

l'Estat amb finalitat regional que elabora el Govern central. Aquest mapa mostra les comarques espanyoles que podran accedir als fons comunitaris en la pròxima Agenda 2000 en substitució de programes vigents actualment, com l'Objectiu-2 o el 5 B.

Les Balears presidiran l'IMEDOC durant el pròxim any

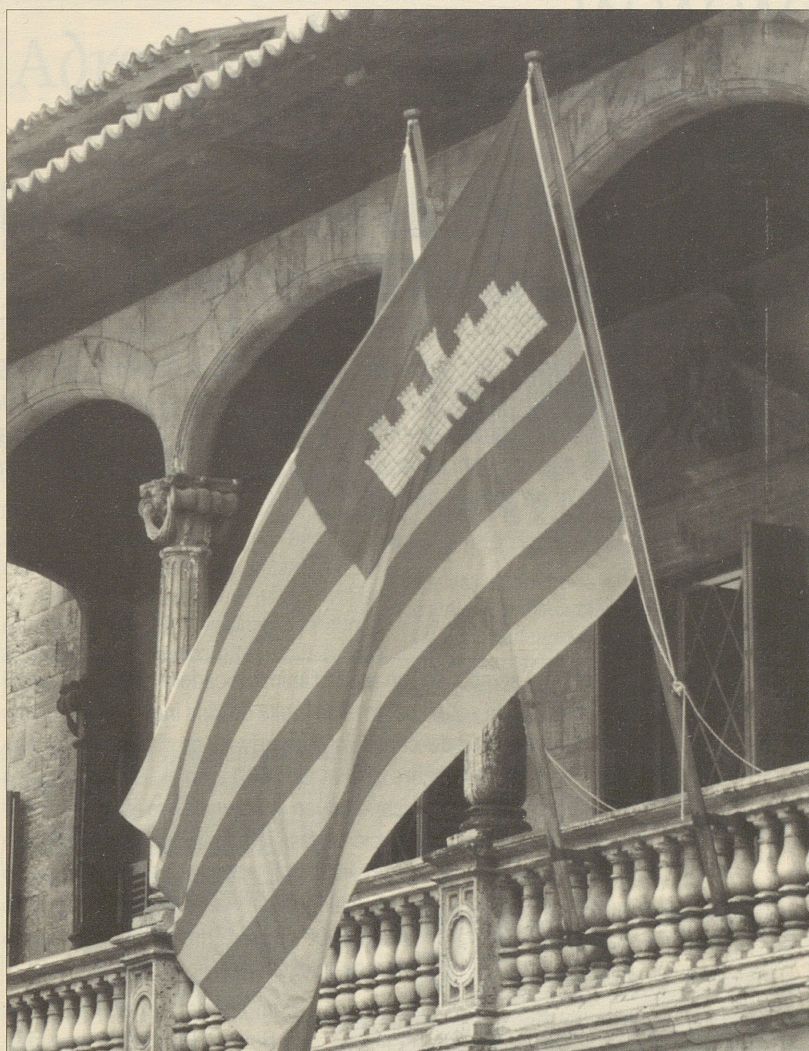
El president del Govern, Jaume Matas, ha pres el relleu de la presidència del grup d'illes de la Mediterrània occidental amb un objectiu prioritari: que la negociació de l'Agenda 2000 de la Unió Europea doni una resposta adequada al reconeixement de la insularitat feta en el Tractat d'Amsterdam.

ONA

El president del Govern, Jaume Matas, ha assumit la presidència de l'IMEDOC, el lobby d'illes de la Mediterrània occidental que formen Còrsega, Sardenya i les Illes Balears. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears presidirà aquest organisme durant els pròxims dotze mesos en els quals l'objectiu prioritari serà ser presents a la negociació de l'Agenda 2000 de la Unió Europea. Els tres presidents insulars, Federico Palomba de Sardenya, Jean Baggioni de Còrsega i Matas varen coincidir, a Palma, a afirmar que és imprescindible per al desenvolupament insular que el nou sistema de repartiment de fons comunitaris tenguí present el reconeixement de la insularitat que recull el Tractat d'Amsterdam.

L'acte de relleu de la presidència d'IMEDOC va tenir lloc al Consolat de Mar. Federico Palomba, fins ara president, lliurà el testimoni a Jaume Matas. Prèviament, els tres presidents es varen reunir en una sessió de treball per intensificar els contactes entre les tres regions insulars. Segons el president sard, l'IMEDOC ha passat ja a una fase madura i, un cop estrets els lligams entre les tres comunitats, és hora d'eixamplar-los cap a altres illes de la Mediterrània. "No només a les illes de la Unió Europea, sinó també a les que hi seran aviat", va afegir en una clara al·lusió a Malta. Per això es promourà la creació d'una assemblea d'illes del Mediterrani.

En qualsevol cas, la prioritat continua essent l'Agenda 2000. Jaume Matas va manifestar que aquest era el moment en què el reconeixement de la insularitat s'havia de concretar en fets. "La proposta concreta que l'IMEDOC defensarà davant Brussel·les -va dir el president balear- serà que la insularitat sigui un mèrit suficient per accedir a les ajudes de l'Agenda 2000 i sense haver de tenir en compte la renda o el producte interior brut de les regions insulars". Aquest ha estat el cavall de batalla de les Bale-

ars, que des de sempre han defensat l'aplicació d'ajudes per a polítiques de reequilibri territorial.

Els tres presidents varen firmar un manifest en el qual es destaca la necessitat que "les institucions europees tractin els problemes del cost del transport", tot autoritzant subvencions, perquè "els territoris insulars quedin virtualment units al Continent", és a dir, que el cost del transport marítim sigui equivalent al transport per carretera. Igualment, el manifest exigeix que les illes no siguin discriminades en matèria de xarxes transeuropees de transport, energia i telecomunicacions" i, en aquest sentit, acordaren la participació conjunta en el programa comunitari Interreg III sobre transport.

Tot i que cap illa de les Balears no figurava en el darrer mapa elaborat des de l'Administració central, el Govern balear gestiona ara la incorporació de zones com el Raiguer, el Pla de Mallorca, Menorca o Eivissa i Formentera. Segons la tesi del Govern, les Illes hi tenen dret en virtut de l'aprovació de la Llei de règim especial i la declaració annexa al Tractat d'Amsterdam de la Unió Europea en el qual es fa un reconeixement de la insularitat.

Aquest annex parla dels desavantatges estructurals que pateixen totes les regions insulars amb independència del seu nivell de generació de riquesa. Segons el Govern, aquesta és una argumentació que justifica plenament la participació de les Balears

en l'esmentat mapa, ja que tindrà una importància vital durant el període 2002 a 2006 per poder rebre suport de la Unió Europea.

En declaracions a la premsa de les Illes, el secretari d'Estat de Pressupostos va manifestar la seva opinió favorable a la inclusió de les Balears, la qual cosa és especialment important per a les petites i mitjanes empreses a les quals inicialment van destinats els fons estructurals de la Unió.

Fins ara les Balears no han figurat en cap dels mapes anteriors, ja que els seus nivells de riquesa ho impediien, i només s'havia acceptat una inclusió parcial per a zones en declivi industrial, com el Raiguer o per ajudes a les zones agràries (Leader, 5-N).

El 80% de les empreses de les Illes ha previst l'Efecte 2000

A mesura que s'acosta la data del 31 de desembre de 1999 creix la preocupació sobre les conseqüències de l'Efecte 2000. A les Balears, segons una enquesta feta per la Plataforma Euro 2000, el 80% de les empreses haurà pres mesures efectives quan es produeixi el canvi de mil·lenni, però no se sap res concret sobre el nombre d'aparells que puguin sofrir qualche pana. Tot i això es creu que no hi ha motius per ser alarmistes.

ONA

L'alarma sembla ser un estat d'ànim procedent d'Amèrica, on el nivell de vida actual pot fer que molts de xips incontrolats causin problemes la nit del canvi d'any, quan milions d'aquests xips tornin bojos en confondre la data del 2000 amb el 1900. De fet, les empreses nord-americanes duen ja alguns anys i bilions de dòlars invertits en l'adaptació dels sistemes informàtics i ningú no es fia que tot hagi estat revisat. A Europa, però, la preocupació no ha previst cap situació d'alarma generalitzada. En general es creu que tot i que l'Efecte 2000 causarà problemes, aquest no arribaran a col·lapsar la vida quotidiana.

Adaptació a l'euro	
Mallorca	84,5%
Palma	84%
Part forana	85,5%
Menorca	81%
Eivissa i Formentera	88%
Illes Balears	84,5%
Motius per adaptar-se a l'euro	
Per estratègia d'empresa	86,5%
Per exigència de "lleï"	1,5%
Per exigència de clients	5%
Per exigència de proveïdors	3,5%
Altres	3,5%
Antiguitat dels equips informàtics	
Tots o la majoria menys de 2 anys	62%
Tots o la majoria més de 2 anys	35,5%
Sap què és l'Efecte 2000	
Mallorca	85,5%
Palma	88,5%
Part forana	81,5%
Menorca	87%
Eivissa i Formentera	81,5%
Illes Balears	85,5%

Sigui com sigui, la Plataforma Illes Balears Euro 2000, que integren el Govern balear, la Cambra de Comerç, Sa Nostra i els Joves Empresaris continua fent feina per posar a l'abast dels que ho sol·licitin la solució del problema, tot i que a mesura que avança el temps es fa evident una manca de tècnics que podria deixar algunes empreses fora del termini necessari per a la correcció del problema. Segons una enquesta feta per l'esmentada plataforma, el 80% de les empreses de les Illes ha revisat ja els seus sistemes informàtics o ho farà en els pròxims mesos.

Segons aquesta enquesta a finals de gener ja hi havia un 62% de les empreses que havien fet els canvis o eren a punt de fer-los. Cal dir que el 17,5% de les empreses consultades pensa que l'Efecte 2000 no els afectarà, en bona mesura perquè són empreses que no estan informatitzades.

Tot i això, cal dir que els empresaris de les Illes tenen un bon coneixement sobre els problemes

informàtics derivats del canvi de mil·lenni, ja que un 65,5% afirma saber què és l'Efecte 2000, un coneixement que és notablement més elevat en aquelles empreses que tenen més treballadors i que ja han pres mesures.

PER SOBRE LA MITJANA ESTATAL

Les empreses de les Illes Balears, tot i ser de grandària més reduïda, es troben per sobre de la mitjana nacional quant a adopció de mesures preventives davant l'Efecte 2000 es refereix. Segons dades facilitades per l'Associació Espanyola d'Empreses de Tecnologies de la Informació (SEDISI) només un 48% d'empreses espanyoles que tenen entre vint i noranta-nou treballadors i el 72% de les empreses que tenen entre cent i cinc-cents treballadors havien adoptat mesures preventives dia 31 de desembre de 1998.

Amb l'anàlisi de les dades que ofereix l'enquesta podem observar que, en els dos casos, les empreses de les Balears se situen més de deu punts per sobre de la mitjana estatal.

EL SECTOR TURÍSTIC, CAPDAVANTER

Per sectors econòmics on es registra un grau més elevat d'adaptació és al sector turístic i al de serveis. En canvi, la restauració és l'activitat econòmica on menys mesures preventives s'han pres. Això es deu al grau d'informatització de les empreses. Així, en el cas de les agències de viatges, un cent per cent de les empreses estan informatitzades.

En l'àmbit estatal, les dades facilitades per SEDISI mostren que sols un 60'4% de les empreses del sector turístic ha adoptat mesures preventives, mentre que a les Balears aquest percentatge és més elevat en la majoria de subsectors.

D'altra banda, la mitjana d'adaptació en el sector de la indústria és d'un 53'8% i d'un 49'9% en el sector de la distribució i el comerç. Un 61'9% de les empreses espanyoles de sanitat han adaptat algun tipus de mesures. A les Illes Balears aquest percentatge és d'un 54'6%.

ADAPTACIÓ A L'EURO

En canvi la sensibilització davant l'euro -tema en el qual també pren part la Plataforma Illes Balears Euro 2000- és més elevada, principalment perquè l'entrada en vigor de la moneda única afecta la totalitat d'empreses. Un 85% de les petites i mitjanes empreses informatitzades de les Illes té previst adaptar el seu software a l'euro. La majoria, un 65%, o ja ho ha fet o ho faran al llarg de 1999. Només un 18% de les empreses ho deixen per al darrer moment.

La majoria de les empreses tenen previst adaptar-se a l'euro tan aviat com sigui possible per motius d'estratègia, perquè consideren que guanyen en competitivitat. Només una minoria ho fa per exigència legal. Finalment, un 8% ho fa per exigència del seu proveïdor o client.

Finalment, l'enquesta, elaborada per l'empresa Integral entre 1.100 PIMES de les Balears, ens diu que les Balears disposen d'una infraestructura informàtica que és al dia. Els sistemes informàtics són relativament moderns, ja que la majoria tenen menys de dos anys.

	Han adoptat mesures preventives	Té previst adoptar mesures preventives	Total
Mallorca	64%	14%	78%
Palma	62,5%	17,5%	80%
Part forana	66%	9%	75%
Menorca	56%	26,5%	82,5%
Eivissa i Formentera	49%	22,5%	72%
Illes Balears	62%	16%	78%

Mesures adoptades	% sobre empreses que han pres mesures
Adaptació del software	70%
Adaptació del hardware	24,5%
Canvi equip	5%
Sistemes automàtics	1%
Altres 3%	

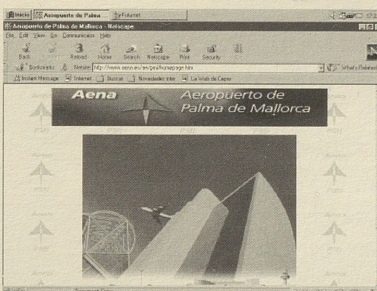
	6-50 treballadors	51-250 treballadors
Mallorca	62%	86%
Palma	61,5%	78%
Part forana	63%	92%
Menorca	48%	100%
Eivissa i Formentera	46,5%	68%
Illes Balears	59,5%	85%

Activitat econòmica	Han adoptat mesures
Agències de viatge	86,5%
Comerç	81,5%
Hostaleria	70,5%
Altres serveis	68%
Indústria	65,5%
Sanitat	64,5%
Transports	50,5%
Construcció	46%
Restauració	43,5%

Adreces a la XARXA

Les tres adreces que vos oferim avui són totalment dispars entre si, encara que tenen un element comú: el d'informar tant visitants com residents sobre aspectes concrets de la vida quotidiana, com és agafar un avió, cercar una activitat municipal o saber on invertir l'oci.

Les tres coincideixen, també, en la seva actualitat: per una part, l'actual situació dels aeroports exigeix una informació puntual sobre els vols, per no caure en la desesperació. Per l'altra, què millor que una pàgina municipal per recordar que hem celebrat vint anys de democràcia local. I, finalment, ja som a la temporada turística alta... fa falta que ho recordem?

SON SANT JOAN INFORMA (www.aena.es/ae/pmi)

A través de la pàgina web d'AENA, l'organisme que gestiona els aeroports espanyols, hom pot accedir a Son Sant Joan i comprovar si el vol que espera o que projecta agafar aterra o enlaira a l'hora assenyalada. Almenys això és el que hom pot saber quan la informació és senzilla i es fonamenta en una simple comunicació, tot i que en situacions com la que travessen actualment els aeroports ningú no pot garantir una fiabilitat total, com tampoc no la garanteixen els plafons informatius situats a les mateixes terminals.

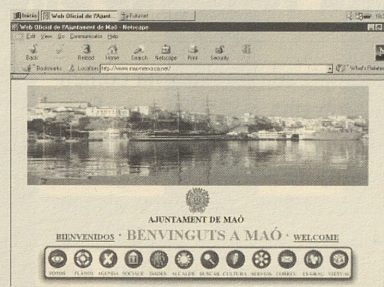
Cal dir, no obstant això, que la informació de Son Sant Joan sol ser fiable. A la web, a la qual també s'hi pot accedir mitjançant la del Govern balear (www.caib.es), hom hi pot veure la nova terminal, que acaba de complir el segon aniversari, i passant el full s'accedeix a les novetats que hi pot haver sobre els vols.

TOT ALLÒ QUE VOL SABER SOBRE MAÓ

(www.mao-menorca.net)

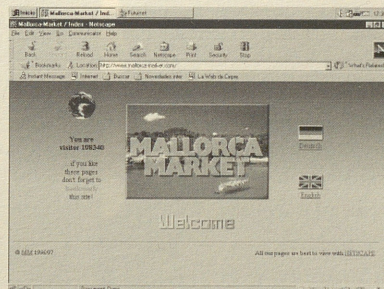
Una magnífica panoràmica del port de Maó, que ben bé podria haver-se extret del se-

gle passat dóna la benvinguda al navegant de la xarxa i l'introdueix cap a la informació municipal: fotos, plànols, activitats municipals, serveis, bústia i informació sobre el parc natural del Grau formen el gruix d'una web dissenyada per ser útil. I és que cada vegada són més els ajuntaments de

les Illes, sobretot els més importants -com és el cas de Maó- que aposten per aprofitar els avantatges d'Internet per donar-se a conèixer tant als possibles turistes com a la mateixa població.

Aquests dies hem celebrat el vintè aniversari de les primeres eleccions municipals democràtiques i, igualment, som a punt d'anar a unes noves eleccions. La modernització de la institució municipal és evident. També a Internet.

INFORMACIÓ PER A FORANS

(www.mallorca-market.com)

És una de les moltes pàgines d'informació turística i immobiliària que hom pot trobar relatives a Mallorca i que obeeixen a una indubtable empena del mercat. La iniciativa privada no s'ha fet pregar i les opcions són variades. N'hi ha prou a acudir a qualsevol portal internacional per reclamar el mot Mallorca i, tot d'una, apareixeran desenes d'adreces: Mallorca Market n'és una.

Té un disseny atractiu i una informació que, sens dubte, interessarà els turistes que volen tenir a l'abast del seu ordinador una primera visió sobre la realitat illenca, una realitat que, en qualsevol cas, sempre serà parcial. No abunda la informació cultural, però segurament tampoc no és la intenció.

Vostè, com a mallorquí, també pot accedir a aquesta pàgina. En alemany o en anglès, és clar.

Propostes

per **PASSATEMPS**

Mallorca: Sant Salvador, una fuga cap endavant

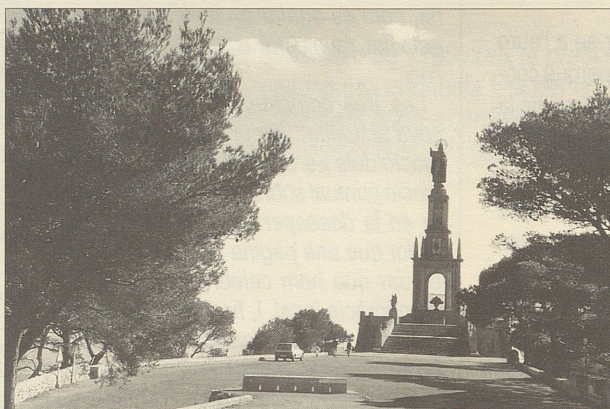
La temporada turística ha començat amb una ocupació que frega el cent per cent, de manera que enguany la sensació d'ofegament que els mallorquins patim els mesos d'agost i juliol s'estendrà també al juny i setembre. De fet, som ara a mitjans de maig i les carreteres vénen plenes de cotxes de lloguer. Quatre-centes mil persones més que durant la temporada baixa i els seus corresponents vehicles de lloguer, que posen a prova les infraestructures i que, segons alguns, exigeixen mesures extremes que, en nom del desenvolupament sostenible, són del tot indesitjables.

Però sempre queda qualche refugi, Sant Salvador n'és un, la muntanya sagrada dels felanitxers on es venera la Verge que dona nom al puig. Dissortadament ja no hi ha ermitans, els quals abandonaren fa molts anys per manca de vocacions, però hi resten uns donats i, d'una manera certament especial, els amos de la fonda. Un restaurant capaç d'oferir més d'una agradable sorpresa culinària.

Pujar a Sant Salvador és per als felanitxers quelcom més que un simple passatemps, sobretot quan hi ha promeses pel mig, tot i que en molts de casos siguin promeses laiques, de gent que tot i no ser creient sempre venerarà la Maredeu. És, per tant, un refugi contra el materialisme, contra la manca de religiositat, però, sobretot, és un refugi per als qui estan cansat de trotar per les vanitats turístiques. Aquí també hi ha turistes. Sempre n'hi ha, però els pots mirar d'una altra manera: sembla com si l'altura els fes més persones i ja no fossin uns números en els comptes de resultats d'un sector, el turístic, que viu immers en una època de vaques grasses.

Des de Sant Salvador es veu tot el Pla de Mallorca i la costa de Llevant i Migjorn. Quan el dia és clar, Cabrera apareix a l'abast de la mar. Des d'aquí es veu amb exactitud què hem fet de l'illa, com l'hem encimentada i com, a pesar d'això, continua essent un tresor natural que cal preservar, perquè l'allau turística no vagi més enllà.

Si així fos, almenys ens quedarien els santuaris.

El Sagrat Cor.

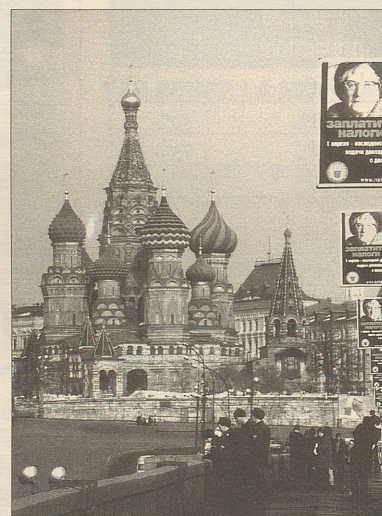

Interior de Sant Salvador.

Fora Mallorca: Moscou, el retorn de les bubotes

Una coincidència absolutament inesperada va fer que qui subscriu aquesta secció es trobàs a Moscou el dia que l'OTAN inicià els bombardeigs sobre Sèrbia. Visitava la fira turística, on el Govern balear havia instal·lat per primera vegada un estand propi per promocionar les Illes al mercat rus. No cal dir que la sensació de la guerra era allà molt més pròxima que no a les Illes. Els russos han vist despertar un sentiment paneslau que els du a donar suport als serbis, passi el que passi i sense escoltar les atrocitats comeses pel règim de Milosevic.

Això va fer que durant dies, i setmanes, retornassin les velles bubotes de la guerra freda sobre aquest poble que cerca la seva particular via cap al capitalisme i, precisament, cap al capitalisme més salvatge que hom hagi pogut conèixer. Rússia és avui una societat absolutament dual, absurdament dividida entre una minoria molt rica i una majoria que es batega entre la pobresa i la marginació. La conseqüència és un clima d'inseguretat que, a la llum del Moscou històric, gairebé no és perceptible.

Sant Basili.

Hi ha un Moscou turístic, on la plaça Roja, amb la catedral de Sant Basili, és l'estrella indiscutible, on el conjunt del Kremlin és una de les més impressionants mostres arquitectòniques que pot veure un viatger. Aquest Moscou és la cara amable, mentre al darrere, en els milers de quilòmetres de carrers i avingudes que s'estenen al llarg i ample de la capital russa, es batega una altra ciutat. És la ciutat del fracàs, però també la ciutat que pretén situar-se al mateix nivell que Occident, tot i que segurament no hagi triat el millor itinerari.

Hom confia que les bubotes desapareguin, que Rússia assumeixi el paper d'intermediari que li reclama l'OTAN per posar fi a la guerra. I hom confia, també, que les màfies russes s'autodestruïxin a través de la consolidació de la democràcia.

Dins del Kremlin.

**AJUDA'NS A SALVAR LES ANTIGUES IMATGES
DE MALLORCA**

FENT

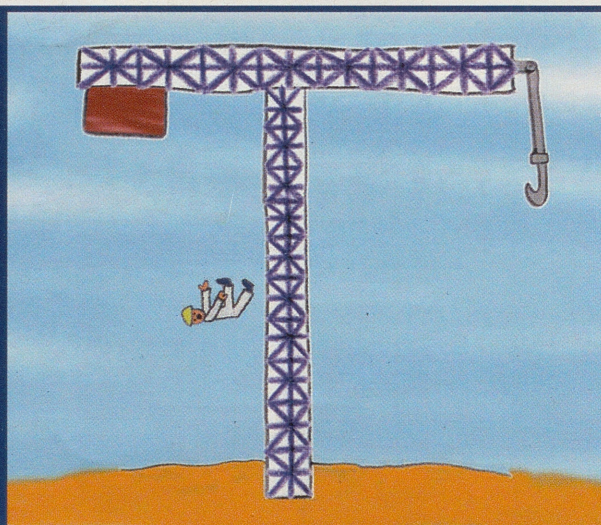
MEMÒRIA

Consell de Mallorca
Cultura i Patrimoni
Arxiu del So i de la Imatge

Si tens pel·lícules o fotografies antigues, el Consell de Mallorca, a través de l'Arxiu del So i de la Imatge, t'ajuda a conservar-les.
Telefona al 971 249 409

“
A la feina de
mon pare un
home va caure
per avall...”

El 95% dels accidents es poden evitar.

A la feina, la **prevenció** és la millor eina.

Perquè en cada accident laboral hi perdem tots. La prevenció dels riscos laborals és una preocupació constant per a treballadors, empresaris, agents socials i institucions, però això no basta. Hem de donar una passa endavant per aconseguir una cultura de la prevenció, on la formació, la informació i la investigació millorin les condicions laborals i disminueixin els accidents. Hem d'esser conscients de la rendibilitat social, humana i econòmica que suposa invertir en la prevenció dels riscos laborals.

FACEM DE LES BALEARS UN LLOC SEGUR TAMBÉ PER FER FEINA

Amb el suport del CONSELL BALEAR DE SALUT LABORAL

GOVERN BALEAR

Conselleria de Treball i Formació